

PROTOKÓŁ NR XX/20

XX zwyczajna sesja Sejmiku Województwa Lubuskiego

kadencji 2018-2023

24 sierpnia 2020 roku, godz. 11⁰⁰

sesja Sejmiku Województwa Lubuskiego w trybie zdalnym

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze

Punkt 1.

Otwarcie obrad XX zwyczajnej sesji Sejmiku.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, witam bardzo serdecznie i otwieram XX zwyczajną sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2023. Sesja odbywa się w trybie zdalnym. Na początku pozwólcie Państwo, że wyrażę swoją radość, że wszyscy jesteśmy zdrowi i wszyscy możemy uczestniczyć w sesji Sejmiku. Wiemy też, że Pan Łukasz Mejza jeszcze przebywa w izolatorium, życzymy dużo zdrowia i mamy nadzieję, że to ostatnia taka sesja, gdzie nie może Pan być z innego miejsca niż to izolatorium. Bardzo serdecznie Pana pozdrawiamy.

Witam Państwa Radnych oraz Zarząd Województwa Lubuskiego z Panią Marszałek Elżbietą Anną Polak na czele. Witam Pana Karola Zieleńskiego – Dyrektora Biura Wojewody Lubuskiego, obecnego na dzisiejszej sesji w trybie zdalnym. Witam Pana Posła Waldemara Sługockiego. Witam Dyrektorów Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, którzy są z nami obecni również w trybie zdalnym. Witam przedstawicieli telewizji, prasy oraz radia Województwa Lubuskiego. Witam wszystkich Państwa, mieszkańców Województwa Lubuskiego, którzy oglądają naszą sesję.

Szanowni Państwo informuję, że na podstawie art. 21 ust. 1a ustawy o samorządzie województwa - obrady sejmiku województwa są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagranie obrad jest udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej samorządu województwa. Szanowni Państwo, otrzymaliście Państwo maila z danymi dostępu do zdalnego systemu do głosowania. Dziś podczas sesji sprawdzanie obecności i głosowania odbędą się przy wykorzystaniu zdalnego systemu do głosowania. Przy sprawdzaniu obecności, po prawej

stronie w Państwa oknie, będzie opcja wyboru „tak” – klikając w to pole potwierdzą Państwo swoją obecność. Proszę, aby do zdalnego systemu do głosowania zalogować się tylko na jednym urządzeniu i tylko w jednym oknie. Nie można dublować połączeń do systemu. Sposób głosowania wyjaśnię później. Bardzo proszę, aby w czasie sesji Sejmiku nie wylogowywać się z systemu do głosowania i platformy wideokonferencji, bo zakłóca to przebieg obrad. Szanowni Państwo Radni, przechodzimy do sprawdzenia obecności – proszę przejść do okna, w którym mają Państwo otwarty system do głosowania. Rozpaczynam sprawdzanie obecności, jeżeli jesteście Państwo obecni, proszę kliknąć w pole „tak”. Brakuje nam: Pana Marka Cieślaka, Pani Małgorzaty Gośniowskiej-Koli, Pana Tadeusza Jędrzejczaka,

Radny Województwa Lubuskiego Marek Cieślak: Jestem, klikam ale się nie włącza.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: W takim razie ja wyczytam Państwa, którzy nie mogą w taki sposób zgłosić swojej obecności.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Cieślak: Już jestem.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Marek Cieślak już zgłosił. Jeśli chodzi o potwierdzenie obecności, mamy jeszcze problemy z Panem Tadeuszem Jędrzejczakiem. Pan Tadeusz Jędrzejczak, bardzo proszę potwierdzić poprzez słowo „obecny” i poniesienie ręki. Nie słyszymy Pana Tadeusza Jędrzejczaka, widzimy Go, ręka jest podniesiona. Bardzo proszę jeszcze raz spróbować Panie Tadeuszu.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Mamy potwierdzenie od Pana Tadeusza Jędrzejczaka. Pani Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Też mam problem z zalogowaniem się. Jestem obecna. Czy Państwo mnie słyszycie, Pani Przewodnicząca?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Słyszemy. Wszystko bardzo dobrze. Dziękuję bardzo. Proszę zaznaczyć, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola obecna. Pan Tadeusz

Jędrzejczak jako obecny. Jeszcze mamy jednego Radnego, od którego nie mamy potwierdzenia, to jest Pan Zbigniew Kościk. Szanowni Państwo, mamy potwierdzenie obecności 28 radnych, wobec czego Sejmik władny jest do podejmowania prawomocnych uchwał. Jednocześnie informuję, że protokoły z XVII i XVIII sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego zostały umieszczone na serwerze dla radnych. Protokoły przyjmujemy w końcowej części dzisiejszych obrad.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Lista obecności zaproszonych gości stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Dyrektorzy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego obecni byli w trybie zdalnym.

Punkt 2.

Przyjęcie porządku obrad sesji.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, przystępujemy do uchwalenia porządku obrad XX sesji Sejmiku. Panie i Panowie Radni, otrzymaliście Państwo zaproszenie na sesję wraz z porządkiem obrad. Na wniosek Zarządu Województwa Lubuskiego, proponuję rozszerzenie porządku obrad o:

- punkt 13a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań własnych gmin i powiatów z zakresu kultury fizycznej i turystyki – nawadnianie boisk piłkarskich – druk nr 326/20.
- punkt 24a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Miastu Zielona Góra pomocy finansowej – druk nr 327/20.

Na wniosek Zarządu Województwa Lubuskiego, proponuję wycofanie z porządku obrad:

- punktu 12 – Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów dla studentów studiów stacjonarnych wyższych uczelni z terenu województwa lubuskiego – druk nr 300/20.

Szanowni Państwo, w związku ze zmianą składu komisji, proponuję rozszerzenie porządek obrad o:

- punkt 33a – Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania komisji stałych, Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Skarg, Wniosków i Petycji – druk nr 328/20.

Materiały i projekty uchwał będące przedmiotem sesji dostępne są na serwerze dla Państwa Radnych. Szanowni Państwo informuję, że chęć zabrania głosu będzie możliwa w momencie zarządzenia przeze mnie dyskusji (system zdalny został rozszerzony o taką funkcję). Jeżeli wyrażą Państwo chęć zabrania

głosu, wcisnąć należy przycisk „żądanie głosu”. Głos będzie udzielony zgodnie z kolejnością zgłaszania. Jeżeli chcą Państwo zgłosić wniosek formalny w czasie dyskusji, proszę użyć funkcji „zgłoszenie formalne”. Zabrać głos mogą Państwo dwukrotnie w jednej sprawie, czas jednej wypowiedzi to max 4 minuty. Zostało to uzgodnione z szefami klubów z wyjątkiem debaty nad raportem o stanie województwa, która odbywa się bez ograniczeń czasowych. Czy mają Państwo uwagi do proponowanego porządku obrad? Proszę o zgłoszenia. Jeżeli chodzi o głosowania, to przypomnę, że wygląda to następująco: w momencie zarządzenia przeze mnie głosowania po lewej stronie w Państwa oknie wyświetlać się będzie temat, który będziemy głosować, natomiast po prawej stronie podświetlą się pola wyboru: „za/ przeciw/ wstrzymuję się”, klikając w odpowiednie pole oddajecie Państwo głos. Przechodzimy do głosowania.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 13a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań własnych gmin i powiatów z zakresu kultury fizycznej i turystyki – nawadnianie boisk piłkarskich – druk nr 326/20. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem. Kto jest przeciw. Kto się wstrzymał.

Czy Pani Małgorzata Gośniowska-Kola mogłaby wyrazić swoją wolę.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pan Tadeusz Jędrzejczak.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: „Za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo.

30 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 13a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 24a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Miastu Zielona Góra pomocy finansowej – druk nr 327/20. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 24a, proszę podnieść rękę. Kto jest przeciw. Kto się wstrzymał. Nie mamy decyzji Pana Tadeusza Jędrzejczaka.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”, Pani Przewodnicząca.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo.

29 radnych za, 0 przeciw, 1 radny wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 24a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie wycofanie z porządku obrad sesji punktu 12 – Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów dla studentów studiów stacjonarnych wyższych uczelni z terenu województwa lubuskiego – druk nr 300/20. Kto z Państwa Radnych jest za. Kto jest przeciw. Kto się wstrzymał.

Nie mamy decyzji Pana Tadeusza Jędrzejczaka.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Tadeusz Jędrzejczak nie w tym oknie działa. Tadeusz zaloguj się w oddzielnym oknie na głosowanie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Panie Tadeuszu, czy mógłby Pan wyrazić swoją wolę: czy jest Pan za, przeciw, czy Pan się wstrzymuje?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo.

28 radnych za, 0 przeciw, 2 radnych wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania z porządku obrad sesji został wycofany punkt 12.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 33a – Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania komisji stałych, Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Skarg, Wniosków i Petycji – druk nr 328/20. Kto z Państwa Radnych jest za. Kto jest przeciw. Kto się wstrzymał. Pan Tadeusz Jędrzejczak, jest Pan za, przeciw czy się wstrzymał?

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 33a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Porządek obrad sesji Sejmiku wraz z przegłosowanymi zmianami, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem porządku obrad wraz z przegłosowanymi zmianami, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw. Kto się wstrzymał.

Czy Pan Tadeusz Jędrzejczak jest z nami? Nie ma. Bardzo proszę o wyniki głosowania.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji wraz z przegłosowanymi zmianami został przyjęty.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Rozszerzony porządek obrad stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Punkt 3.

Informacja o złożonych interpelacjach i zapytaniach.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Hareźlak: Szanowni Państwo, tak jak ustaliliśmy poprzednio z Przewodniczącymi Klubów, interpelacje i zapytania składacie Państwo na piśmie i przesyłacie do Biura Sejmiku. W okresie międzysesyjnym do Biura Sejmiku, do dnia 21 sierpnia br. wpłynęło zapytanie Pani Anny Synowiec – Radnej Województwa Lubuskiego w sprawie uzyskania informacji od Zarządu Województwa: jakie procedury obowiązują w województwie lubuskim w zakresie udzielania świadczeń medycznych dla dzieci w związku z COVID-19 i interpelacja Pana Jerzego Wierchowicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie zatrudnienia doradców Pani Marszałek.

Punkt 4.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Hareźlak: Szanowni Państwo, te informacje zostały umieszczone w materiałach na serwerze dla Państwa Radnych. Pani Marszałek nie będzie omawiała informacji podczas dzisiejszej sesji. Macie Państwo możliwość zdania pytania, ponieważ te materiały zostały Państwu przekazane. Czy mają Państwo pytania do przedstawionej informacji dotyczącej bieżącej pracy Zarządu Województwa? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku pytań i uwag uznaję, że Sejmik przyjął informację do wiadomości. Szanowni Państwo, na serwerze dla radnych zostały zamieszczone informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych

ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim. Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania do przedmiotowych informacji? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

Informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim stanowią załącznik nr 10 do protokołu.

Punkt 5.

Rozpatrzenie raportu o stanie województwa za rok 2019 i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa:

- a) prezentacja raportu o stanie województwa za rok 2019,
- b) debata nad raportem,
- c) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa – druk nr 294/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę o zabranie głosu Panią Marszałek Elżbietę Annę Polak.

Raport o stanie województwa za rok 2019 stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Dzień dobry Państwu. Bardzo dziękuję. Przygotowałam skróconą wersję raportu, ponieważ cała publikacja jest bardzo obszerna. W tej skróconej wersji nie omówimy wszystkich wskaźników i nie da się powiedzieć o wszystkim, co jest niesłychanie ważne i istotne w naszym województwie, ale skupię się na tych najważniejszych sprawach. PKB daje nam 9 miejsce w Polsce. Jeszcze w 2008 roku to było ponad 28 miliardów. Teraz, na koniec 2018 roku, ponad 45 mld. I jak Państwo widzicie, w porównaniu do innych regionów, pomimo tego, że lubuskie nie jest wielkim regionem – 1 mln mieszkańców – zajmujemy 9 miejsce w Polsce, czyli jesteśmy w środku tabeli. Kolejny wskaźnik bardzo ważny do oceny stanu województwa to jest demografia. Pod tym względem odnotowaliśmy niewielki spadek liczby mieszkańców. Związane jest

to również z migracją młodych, co wciąż jest naszym problemem i deficytem, ale Samorząd Województwa bardzo mocno wspiera nasze uczelnie, współfinansując również otwieranie nowych kierunków. Pod względem wsparcia przedsiębiorczości odrobiliśmy straty. W regionie lubuskim w 2008 roku mieliśmy 101 tys. firm, a już na koniec 2019 roku 117 tys. firm, co jest na pewno naszym potencjałem, ponieważ region lubuski stoi mikro, małymi, średnimi firmami. To jest nasz niewątpliwy potencjał, o czym mogliśmy się przekonać podczas kolejnych kryzysów. Doskonale pamiętam rok 2007, 2008 – wielki kryzys finansowy, a w naszym regionie tak naprawdę wpływy z CIT-ów, z PIT-ów były na tym samym poziomie, stale rosnące, co dzisiaj też pokażę przy absolutorium, przy analizie budżetu. Bezrobocie nigdy nie było tak niskie - 4,8. Zobaczymy jaki będzie też miała wpływ pandemia w tym roku na stan bezrobocia. Wiemy, że wiele firm niestety w tym roku odnotowało straty. Średnia płaca – też przez wiele lat to był nasz deficyt. Odrobiliśmy tutaj lekcje. Średnia płaca znacznie wzrosła. W 2008 roku to było 2.400 zł., a już na koniec 2019 roku 4.500 zł. średnia płaca. Wiem, że w tym roku rośnie, jest wyższa. Doganiamy regiony, które przodują w tym zakresie. Omawiając stan województwa uważam, że też trzeba wiedzieć o tym jakie jest zadłużenie. Na koniec 2019 roku odnotowaliśmy zadłużenie 213 mln zł przy 500 mln wydatkach za ubiegły rok. Nie jest to wysokie zadłużenie, które daje nam możliwość zaciągania kredytów, oczywiście inwestycyjnych, majątkowych i w tym roku to zrobiliśmy. 1 lipca zaciągnęliśmy kredyt w wysokości 40 mln zł na kolejne inwestycje, które są kamieniami milowymi w rozwoju naszego regionu. Wartość mienia województwa to są ponad 4 mld zł. Jaki mamy potencjał jeżeli chodzi o jednostki organizacyjne. Zarząd Województwa nadzoruje bądź też ma udziały w 10 spółkach, w tym 4 spółki szpitalne, które odnotowują – od kiedy przekształciliśmy SPZOZ-y w spółki – wyniki dodatnie, żadna się nie zadłuża. Jeszcze w 2008 roku pod względem ochrony zdrowia byliśmy najbardziej zadłużonym regionem w Polsce. Natomiast na koniec 2019 i obecnie, jesteśmy na pierwszym miejscu, na podium i to jest nasz potencjał. Jesteśmy regionem najmniej zadłużonym w Polsce pod względem naszych spółek w zakresie ochrony zdrowia. W województwie mamy 45 jednostek. SPZOZ-ów w ochronie zdrowia – 10, w zakresie edukacji, oświaty – 7, kultura i sport – 10, pozostałych 11. Dzisiaj tu nie będę wszystkich omawiać. Tak, jak powiedziałam, skupię się na najważniejszych wskaźnikach. Przyznajemy się, proszę Państwa, do naszych deficytów, bo podstawą rozwoju jest obiektywna, rzetelna diagnoza. Wskazuję również, że w dalszym ciągu, pomimo realizacji Programu dla Młodych, odnotowujemy sporą migrację młodych, co z pewnością związane jest ze słabością uczelni wyższych. Młodzi ludzie wybierają bardzo często uczelnie poza naszym województwem, ale to wcale nie oznacza, że nasze kierunki są słabsze. Ja też studiowałam we Wrocławiu na Uniwersytecie Wrocławskim, moi synowie ukończyli Politechnikę Wrocławską, ale wracamy do regionu wykształceni po to, żeby tutaj inwestować i rozwijać nasz region. Uniwersytet

Zielonogórski też odnotował w tym roku bardzo duży skok jeżeli chodzi o ocenę zewnętrzną. Nasza niska innowacyjność. Z pewnością będziecie Państwo w dzisiejszej debacie zwracać na to uwagę, na te deficyty. 15 miejsce na koniec ubiegłego roku, ale świadczy o tym, że nie mieliśmy tych potencjałów. Odrobiliśmy starty, zbudowaliśmy infrastrukturę w zakresie innowacyjności i zmieniamy tę rzeczywistość. Powiem na ten temat trochę więcej omawiając w jaki sposób były realizowane nasze priorytety, które wynikają ze Strategii Rozwoju Województwa. Również Państwo bardzo często też interpelujecie w sprawie wykluczenia transportowego. To jest problem w całej Polsce, nie tylko problem naszego regionu – brak połączeń dla małych miejscowości – dlatego współfinansujemy również nowe połączenia kolejowe i nowe połączenia autobusowe. Ale to, co jest fundamentem, kołem napędowym naszego rozwoju, to są nasze potencjały. Wybudowaliśmy parki naukowo-technologiczne i jestem przekonana, że teraz nasze wskaźniki w zakresie innowacyjności, po 2020 roku, będą się zmieniać, będą rosnąć. Odnotowaliśmy wysoki wzrost PKB, prawie podwoiliśmy PKB, jesteśmy w połowie tabeli. Jesteśmy konkurencyjnym regionem, bo na 9 miejscu na 16 regionów. W ubiegłym roku – bo omawiam 2019 rok, nie całą dekadę, ale właśnie 2019 – utworzyliśmy w regionie pierwszą placówkę Polskiej Akademii Nauk. Jest to Centrum Badań Kosmicznych i sam fakt, że mamy już w regionie Instytut Naukowy Polskiej Akademii Nauk, daje nam już inny wskaźnik w ocenie innowacyjności. To, co już mówiłam – mamy najmniej zadłużoną w Polsce ochronę zdrowia. Świadczy to o tym, że mamy bardzo dobrych managerów w jednostkach ochrony zdrowia. Wyszliśmy z zapaści, ale to jest konsekwencja całej dekady ciężkiej pracy. I wzrost średniej płacy, bo przecież zależy nam na tym, tak realizujemy naszą misję, żeby mieszkańcom w naszym regionie żyło się lepiej, więc muszą lepiej zarabiać, a będą lepiej zarabiać, jeżeli będziemy konsekwentnie wspierać rozwój przedsiębiorczości. Z pewnością naszym potencjałem jest również rozwój dostępności teleinformatycznej i transportowej. To są nie tylko kilometry światłowodów, ale również budowa ostatniej mili. Przygotowując się do dzisiejszej prezentacji, w ubiegłym tygodniu rozmawiałam z Dyrektorem Regionalnym Orange Polska. Poinformował mnie, że Orange zakończyła realizację czterech dużych projektów w naszym regionie, w powiecie gorzowskim, zielonogórskim, nowosolskim i krośnieńskim, i przystąpiła właśnie do realizacji kolejnych projektów właśnie dlatego, że mamy tę autostradę, że jest ten szkielet szerokopasmowy. Ja w tym tygodniu planuję konferencję z Orange Polska na ten temat, w związku z tym, że Państwo również zadajecie pytania: dlaczego w małych miejscowościach wciąż nie ma dostępu, chcę przedstawić w jakim czasie to się zmieni. Ale my tu jesteśmy wygrani, proszę Państwa. Pod względem dostępu do internetu w gospodarstwach domowych i dla firm lubuskich, zajmujemy czołowe miejsca w Polsce. Tak samo pod względem dostępności transportowej – mamy 4 miejsce w Polsce. Mamy dostępność do autostrad, do dróg ekspresowych jedną z najlepszych w Polsce. Autostrada A2, A4, S3, 1500 km

dróg regionalnych i największe inwestycje od wielu lat Samorządu Województwa właśnie w drogi, dają nam taki wielki potencjał. I niski poziom bezrobocia. Niektórzy mówią, że to wcale nie jest potencjał, bo przedsiębiorca chce mieć w kim wybierać, jeżeli chce się rozwijać, ale ja osobiście uważam, że w tej chwili jest to potencjał, ponieważ wiemy jakim wielkim problemem było duże bezrobocie, nawet 40%-owe, w niektórych naszych gminach, jak wielkie wtedy nakłady musiały iść na opiekę społeczną i formę również pomocy. I teraz podsumowanie: proszę Państwa, o stanie województwa, o tym, w którym jesteśmy teraz miejscu, decydują te wskaźniki, które Państwu pokazałam. My nie realizujemy autorskiego programu Elżbiety Polak, czy Zarządu Województwa. Realizujemy Strategię Rozwoju Województwa, którą przyjęliśmy wspólnie. Jest to Strategia przyjęta przez Sejmik Województwa, którą w tej chwili aktualizujemy. Śmiało wyznaczyliśmy sobie wizję – „Zielona kraina nowoczesnych technologii”. Jak widać już 10 lat temu bardzo mocno wpisaliśmy się w dyrektywę obecną Unii Europejskiej. Teraz głośno się mówi w całej Europie „kierunek zielony ład”. My ten kierunek zielonego ładu wyznaczyliśmy sobie już w 2010 roku i wyznaczający priorytety, wokół tych priorytetów staramy się inwestować i kierować nasze środki budżetowe. To konkurencyjność i innowacyjność, wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna, społeczna i terytorialna spójność regionu i oczywiście region efektywnie zarządzany. Jak realizowaliśmy te priorytety? Tu w podsumowaniu pokażę kilka przykładów, żeby nie zanudzać Państwa, ale żeby pokazać poparcie merytoryczne tego, co mówię, w faktach. Oto właśnie fakty: inwestując w konkurencyjną innowacyjną gospodarkę, skierowaliśmy potężne środki finansowe na szkolnictwo zawodowe. Byliśmy świadkami w 2019 roku rewolucji w szkołach zawodowych za 170 mln zł. Nigdy nie wyjdziemy z innowacyjności, jeżeli nie będziemy wspierać innowacji w firmach i również inwestycji w nowoczesne technologie w tych firmach. Dlatego cały I Priorytet Regionalnego Programu Operacyjnego przeznaczaliśmy na wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, na nowoczesne technologie, na finansowanie rozwoju poprzez badania, bo to jest właśnie wskaźnik innowacyjności. Na bony innowacyjne przeznaczaliśmy prawie 12 mln zł. Budujemy Park Technologii Kosmicznych. Rozstrzygnęliśmy drugi przetarg tydzień temu, na Zarządzie. W ubiegłym roku trwały przygotowania. Jest to wielka inwestycja za 60 mln zł., która na pewno jest kamieniem milowym w rozwoju naszego regionu. Żeby wspierać przedsiębiorców, musimy ich słuchać. Dlatego co roku organizujemy Kongresy Gospodarcze. Tutaj odbywa się wielka debata samorządu, biznesu i nauki. Utworzyliśmy również Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego, ponieważ wskazaliśmy nasze inteligentne specjalizacje, a to nie jest tylko innowacyjny przemysł w oparciu o to, w czym jesteśmy mistrzami świata, czyli branża tradycyjna, ale również ta innowacyjna, nowoczesna, ale też naszą inteligentną specjalizacją jest zdrowie i jakość życia. I produkty regionalne świetnie się w to wpisują. Również liczba gospodarstw ekologicznych w naszym regionie, która daje

nam 7 miejsce w Polsce obecnie, to też jest bardzo dobry wskaźnik dla naszego regionu w zakresie tych inteligentnych specjalizacji. Nasze granty na badania i innowację w ubiegłym roku wynosiły 103 mln zł. Podpisaliśmy 45 umów. Warto odnotować również w tym priorytecie utworzenie Centrum Badań Kosmicznych i wzrost firm ze 101 tys. do 117 tys. O tym właśnie już mówiłam. Takie wybraliśmy inteligentne specjalizacje i dzięki temu to właśnie takie firmy w naszym regionie się rozwijają. Firmy branży IT właśnie w tym roku 2020, gdy zaskoczyła cały świat globalna pandemia, odnotowały skok, nie zwijały się, więc były to bardzo dobre inwestycje. Firma Cinkciarz, eobuwie, Microsoft – te wszystkie firmy, które można powiedzieć są „dziećmi” Uniwersytetu Zielonogórskiego, również Lumel, który inwestuje, rozwija się i coraz więcej tworzy nowych marek. O tym już mówiłam, 7 miejsce w kraju jeżeli chodzi o gospodarstwa ekologiczne. I kolejny, II nasz Priorytet – wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna. Co się działo w 2019 roku w tym zakresie? Rozpoczęliśmy budowę mostu w Miłsku. Pierwsza tak wielka inwestycja na Odrze, chyba od II wojny światowej. Inwestycja postępuje mimo wielu problemów gospodarczych w tym roku. Otworzyliśmy w ubiegłym roku most na Warcie w Skwierzynie. Uruchamialiśmy również nowe połączenia kolejowe w 2019 roku, to było nowe połączenie Żagań - Warszawa - Zielona Góra - Wschowa - Zielona Góra - Wschowa - Leszno. Rozpoczęliśmy też w ubiegłym roku działania na rzecz budowy kolejnych mostów: w Połęczku, w Pomorsku. Zostały podpisane pierwsze porozumienia w tym zakresie. Państwo też ciągle mówicie o konieczności budowy ścieżek rowerowych. Tak, robimy to. Nawet mamy dosyć wysoką pozycję, bo 8 miejsce w Polsce. Dobry dostęp do szybkiego internetu – o tym też mówiłam. Pod względem liczby gospodarstw mamy wysokie miejsce, również jeżeli chodzi o liczbę firm, tj. aż 97%, z tego, co pamiętam z raportu, z tej publikacji opisowej, książkowej. III Priorytet – spójność społeczna i terytorialna. Tu naprawdę bardzo dużo się działo w 2019 roku. Wszystkie inwestycje, zadania są zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa. To są projekty kluczowe, które wpisaliśmy do Strategii, na które się wszyscy też zgodziliśmy. To jest zakończenie budowy Ośrodka Radioterapii. To ma kapitalne znaczenie dla lubuskiej ochrony zdrowia, bo łączyło się z wielką migracją poza nasz region, a radioterapia działa z wielkim powodzeniem. Gdy tam jestem, widzę naprawdę tłumy ludzi na poczekalni. Dlatego postanowiliśmy też rozpocząć w ubiegłym roku budowę hematologii i ta budowa jest realizowana. W ubiegłym roku przeznaczaliśmy na ten cel aż 8 mln zł. W tym roku też zwiększamy – nawet dzisiaj na sesji – budżet o kolejne 5 mln 300 tys. zł, mimo, że 5 mln zł też przeznaczaliśmy wcześniej w budżecie, w tym roku, też na tę inwestycję. W ubiegłym roku budowa Centrum Zdrowia Matki i Dziecka osiągnęła wiechę, można powiedzieć. W tym roku inwestycja będzie zakończona. Pojutrze będziemy prowadzić negocjacje na temat uzyskania zgodny na przekierowanie środków finansowych na wyposażenie Centrum Matki i Dziecka oraz na inne zadania, które przyjęliśmy do realizacji w tym roku. Mam nadzieję, że zakończą

się z powodzeniem. Rekordowy nabór na kierunek lekarski. W ubiegłym roku to były 42 osoby na jedno miejsce, a pamiętamy jak wiele osób w województwie nie wierzyło, że nam się uda tutaj, w takim małym regionie, utworzyć szpital uniwersytecki. On jest, piąty rok. Szósty rok odpalamy w tym roku. Rozpoczyna się nabór na 6 rok, na kierunek lekarski. Za chwilę wykształcimy własnych lekarzy. 130-stu chce zostać tutaj, w regionie lubuskim. 130-stu otrzymuje stypendia, które również, w ramach budżetu samorządu, uważam za jedną z najlepszych inwestycji w kapitał ludzki, w nasz kapitał. Zakończyliśmy w ubiegłym roku budowę Bazy Pogotowia Lotniczego. Jesteśmy chyba jedynym regionem w Polsce, który ma dwie bazy: w Przylepie i tą właśnie w Gorzowie Wielkopolskim, na którą się złożyliśmy w ubiegłym roku razem z Prezydentem Gorzowa po równo, po 2 mln 700 tys. zł. Finansowaliśmy również w ubiegłym roku po raz pierwszy nie tylko stypendia dla lekarzy, ale też dla pielęgniarek po 1.200 zł miesięcznie, a w tym roku przekazaliśmy środki finansowe z budżetu na wsparcie, na pielęgniarstwo, również Akademii Gorzowskiej. Wcześniej wspieraliśmy Akademię Wychowania Fizycznego, gdzie została utworzona dietetyka i rehabilitacja. Realizujemy w ten sposób Program dla Młodych. O budowie hematologii i intensywnej terapii to już mówiłam. Też inwestowaliśmy w inne szpitale. W tej krótkiej prezentacji nie sposób wymienić wszystkich inwestycji, ale chociaż chciałam wspomnieć o geriatrici w Torzymiu, w Ciborzu Oddział dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, nowa poczekalnia. I oczywiście nasze Pikniki Zdrowia, bo promocja zdrowego stylu życia, to jest realizacja pięciu dużych programów profilaktycznych, których mamy najwięcej w Polsce. Na uwagę na pewno zasługuje, chciałbym podkreślić, znaczenie Programu In Vitro oraz Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy, raka jelita grubego i raka piersi. Wielomilionowe wsparcie idzie z Europejskiego Funduszu Społecznego. Bez pomocy europejskiej nie byłaby możliwa realizacja tak dużych programów. W ubiegłym roku rozpoczęliśmy, w 2019, w ramach też tego priorytetu, realizację potężnych inwestycji w kulturę. To jest modernizacja teatru w Gorzowie – zakończona. W Zielonej Górze – trwa. Muzeum Ziemi Lubuskiej z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w Zielonej Górze – rozbudowa o piękny budynek, który Państwu pokażemy mam nadzieję już na żywo we wrześniu, będzie zakończona cała inwestycja. Ale też ważne te mniejsze muzea: w Bogdańcu, w Santoku, które również były realizowane w ubiegłym roku. W tym priorytecie finansujemy stypendia w ramach programu Lubuskie Talenty – to było 260 stypendiów. Dienne i całodobowe domy pobytu dla seniorów. Chcemy, żeby w każdej gminie powstał co najmniej jeden Dzienny Dom Pobytu. W 2019 roku te inwestycje w kulturę – bo nie ma narodu bez kultury, nie ma rozwoju bez kultury, tak zapisaliśmy w Strategii – to też rozbudowa Filharmonii Zielonogórskiej. Ta inwestycja trwa w tej chwili. O Santoku i Bogdańcu już mówiłam. Inwestycje w ten priorytet, w spójność terytorialną, ale również społeczną powoduje, że przeciętny miesięczny dochód na dyspozycje stale rośnie. Dane, które posiadamy na koniec

2018 roku, wyraźnie pokazują duży wzrost. Względem turystyki trzeba powiedzieć, że realizacja Strategii Marki, ale również intensywna promocja naszych walorów przyrodniczych, turystycznych i autentycznych produktów turystycznych, takich jak Szlak Wina i Miodu, Szlak Kościołów Drewnianych, pałaców, dworów, których mamy 252 w naszym regionie, parków Unesco. W ubiegłym tygodniu miałam zaszczyt uczestniczyć w podpisaniu umowy na kolejną inwestycję w parku Unesco, która jest finansowana z Rządu Federalnego Niemiec oraz Rządu Saksonia, przy naszym też wielkim wsparciu i wielkich staraniach za 34 mln euro. Nie każdy ma obiekty Unesco, które warto zobaczyć. Pandemia akurat sprzyja tej turystyce do wewnątrz, z czego Polacy korzystają i odkrywają na nowo lubuskie. Stabilna długość trwania życia w regionie: mamy bardzo dobrą. Kobiety żyją dużo, dużo dłużej. Nie będę tego omawiać dłużej. Panowie mogą być niezadowoleni, ale to świadczy o tym, że chyba musimy więcej wykreować programów profilaktycznych właśnie dla panów. Mamy o wiele łatwiejszy dostęp do placówek przedszkolnych – duży wskaźnik – dzięki Europejskiemu Funduszowi Społecznemu i kolejne konkursy, które są w tej chwili również otwierane w tym roku. W ubiegłym roku omawiając, w jaki sposób staraliśmy się efektywnie zarządzać regionem, to chce przede wszystkim zwrócić uwagę na planowanie. Polityka regionalna musi być przewidywalna. Dlatego nie wystarczy mieć cel, nie wystarczy mieć wizję. Trzeba wiedzieć jak ten cel osiągnąć. Przystąpiliśmy do aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa. To nie może być jeden plan. Życie się zmienia, świat się zmienia. I włączyliśmy mieszkańców również do debaty nad tym, jakie będzie jutro, poprzez Lubuską Akademię Rozwoju. To już jest IV edycja w tym roku. Każdy się może zapisać do naszej Akademii, żeby się dowiedzieć jaka jest Strategia, jaki jest program budowy, modernizacji dróg, jaki jest program ochrony środowiska. To są wszystko dokumenty jawne, publiczne. W ubiegłym roku po raz pierwszy w 21-letniej historii naszego województwa, Marszałek Lubuski jest Członkiem Zarządu Związku Województw i w Komitecie Regionu, natomiast w tym roku, 1 lipca, przyjęliśmy prezydencję w Konwentach Marszałków. Zacieśniamy współpracę międzynarodową. Posługujemy się Systemem Zarządzania Jakością. Region jest efektywnie zarządzany wtedy, kiedy jest jasny plan i krok po kroku ten plan konsekwentnie jest realizowany. Ja nie będę ich wszystkich wymieniać, Państwo doskonale je znacie. To są programy inwestycyjne, programy branżowe, które wymagają nakładów finansowych i wtedy można je zrealizować. Te wszystkie programy – również w obszarze polityki społecznej – staramy się decentralizować. Proszę Państwa, staramy się przekazywać również granty, pieniądze do dyspozycji samych mieszkańców. Budżet dla seniorów w ubiegłym roku – to są przykłady – 530 tys. zł, Lubuskie Inicjatywy Młodzieżowe – 1 mln zł, Program In Vitro – w ubiegłym roku to chyba było 200 tys. zł, to przy sprawozdaniu budżetowym dokładnie pokażę. Budżet Inicjatyw Wiejskich, granty dla obszarów wiejskich – 1 mln zł, dla organizacji pozarządowych – 5 mln 600 tys. zł. Również na rzecz osób

niepełnosprawnych przekazaliśmy też olbrzymie środki finansowe – łącznie to już 10 mln zł w ramach decentralizacji do dyspozycji i do rąk naszych mieszkańców. Podsumowując chcę powtórzyć za prof. Regulskim, współtwórcą reformy samorządowej: „Państwo powinno zająć się czym musi. Czym nie musi lepiej zajmie się obywatel”. Powinniśmy w dalszym ciągu przekazywać jak najwięcej środków również na granty i na kolejne budżety inicjatyw obywatelskich. Bardzo dziękuję za uwagę, zapraszam Państwa do zadawania pytań, oceny również tego, co się udało osiągnąć, do debaty. Dziękuję.

Prezentowana informacja nt. raportu o stanie województwa za rok 2019 stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do opinii komisji. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Sejmiku Województwa Lubuskiego odnośnie zaopiniowania raportu. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Annę Chinalską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych na posiedzeniu w dniu 29 czerwca rozpatrzyła raport o stanie województwa za rok 2019 i w wyniku głosowania przy 2 głosach „za”, 1 głosie „wstrzymującym się” i barku głosów „przeciw”, pozytywnie zaopiniowała ten raport.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 13 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Sejmiku Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 24 czerwca rozpatrzyła raport o stanie województwa za rok 2019 i w wyniku głosowania przy 3 głosach „za”, 2 głosach „wstrzymujących się” i braku głosów „przeciw”, pozytywnie zaopiniowała wyżej wymieniony raport.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 14 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Pana Edwarda Fedko.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Edward Jan Fedko: Komisja Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Lubuskiego pozytywnie zaopiniowała raport o stanie województwa.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 15 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Przewodniczącego Pana Zbigniewa Kołodzieja.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Komisja Rolnictwa pozytywnie zaopiniowała projekt. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa Sejmiku Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 26 czerwca zapoznała się z raportem o stanie województwa za rok 2019 i w wyniku głosowania przy 5 głosach „za”, 4 głosach „wstrzymujących” i bez głosów „przeciw”, pozytywnie zaopiniowała wyżej wymieniony raport.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 17 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: 26 czerwca Komisja Budżetu i Finansów przyjęła pozytywną opinię dla raportu o stanie województwa. 4 głosy były „za”, 3 „wstrzymały się” i brak głosów „przeciw”.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 18 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo Radni, czy są wystąpienia klubowe? Jeżeli tak, proszę o zgłoszenia. Czy ktoś z Państwa Radnych zgłasza się? Szanowni Państwo, mamy zgłoszenia: Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, Pani Anna Chinalska, Wioleta Haręźlak, Sebastian Ciemnoczołowski i Łukasz Mejza. Bardzo proszę, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Szanowna Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Szanowni Państwo Radni, Szanowni Państwo Goście. Myślę, że ta dyskusja, którą w tej chwili rozpoczynamy, nad raportem o stanie województwa, będzie miała ciąg dalszy wtedy, kiedy będziemy prezentowali stanowisko naszego Klubu, Klubu Prawa i Sprawiedliwości. Niemniej jednak, po tym wystąpieniu Pani Marszałek, pozwolę sobie powiedzieć chociaż tylko takie skrótkowe informacje na temat przedstawionej tutaj prezentacji, raportu i stanu województwa. Przepraszam, bo wydaje mi się jednak, że jeżeli mieszkańcy Województwa Lubuskiego - na co mam nadzieję - oglądają dzisiaj sesję on-line, to po tym wystąpieniu Pani Marszałek - już mam takie głosy - myślę, że mieszkamy w innych województwach. Samozadowolenie płynące z tej prezentacji, bywa co najmniej niespójne ze stanem rzeczywistym - tak bym to wyraziła. Oczywiście odniosę się w szczegółach w dalszej części w prezentacji, ale chciałabym też zapytać Panią Marszałek, bo tyle słów usłyszeliśmy na temat wsparcia przez fundusze unijne. Czy w tych wszystkich inwestycjach, które były prowadzone na terenie Województwa Lubuskiego, rząd polski wspierał te działania? Czy te wszystkie inwestycje, o których Pani Marszałek mówi, są zasługą Zarządu Województwa Lubuskiego? Co najmniej kilka potrafiłabym wymienić, które nie są żadną zasługą pracy Zarządu Województwa. Tak tylko na krótko powiem, że w tych celach strategicznych, które są od 2012 roku konsekwentnie wprowadzane i realizowane, nie ma jednego celu, który jest...

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Ja przepraszam, że przerywam Pani Małgorzato, ale jesteśmy teraz w „wystąpieniach klubowych”, tak? To, żeby tylko przypomnieć wszystkim, że nie jesteśmy w „dyskusji”, tylko przy „wystąpieniach klubowych”.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:
Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo przepraszam i proszę kontynuować.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:
Oczywiście. Wobec tego, ponieważ będzie czas na to, żeby w szczegółach omówić to głębiej i już szczegółowo, pozwolę sobie ogólnie wyrazić, że nie zgadzam się w imieniu Klubu Prawa i Sprawiedliwości z przedstawionym raportem i wnioskami, które Pani Marszałek tutaj nam przedstawiła. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pani Anna Chinalska.

Członek Klubu Radnych Polskie Stronnictwo Ludowe Anna Chinalska: Szanowna Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Wysoka Rado, Szanowni Państwo. Jak słyszeliśmy raport ten dotyczy różnych obszarów życia naszego regionu. Zawiera bardzo dużo danych i różnych wskaźników za 2019 rok. I te wskaźniki, z reguły, mają podobną tendencję w skali ogólnokrajowej, ale faktem jest, że będziemy musieli się z nimi zmierzyć w niedalekiej przyszłości. I co tutaj nas niepokoi. Niepokojące dane wynikają z wizerunku statystycznego naszego województwa, czyli region nasz się wyludnia, następuje starzenie się społeczeństwa. Obserwuje się wyraźnie mniejszą liczbę urodzeń i w konsekwencji będzie mniejsza liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Co będzie nam grozić w niedalekiej przyszłości? Będzie to miało negatywny wpływ na rynek pracy, a także odbije się szerokim wachlarzem wyzwań. I tu w tych obszarach, które wymieniała też Pani Marszałek, a mianowicie w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Bardzo się cieszymy, bo poprawia się jakość naszego życia i wzrasta poziom opieki medycznej, co miejmy nadzieję, wydłuży życie mieszkańców lubuskiego – zarówno kobiet jak i mężczyzn. Z biegiem lat grupa osób w wieku senioralnym będzie się powiększać, co też będzie pogłębiać problemy związane ze starzeniem się naszego społeczeństwa, czyli będzie musiał następować rozwój opieki nad seniorami – i tu różne świadczenia społeczne. Niepokojący dla mnie jest wzrost wskaźnika, tzw. ubóstwa relatywnego w naszym województwie: z 9% w 2016 roku do 14,4% w 2018 roku. Przy naszych wyższych dochodach, przy naszym takim dość dużym optymizmie też na ten temat, wraca ubóstwo systematycznie od 2016 roku. Pomimo dobrej

sytuacji ekonomicznej właśnie części mieszkańców regionu, zwiększył się ten zasięg ubóstwa ekonomicznego wśród gospodarstw domowych, bo poniżej tej relatywnej granicy ubóstwa żyło w tamtym roku 14,4% mieszkańców. Co cieszy? Cieszy dobra współpraca Samorządu Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi. Trzeba też zatrzymać młodych, jak słyszeliśmy, ponieważ mamy ostatnie miejsce w Polsce w liczbie studentów przypadających na 10 tys. mieszkańców. Nadzieją są te programy stypendialne dla studentów, które są realizowane w naszym województwie, które znamy, są uruchomione i o których szeroko mówiła Pani Marszałek. Nasz region się rozwija, o czym świadczy wskaźnik wzrostu PKB. Spadek też stopy bezrobocia, czy duża liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych. Uważam, że raport jest obiektywny i wszechstronny. Przedstawia wiele danych, wskaźników. Widzimy tu pewne trendy rozwojowe oraz deficyty, czyli dziedziny, w których kulejemy. I tu jest bardzo ważna rola Zarządu Województwa Lubuskiego, aby mieć skuteczny plan przeciwdziałania tym deficytom, abyśmy sprościli wyzwaniom przyszłości, abyśmy też umieli zainwestować w tą przyszłość, mówiąc za klasykiem: „Aby województwo nasze rosło w siłę, a ludziom żyło się dostatniej”. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego, Przewodnicząca Klubu Radnych Samorządowe Lubuskie Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, teraz ja zabiorę głos w imieniu Samorządowego Lubuskiego. Szanowni Państwo, przedstawiony dokument czyta się z wielką przyjemnością, bo w opracowaniu są same pozytywne informacje, osiągnięcia i ekstra dokonania całego Zarządu. Raport jest swego rodzaju laurką dla Zarządu naszego województwa. Natomiast radni, oprócz dokumentu jakim jest raport o stanie województwa w 2019 roku, sięgają też do merytorycznych, fachowych opracowań, spotykają się ze swoimi wyborcami i słuchają ich głosu. Mają też własną ocenę rzeczywistości. Po lekturze raportu pozostaje wrażenie, że mamy do czynienia z dwiema rzeczywistościami. Nie sposób odnieść się do wszystkich zapisów tego dokumentu, ale zwrócę uwagę na kilka – naszym zdaniem – istotnych. Zapis w raporcie brzmi: „Gospodarka regionalna, konkurencyjna i innowacyjna, jest priorytetem Zarządu Województwa”. Istotnie – innowacyjność i nowoczesne technologie to wyzwanie współczesności, ale dostępne dane, analizy statystyczne, działalność badawcza i rozwojowa w Polsce, pokazują nasz region niestety na ostatnim miejscu w kraju. W raporcie czytamy: „Do końca 2019 roku rozdysponowano ponad połowę środków z 200 mln zł puli w ramach działania „Badania i innowacje w RPO – Lubuskie 2020”, ale to niestety nie zmienia naszej najsłabszej pozycji w kraju. Szanowni Państwo, kiedy wrzucimy w google obrazy dla województwa według innowacyjności, to nasze województwo w roku 2017 i 2018 znalazło się na 16 miejscu. Czy w roku 2019 zmieniliśmy pozycję? Warto dodać, że innowacyjność i atrakcyjność inwestycyjna idą przeciw ze sobą

w parze. Jeśli chodzi o bogactwo samorządów, to niska atrakcyjność inwestycyjna i najsłabsza z województw innowacyjność struktury wysokości dochodu na głowę mieszkańca, ten ranking dochodów JST per capita w 2019 roku, zamieszczony w tygodniku „Wspólnota”, stawia nasz region na 15 miejscu, a analizując opracowanie jest to tendencja wyraźnie zarysowana w spadku dochodów na głowę, czyli per capita. Przechodzimy do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw. O tym też mówiła Pani Marszałek. Średnia płaca w sektorze przedsiębiorstw znacznie poniżej krajowej – najsłabszy region na ścianie zachodniej naszego kraju. Główny Urząd Statystyczny 25 maja br. opublikował raport „Zakłady stacjonarne pomocy społecznej w 2019 roku”. I ten raport dotyczy liczby zakładów, miejsc, jakimi dysponuje oraz przekroju wiekowego podopiecznych. Tu niestety znowu, najgorsze miejsce ma lubuskie, zarówno pod względem ilości placówek i miejsc. A przecież w raporcie czytamy: „Wychodząc naprzeciw wyzwaniom, jakie stawia przed władzami województwa dynamicznie zmieniająca się struktura demograficzna, w minionym roku udało się utworzyć 14 dziennych i całodobowych domów pobytu dla seniorów oraz 23 Kluby Seniora”. W jakim zakresie był tu udział województwa? Mamy też wiele na temat troski o nasze powietrze i też uznawane jest to jako priorytet, ale trudno jest mieć satysfakcję z tego, że sprawa zgłoszona przez mieszkańców, dotycząca wpływu firmy „Swiss Krono” na stan powietrza w Żarach, skutkowała tym, że Zarząd – i tu znowu cytuję – „angażując się w rozwiązanie sprawy, Zarząd Województwa Lubuskiego powołał w grudniu 2019 roku zespół ekspertów do spraw oddziaływania spółki Swiss Krono w Żarach na stan środowiska. Obecnie ta forma funkcjonuje jako Rada Społeczna ds. Oceny Stanu Środowiska w Żarach”. Czy to rozwiązuje problem? Dalej w raporcie czytamy: „Ważne miejsce w działaniach Zarządu na rzecz Gospodarki Regionalnej zajmuje turystyka. W roku 2019 rozpoczęto III etap realizacji założeń programu rozwoju lubuskiej turystyki do 2020 roku, zakładającego integrację lubuskiej oferty turystycznej z ofertą krajową, poprzez włączenie oferty lubuskiego w krajowe portale i sieci sprzedażowe oraz promocyjne”. Tu należy tylko postawić „znak zapytania”, a wpieranie LOTUR warto podkreślić, że składka wynosi 50 tys. zł. To przekazanie na LOTUR stawia nas znowu na 16 miejscu w kraju. Szanowni Państwo, przechodzimy do głównych zadań Zarządu naszego województwa. I Zarząd Województwa medialnie przedstawia swoje działania jako pasmo nieustających sukcesów, głównie w wydatkowaniu środków z Unii Europejskiej, w tym RPO. Niczym niezagrożone są wskaźniki i certyfikacja wydatków. Czyżby tylko tych programowych? Bo pomijany jest zupełnie wskaźnik stopnia i zaangażowania wartości wniosków o płatność. Jak podaje w czerwcu br. Biuletyn Informacji Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, nasze województwo jest na piątym miejscu od końca w kraju, jeżeli chodzi o wartość wniosków o płatność. Wynik 41,5% to ani powód do chluby ani do zadowolenia, a wręcz przeciwnie – daje dużo do życzenia jeżeli chodzi o wydatkowanie środków

z obecnej perspektywy. Tylko ZIT Zielona Góra może tu mówić o sukcesach i wykonaniu planu – to jest I miejsce w kraju. Głównym zarzutem beneficjentów jest długi okres oczekiwania na zwrot wydatków i rozliczenie refundacji ostatnich wniosków o płatność. Taki stan rzeczy ma bardzo negatywny wpływ na budżety lubuskich samorządów, odbierając im możliwość racjonalnego i długofalowego planowania ważnych dla mieszkańców samorządowych inwestycji. Czyżby na fakt ten wpływało totalne upolitycznienie struktur Urzędu Marszałkowskiego, skutkujące zajmowaniem się polityką, a nie właściwą i merytoryczną obsługą beneficjentów? To pytanie pozostawiam otwarte i absolutnie nie traktuję je jako retoryczne. Szanowni Państwo, zachwiana jest również decyzyjność na poziomie przyznawania dofinansowania z LRPO, bądź jego braku na projekty o istotnym znaczeniu dla rozwoju regionu. Dobrym przykładem jest zadanie dotyczące budowy ścieżki rowerowej Zatonie-Otyń. Zarząd Województwa pominął ten temat podczas swoich cotygodniowych obrad, wyręczając się decyzją Dyrektora Departamentu Funduszy Regionalnych, działającego nota bene z upoważnienia Pani Marszałek. Szanowni Członkowie Zarządu powinni bezwzględnie identyfikować się z decyzjami swoich dyrektorów. W newralgicznych sprawach, związanych również z ochroną środowiska (patrz: Kronopol, Bobrowniki) i brać za nie pełną odpowiedzialność. Brak przestrzegania tych reguł, to świadectwo braku poszanowania m.in. interpelacji składanej przez nas, radnych. Czy w przypadku wniosków i interpelacji obowiązywała zasada: nie ważne czego dotyczy, ważne kto je składa? Czyżby interpelacja w sprawie ścieżki rowerowej, złożona przez radnego, członka jednej z partii rządzących, miała zupełnie inne znaczenie, przesądzające o pozytywnej decyzji Zarządu Województwa? Wydatkowanie środków unijnych to takie samo wydatkowanie środków publicznych, jak tych z naszego budżetu. Wymagana jest celowość i gospodarność zarządzania nimi. Tymczasem Zarząd Województwa gospodarzy nimi jak własnym, partyjnym budżetem, a decyzje o ich przyznawaniu podejmowane są przez nadmarszałków regionu, szczególnie w trybie pozakonkursowym. Rodzi się pytanie: czy to niezaradność władz województwa czy partyjne ubezwłasnowolnienie Zarządu od struktur własnych partii? Czy może nadgorliwość, lojalność wobec swoich partii, swoich szefów? Czy samorząd naszego województwa to my – Lubuszanie, mieszkańcy naszego regionu czy kilku – no, może kilkunastu – kolegów partyjnych udających samorządowców? W czym imieniu i na czyją rzecz działa Zarząd naszego województwa? W ubiegłym roku z budżetu województwa wydano ogromną kwotę na autoreklamę Zarządu w mediach, szczególnie tych komercyjnych. Proceder ten trwa nadal. Tak naprawdę niektóre regionalne media komercyjne nie miałyby racji bytu i nie utrzymałyby się na rynku bez potężnych środków samorządu województwa. Oczywiście nie ma nic za darmo. Te media stają się mało obiektywną tubą Zarządu Województwa. Myślę, że wnikliwa analiza wydatków na płatną reklamę, powinna być przedmiotem prac Komisji Rewizyjnej, a właściwa Komisja ds. Promocji Województwa również powinna się tym zająć.

Wiele do życzenia pozostawia również realna współpraca Zarządu Województwa z samorządami w regionie. Istnieje bowiem przekonanie, że są wśród nas lepsi i gorsi: ci, popierający struktury partyjne i ci samorządowo neutralni. Obrazem tego są słynne „wrzutki” za pięć dwunasta uchwał w sprawie, które stały się standardem pracy w wydaniu Zarządu Województwa, a przełożeniem na obrady Sejmiku i prace dla nas, radnych. Nieuzasadnione jest tempo prac narzucone przez Panią Marszałek ostatnimi czasy nad powołaniem Lubuskiej Rady Samorządowej, w naszym przekonaniu kolejnego, dublującego już istniejącego ciała i bardzo ważny, postulowany przez część radnych od dawna Fundusz Inicjatyw Samorządowych. Skąd to nagle przyspieszenie – nie wiadomo. Chyba, że potrzebne jest do udowodnienia tezy o współpracy z samorządami lub do kolejnych spektakularnych, medialnych show, w kontrze do rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Mówiąc trochę żartobliwie Zarząd Województwa ciągle dryfuje w polityce regionalnej jak statek międzygwiazdny, napędzany od wielu lat wizją lubuskich technologii kosmicznych. Działania Zarządu sprowadzają się do ciągłych wizji lub telewizji kreujących postać Pani Marszałek na Pierwszą Wenus, a Zarząd Województwa na gwiazdy lubuskiego nieboskłonu. Zamiast prawdziwych rakiet kosmicznych mamy tylko fajerwerki, bez żadnych innowacyjnych rozwiązań i wskaźników efektywności działań. No nie, proszę Państwa, mamy jeszcze od kilku lat pseudo fachowców od kosmosu, którzy pełnią lub pełnili funkcje doradców w tych sprawach za – jak się okazuje – ogromne pieniądze, a efektów jak nie było, tak nie ma. Jak wynika z raportu opublikowanego przez „Wprost”, pod względem innowacyjności od szeregu lat jesteśmy na szarym końcu. Nie ma również żadnych postępów w realizacji projektu dotyczącego utworzenia Centrum Badań Kosmicznych. No tak – Pani Marszałek ostatnio podjęła te działania, ale my mówimy o raporcie za 2019 rok. Jeśli tak dalej będziemy czarować rzeczywistość, to nasz piękny – który ciągle reklamowany jest jako „Zielona kraina nowych technologii” i wszelkiej szczęśliwości - kawałek polskiej ziemi, stanie się regionem czarnej dziury i beznadziejności. Trza coś zrobić – to już było i przebrzmiało. Teraz trzeba się po prostu wziąć za codzienną, skuteczną, opartą o współpracę i współdziałanie samorządową robotę, by nie marnować pieniędzy podatników, nas – mieszkańców lubuskiego. Reasumując: ciągle i nieustające pasmo sukcesów Zarządu Województwa pod dowództwem Pani Marszałek, brak porażek, odrzucanie konstruktywnej krytyki, sugeruje, że ta władza najlepiej na świecie wypełnia swoją publiczną, kosmiczną misję. W związku z rozbieżnością w samoocenie dokonanej przez Zarząd, a realiami, w których funkcjonujemy, my – Klub Samorządowe Lubuskie – nie dołączamy się do laurki i nie będziemy głosowali za przyjęciem raportu. Dziękuję. Bardzo proszę, Pan Sebastian Ciemnoczołowski.

Prezentowana informacja nt. raportu o stanie województwa za rok 2019 stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Przewodniczący Klubu Radnych Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Dziękuję bardzo. Dzień dobry Państwu, witam serdecznie wszystkich na tej szczególnej sesji absolutoryjnej oraz na sesji, w której możemy omawiać stan Województwa Lubuskiego za zeszły rok. Natomiast myślę, że na ten rok trzeba też patrzeć z perspektywy także lat poprzednich i od tego, od czego Województwo Lubuskie zaczynało, powstając na tej ścianie zachodniej, gdzie dwa różne organizmy różnych województw udało się scalić i doprowadzić do tej sytuacji, którą mamy. Ale po kolei. Oczywiście można używać statystyki w taki sposób, jak to jest komuś potrzebne i wyciągać różne dane i różne wskaźniki z różnych opracowań, także GUS-owskich, szczególnie tych starszych, za poprzednie lata po to, żeby skrytykować coś, co jest przemyślaną wizją rozwoju tego województwa. Województwo Lubuskie to nie jest twór polegający na zlepku poszczególnych interesów osób prywatnych lub osób, które startują pod szyldami politycznymi, nagle zapominają o swoich wyborcach i realizują albo prywatne interesy poszczególnych samorządów lub swoje, dzisiaj krytykują coś, co ma przejrzystą wizję rozwoju. Przypomnę o czym mówiła Pani Marszałek. Region rozwija się w oparciu o Strategię Rozwoju Województwa, na którą wpływ mają wszyscy mieszkańcy w postaci konsultacji, wielomiesięcznych opracowań, a także przede wszystkim samorządy. Chciałbym właśnie szczególny nacisk zwrócić na to, że Województwo Lubuskie, te wskaźniki, o których dzisiaj mówimy, które prezentował Zarząd poprzez Panią Marszałek, rozwija się właśnie dlatego, że mamy bardzo zróżnicowaną strukturę samorządową, małych, średnich samorządów, bez wielkich aglomeracji. Wskaźnik PKB per capita na głowę mieszkańców, czyli 9 pozycja, biorąc pod uwagę potencjał naszego regionu, jego rozmiar, to, że nigdy nie mieliśmy wielkich właśnie nie tylko aglomeracji, ale wielkiego przemysłu świadczy o tym, że mamy bardzo zdrową sytuację gospodarczą, opartą na małych, średnich przedsiębiorstwach, a także samorządach, które rozwój wspierają. Proszę zobaczyć na ilość strategicznych dokumentów, oprócz Strategii Rozwoju Regionalnego, w różnych obszarach funkcjonowania, które bardzo precyzyjnie ten rozwój definiują. Chciałbym zwrócić uwagę na bardzo ważny jeden aspekt: ochrona zdrowia. To nie jest tylko najmniej zadłużony obszar, porównując do innych województw tego regionu. Skala inwestycji, która jest realizowana w szpitalach, zarówno w szpitalach tych dużych w Gorzowie bądź w Zielonej Górze, ale także w tych mniejszych, przerasta inwestycje często dużych, lubuskich miast. Przypomnę, że inwestycje w Szpitalu Uniwersyteckim są największymi inwestycjami, które realizowane są w Zielonej Górze. Chciałbym kilka słów powiedzieć także o wdrażaniu środków unijnych dlatego, że województwo

od wielu lat – i także rok 2019 był tutaj przykładem – jest liderem, jeżeli chodzi o wdrażanie środków unijnych, zarówno w poprzedniej perspektywie jak i w tej. Mamy w tej chwili zrealizowanych ponad 960 umów na kwotę 3 mld zł. To jest prawie 80% alokacji zakontraktowanych dzięki właśnie współpracy także z samorządami lokalnymi. Pani Przewodnicząca Haręźlak powiedziała, że we wnioskach o płatność, ich realizację Województwo Lubuskie nie zajmuje takiej pozycji. Szanowni Państwo, czy to jest krytyka od strony beneficjentów i Samorządu Województwa Lubuskiego? Czy tylko Zielona Góra i ZIT zielonogórski ma takie wybitne wskaźniki? A proszę zauważyć dzięki tak naprawdę komu są te wnioski o płatność realizowane? Moim zdaniem to świadczy o tym, że Województwo Lubuskie ze swoimi stolicami współpracuje bardzo dobrze, nikt nikomu nie podstawią nóg i pomaga w rozwoju. Zresztą jeżeli zobaczymy na ZIT-y i gorzowski i zielonogórski, to krytyka płynąca z ust tzw. „Samorządowego Lubuskiego” jest nieuzasadniona. Proszę zobaczyć na skalę realizowanych inwestycji w tych dużych miastach, ale także w mniejszych miastach jak Nowa Sól, Żary i te wszystkie gminy, które bez tych środków unijnych i skutecznego, dobrego zarządzania nie byłyby w stanie odmienić swojego oblicza, zarówno tego takiego podstawowego, jak drogi, wodociągi, szkoły, termomodernizacje – tych inwestycji było na miliardy zł. Dzisiaj dzięki temu powstały także strefy gospodarcze, gdzie rozwijają się firmy – także w Zielonej Górze, także w Nowej Soli, także w Gorzowie i w innych miejscowościach Województwa Lubuskiego. Bez tych środków unijnych żadne z tych miast nie byłoby tak skuteczne w pozyskiwaniu inwestorów. To dzieje się w oparciu o Strategię Rozwoju Regionalnego, ale także o skuteczne zarządzanie, o czym także mówiła Pani Marszałek. Spójrzmy na inwestycje, które realizowane są nie tylko przez Samorząd Województwa Lubuskiego, bo słyszymy z ust Pani Przewodniczącej Gośniowskiej-Koli, że wszystko co się dobrego dzieje w województwie, to są inwestycje rządowe. Szanowni Państwo, ja pozwolę sobie podać dane ze źródeł rządowych właśnie, które województwa w tamtym roku otrzymały największą pomoc inwestycyjną właśnie w różnego rodzaju infrastrukturę i inwestycje. I co się okazuje? Z 16-stu województw Województwo Lubuskie jest na szarym końcu. Skala inwestycji zrealizowanych w naszym regionie przez rząd to jest 1 mld 236 mln zł przez 6 lat. Kolejne województwo pod tym względem, Szanowni Państwo, kolejne – to jest Województwo Opolskie, które ma inwestycje na kwotę ponad 2 mld zł. To jest drugie od końca województwo. Pozostałe regiony biją nas na głowę, np. Województwo Śląskie ponad 17 mld zł, Województwo Małopolskie – 8 mld zł, Podkarpackie – 7 mld zł, Lubelskie – ponad 7,5 mld zł, Podlaskie – 5 mld 800 mln zł. I można tak wymieniać w nieskończoność. Nawet Zachodniopomorskie, Szanowni Państwo, to jest prawie 9 mld zł, przy 1 mld 236 mln zł zrealizowanych inwestycji w naszym województwie. To obrazuje skalę pomocy i rozdźwięk między tym, co realizuje Województwo Lubuskie dzięki swojej skuteczności i zarządzaniu, a tym, co proponuje i realizuje rząd polski. Przypomnę za jakiś

czas dzięki czyjej inicjatywie powstała droga, autostrada A2, S3, rozbudowany był port regionalny w Babimoście, w Zielonej Górze bazy HEMS, helikoptery, rozbudowa przecież ratownictwa medycznego, radioterapia, powstanie wielkiego szpitala Centrum Zdrowia Matki i Dziecka w Zielonej Górze, kierunki medyczne, prawo i administracja, psychologia, wsparcie uniwersytetów, powstanie pięciu parków technologii i tak obśmiewane Centrum Badań Kosmicznych, które ja wiem, że może być kulą u nogi i może kogoś ten sukces bardzo boleć, natomiast ta inwestycja ma doprowadzić do tego, że innowacyjność w regionie – a wychodziliśmy od bardzo złych startowych parametrów – wzrośnie. Tylko dlaczego od 3 lat Pan Prezydent Zielonej Góry blokuje tę inwestycję, zmienia plan zagospodarowania przestrzennego? Jeżeli chodzi o środki na promocję. Już pominę jakie kwoty na promocję polski rząd przeznaczają – zamiast 2 mld zł na onkologię, to na propagandę – to jeżeli by zliczyć chociażby tutaj po sąsiedzku w samej Zielonej Górze ile wydatków na promocję przedsięwzięć miejskich jest przeznaczane, to to, co się dzieje w regionie, to jest kropla w morzu potrzeb, nie wspomnę o Łączniku, Radiu Index czy innych telewizyjnych przedsięwzięciach. Jeżeli chodzi o pomoc przedsiębiorstwom i o to w jaki sposób Zarząd Województwa wspiera tę pomoc, to mogliśmy obserwować poprzez wiele działań, czy działania Agencji Rozwoju Regionalnego, która realizuje także unijne środki pomocy dla przedsiębiorców, na przykład w postaci bonów innowacyjnych. Nie będziemy mówić o ostatniej pomocy, bo to jest rok 2020, ale także te działania charakteryzują tamten poprzedni rok. Oczywiście są deficyty, bo nikt tego nie ukrywa, nie jesteśmy wielkim regionem. Dalej obserwujemy migrację osób młodych, choć ona została w ostatnim czasie spłaszczona. Oczywiście dalej mamy problemy z innowacyjnością, ale wszystko co w ostatnim okresie jest podejmowane przez Zarząd Województwa zmierza ku temu, żeby te deficyty spłaszczać. W przeciwieństwie do Państwa, my widzimy te braki. Widzimy te dobre rzeczy, które w ostatnim czasie były zrealizowane, ale widzimy to, co jest do pokonania w najbliższym okresie. To dla mnie szczególnie istotne – Województwo Lubuskie w tamtym roku i w latach poprzednich otworzyło się także na różne inicjatywy organizacji pozarządowych, wprowadzając różnego rodzaju budżety obywatelskie, w przeciwieństwie – jak widzimy – do zapowiedzi niektórych miast, które te budżety chcą likwidować. Mniejsze inwestycje tamtego roku – w cudzysłowie mniejsze – to powstanie Lubuskiego Centrum Produktu Regionalnego. Proszę zobaczyć – mamy także największą w Polsce nie tylko tradycję winiarstwa, ale realizowane inwestycje w tym zakresie. O bonach na inwestycje mówiłem, o inwestycjach w szpitalach i szpitale – mówiłem. Jesteśmy w trakcie realizacji największej inwestycji drogowej, to jest most w Milsku i obwodnice zmierzające w tamtym kierunku. W tamtym roku powstał most w Skwierzynie, nowe połączenia kolejowe – do Leszna, do Wschowy, do Żagania, do Warszawy. Powstały także ścieżki rowerowe i tutaj jesteśmy na 8 miejscu, jeżeli chodzi o ich rozwój

w województwie w porównaniu do innych regionów. Mówiła Pani o tym, co już wielokrotnie mówiliśmy wcześniej, o tym w jaki sposób także wspieramy kulturę. Proszę zobaczyć, dzisiaj wszystkie jednostki kultury zostały wyremontowane: filharmonia, dwa teatry, Muzeum w Zielonej Górze. Wspierane są także inne muzea, które zarządzane są przez samorządy lokalne. To nie są statystyki, to nie są bajki, to nie jest propaganda. To są po prostu fakty. Proszę zobaczyć ile środków zostało rozdysponowanych na potrzeby samorządów, firm, ale także różnych instytucji i organizacji pozarządowych. Ja rozumiem, że niektórych może to wszystko boleć, ale najlepszą miarą tego, że jednak doceniane są wybory, w których ta koalicja cieszy się nieustawicznym wsparciem i te wybory wygrywa, wbrew temu czy się to komuś podoba czy nie. I co najważniejsze: osoby te, które realizują, czyli które spełniają tę koalicję i tworzą tę koalicję, są zawsze w tym samym miejscu i nie oszukują swoich wyborców, nie zmieniają barw politycznych, przykrywając się pod płaszczykiem samorządności, a tak naprawdę realizując interesy albo osób prywatnych albo poszczególnych samorządów. Nasz klub w całej rozciągłości oczywiście będzie za udzieleniem wotum zaufania, będzie głosował za przyjęciem tego raportu i będziemy sobie życzyć, żeby także ten rok, mimo, że ten rok jest bardzo trudny ze względu na tę sytuację pandemiczną, był podobnie owocny i także wpływał na rozwój regionu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Łukasz Mejza.

Przewodniczący Klubu Radnych Bezpartyjni Samorządowcy Łukasz Mejza: Szanowna Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku, Drogi Zarządzie, nie spodziewałem się takich słów ze strony mojego przedmówcy. Nie spodziewałem się, że Kolega Radny Sebastian, będzie krytykował Zarząd Województwa, mówiąc o tym, że Zarząd tak naprawdę nie potrafi zadbać o inwestycje w województwie lubuskim. Widać, że Pan Radny odwiedził pokój zmiany nastawienia na to właściwe, co mnie bardzo cieszy. Natomiast przechodząc do mojej wypowiedzi, chciałbym odwołać się do wczorajszego wielkiego święta futbolu, do finału Ligi Mistrzów. Prześiąknięty jestem, myślę jak większość z nas, jeszcze tą atmosferą. I dzisiaj chciałbym się również tą terminologią piłkarską posłużyć. Pozostać po prostu przy tej wspaniałej atmosferze wczorajszego święta, bo przecież wszyscy doskonale znamy tę dyscyplinę. Szanowni Państwo, kiedyś polską piłką rządził Grzegorz Lato i wtedy, jak miało to miejsce to wstydzilem się za nią, ale po Grzegorz Lato przyszedł Zbigniew Boniek i dał taki dobry powiew świeżości. Jak patrzę na politykę Zarządu Województwa to niestety widzę politykę zmęczonych ludzi bez pomysłu, bez wizji, która przecież jest tak kluczowa w zarządzaniu. Widzę zastałą i skostniałą strukturę, taki PZPN właśnie z czasów Grzegorza Lato. W moim przekonaniu, w przekonaniu Klubu Radnych Bezpartyjni

Samorządowcy, jest to ostatni moment, żeby dać Zarządowi czerwoną kartkę i jeszcze to województwo uratować. I właśnie sesja absolutoryjna to taki czas, aby zastanowić się nad kierunkiem w jakim zmierza dana jednostka samorządu terytorialnego. Czas, aby zrewidować politykę jaką realizuje organ wykonawczy. Czas, aby odpowiedzieć sobie na pytanie, w jakim miejscu jesteśmy. I tu pojawia się pierwsza czerwona kartka dla Zarządu Województwa. Dlatego, że w doskonały sposób na to pytanie, gdzie jesteśmy, odpowiada ranking „Wspólnoty” – najbardziej prestiżowego i opiniotwórczego czasopisma samorządowego. Szanowni Państwo, jesteśmy na piętnastym, przedostatnim miejscu w Polsce. Wcześniej to było jedenaste, jeszcze wcześniej szóste, czwarte, a w 2015 nawet pierwsze. Zanotowaliśmy naprawdę spektakularny zjazd. Jak tak dalej pójdzie to wkrótce, z różnych stron Polski, zaczną chyba napływać paczki żywnościowe. Zaczynamy być „Kopciuszkiem” na mapie Polski. I myślę, że każdy kto zna historię „Kopciuszka” dopowie sobie, kto w tej lubuskiej historii pełni rolę okrutnej macochy. A że można z sukcesami zajmować się jednostką samorządu terytorialnego i piąć się w tym rankingu, pokazuje choćby, również wspomniana przez mojego przedmówcę, Zielona Góra, która ma tam dziesiąte miejsce. I zauważa to nawet redakcja tego prestiżowego, samorządowego czasopisma, pisząc: „wśród miast wojewódzkich uwagę zwraca poprawiająca się pozycja Opola i Zielonej Góry”. Szanowni Państwo, można? Co się stało, że Województwo Lubuskie zanotowało tak spektakularny zjazd. Ktoś przecież za to odpowiada. Kolejna czerwona kartka dotyczy służby zdrowia i tutaj również chciałbym powołać się na rankingi. Ranking równie opiniotwórczej i prestiżowej „Rzeczpospolitej”: Szpital Wojewódzki w Gorzowie w tym rankingu zajął 93 miejsce, w Zielonej Górze nawet nie załapał się szpital wojewódzki do pierwszej setki, a chcę powiedzieć, że mamy w Polsce 16 województw. Szanowni Państwo – 16. Żaden z naszych szpitali nie załapał się do tej szesnastki, mało tego, żaden z naszych szpitali nie załapał się nawet do trzydziestki, do sześćdziesiątki również nie. Ktoś tymi szpitalami zarządza, a ten ranking pokazuje, w jaki sposób są one zarządzane. I możemy wysłuchiwać nieustającej propagandy ze strony Zarządu Województwa, natomiast te rankingi mówią wszystko. Jeżeli chodzi o służbę zdrowia to chociażby Regionalna Izba Obrachunkowa w swoim stanowisku stwierdza, że ocena pod kątem celowości, czy gospodarności należy do wyłącznych kompetencji Sejmiku Województwa. Jeszcze podczas prac nad uchwalaniem budżetu, również później przy nowelizacji, zgłaszaliśmy jako Klub Radnych swoje uwagi. Wskazywaliśmy, że warto byłoby przeznaczyć dodatkowe 2 mln zł chociażby na remont oddziału onkologicznego w Zielonej Górze, gdzie tynk, dosłownie, sypie się ze ścian ciężko chorym pacjentom na nowotwory. Niestety rządząca koalicja wolała w dalszym ciągu te pieniądze przeznaczać na promocję województwa. Kolejną dziedziną, za którą Zarządowi Województwa należy się czerwona kartka jest to, co śmiało mogę nazwać moim konikiem: gospodarka i nowe technologie. I niestety z przykrością muszę stwierdzić, że Zarząd Województwa, pod

kierownictwem Elżbiety Anny Polak, pcha nas w kierunku epoki kamienia łupanego zdecydowanie bardziej niż w kierunku epoki krzemu. Przemysł tylko w hasło: „Zielona kraina nowoczesnych technologii”. Potem oczywiście nieudolnie próbowano zmienić to hasło na: „Zielona kraina inteligentnych technologii”, tak jakby to była jakakolwiek zmiana. Natomiast o tym, czy jesteśmy krainą nowoczesnych technologii, również powie nam ranking. W tym przypadku ranking innowacyjności w Banku Millennium. Wiecie, które tam mamy miejsce? Piętnaste, chciałbym powiedzieć przedostatnie, ale jest ex aequo ze świętokrzyskim, czyli jesteśmy najmniej innowacyjnym województwem w Polsce. Energetyka, ile w ostatnim roku powstało klastrów energetycznych? Przedsiębiorczość, sporo o niej mówimy, zatem zapytam, ile powstało Hubów dla młodych przedsiębiorców, takich chociażby, jak są realizowane w sąsiednich województwach. Niestety, jeżeli chodzi o nowe technologie to my cały czas zajmujemy się kosmosem na czele z pseudoekspertami z tej dziedziny, natomiast chciałbym zwrócić uwagę, że w lubuskiej gminie Zwierzyn powstaje pierwszy historyczny kilometr kanalizacji. Świat pędzi w kierunku 5G, my natomiast w województwie lubuskim nie mamy nawet szerokopasmowego Internetu. Tysiące lubuskich dzieci nie miało podczas pandemii, możliwości uczestniczenia w zajęciach on-line. Szanowni Państwo, daleko nie szukajmy, problemy z połączeniem widać było chociażby u niektórych radnych podczas naszych sesji on-line. Kolejnym aspektem dotyczącym dziedziny gospodarki, nowych technologii, dla którego trzeba wskazać czerwoną kartkę Zarządowi Województwa, są bony wsparcia dla przedsiębiorców. Kiedy szaleje tsunami Covid-19, potrzeba szybkich i odpowiedzialnych decyzji. A tutaj w tym tsunami przedsiębiorcy musieli czekać przez kilka miesięcy na ruch województwa lubuskiego, a i tak nie uniknięto potężnego ogólnopolskiego skandalu. Pomoc wciąż do nich nie dotarła. To tak, jakby podczas tego tsunami ratownik zamiast ratować topiących się ludzi, zaparzył sobie kawę, poszedł na drzemkę, a potem łaskawie zabrał się do roboty. I nie mówmy, że się nie da. Również inne województwa pokazały nam to, że ta pomoc może przyjść do przedsiębiorców o czasie, spójrzmy chociażby na Śląsk. Szanowni Państwo, w tym miejscu chciałbym przejść do kolejnej dziedziny, za którą odpowiedzialny jest Zarząd Województwa i która również zasługuje na kolejną już czerwoną kartkę – jest to transport. Wciąż mamy nieuregulowaną kwestię lotniska w Babimoście. Patrząc właściwie na ten Babimost, mam wrażenie, że ktoś odleciał i wcale nie chodzi tu o lot do Warszawy. Ponadto myślę, że już najwyższy czas, abyśmy wzorem naszych sąsiadów, czy to Wielkopolski, czy Dolnego Śląska podeszli odpowiedzialnie do dużego, cywilizacyjnego, ale jakże potrzebnego i odważnego projektu kolei lubuskich. Jeżeli chodzi o transport, oczywiście nie można, nie wspomnieć o ścieżce rowerowej, tak potrzebnej dla mieszkańców i właściwie. Mówię tu o ścieżce Zatonie-Otyń. Ścieżkę tę Zarząd Województwa, na czele z Marszałek Elżbietą Anną Polak, potraktował jak bat na radnych, którzy mają odwagę i umiejętności, aby myśleć samodzielnie. Co do transportu, chciałbym

jeszcze zapytać w kontekście raportu, w kontekście planów na przyszłość, kiedy pojedziemy w końcu obwodnicą Lubuska, kiedy będziemy mieli sposobność korzystać z II etapu obwodnicy Sławy, kiedy w końcu powstanie obwodnica Żagania, czy innych lubuskich miast, których mieszkańcy tych obwodnic potrzebują? Niestety mam nieodparte wrażenie, że transport w województwie lubuskim to taki one way ticket i służy głównie do opuszczania regionu przez młodych ludzi, bo przecież wciąż mamy potężne problemy z ujemnym saldem migracji zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych naszego regionu. Szanowni Państwo, dziedzina, która również sprawia, że w tym meczu samorządowym pojawia się kolejna czerwona kartka dla Zarządu jest administracja. Przechadzając się korytarzami Urzędu Marszałkowskiego, widzę, że pracownicy czekają na zmiany. Czekają na zmiany niczym młodzi Lubuszanie czekający na perspektywy w regionie. To widać. Wczoraj chociażby dostałem anonimowego maila od pracowników Urzędu Marszałkowskiego, w którym informują mnie o przedmiotowym traktowaniu przez Zarząd i Sekretarza Województwa. I pierwszy raz w historii zakładają związki zawodowe, bo mają dość traktowania w taki sposób. Pani Marszałek chwali się wieloma inwestycjami, a ja z Pani ust nigdy nie usłyszałem podziękowania dla pracowników. Dzisiaj z tego miejsca chciałbym pracownikom, chciałbym Państwu podziękować, bo pod każdą inwestycją kryje się Wasza ciężka praca w zaciszu urzędowych sal. Niestety, jeżeli chodzi o administrowanie województwem to ten brak szacunku nie jest tylko w stosunku do pracowników. Jest również w stosunku do radnych. Widać to chociażby po słowach mojego przedmówcy. Widać to po tym, co działo się w ostatnim czasie. Jak został atakowany nowy klub radnych, tylko dlatego, że jego członkowie mają odwagę, żeby myśleć niezależnie. Co do administracji, w tym miejscu, korzystając z okazji, że jesteśmy w trakcie tej wyjątkowej, historycznej sesji, trzeba wspomnieć o najdroższej administracji. My wciąż mamy najdroższą administrację w kraju. Trzeba się nad tym zastanowić i podjąć, szczególnie w dobie pandemii, konkretne ruchy. A dlaczego najdroższa? Może chociażby przez takie pomysły jak Biuro Projektów Własnych. Jednostkę powołaną do tego, aby tworzyć, jak sama nazwa wskazuje, projekty własne. I chciałbym w tym miejscu zadać pytanie, czy to prawda, że co najmniej jeden z projektów, a może i więcej, w okresie pandemii, został zlecony firmie zewnętrznej? W takim razie po co mamy Biuro Projektów Własnych? Chyba nie po to, żeby dla kilku działaczy partyjnych znaleźć dodatkową robotę. Mówiąc o tym, co się dzieje w województwie, nie sposób, nie powiedzieć o promocji. I tutaj też wydaje mi się, że niedługo Lubuszanie będą chodzić do Zielonogórskiego Planetarium tylko po to, żeby pooglądać ego Pani Marszałek. Na każdym kroku PR. Lubuskie biuro informacji za pieniądze Lubuszan w czasie pandemii po to, żeby tworzyć własne, partyjne media? To jest Wasz sposób na walkę z kryzysem? Kolejne wydawanie pieniędzy Lubuszan, aby pompować partyjnych działaczy? Myślę, że mało kto wie, jeśli chodzi o mieszkańców województwa

lubuskiego czym tak naprawdę zajmuje się województwo lubuskie, za to każdy potrafi wskazać kilka miejsc, gdzie wisi billboard z podobizną Marszałek Polak. W zarządzaniu najważniejsza jest wizja. I ta wizja jest elementem, za który należy się Zarządowi kolejna czerwona kartka. A ta kartka należy się za brutalny faul na nadziejach i marzeniach Lubuszan. Mam wrażenie, że Zarząd, pod przewodnictwem Elżbiety Anny Polak, jest takim dozorcą budżetu, a nie wizjonerem na miarę XXI wieku. Analizując sytuację polityczną w województwie lubuskim, nie sposób, nie zauważyć, że mamy koalicję kilkudziesięciu „stołkowiczów”. A my – Klub Radnych Bezpartyjni Samorządowcy, chcielibyśmy koalicji miliona Lubuszan, która będzie spoglądała w przyszłość, a nie na wyraz twarzy partyjnego „pohukiwacza”. Szanowni Państwo, ten tynk, o którym wspominałem, sypie się nie tylko z oddziału onkologicznego, ale również z pęknięć rządzącej koalicji zmęczonych ludzi. I tak jak powiedziałem tym, co jest kluczowym w zarządzaniu, co powinno się rodzić jako pierwsze jest idea, pasja, wizja, której wykonaniem jesteśmy tak podekscytowani, że aż nas to przerasta, przeraża. Mamy tworzyć plany, które burzą krew w żyłach. Szczególnie w niezwykle dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości XXI wieku. A tutaj? Tutaj mamy permanentny brak pomysłu i chęć zwykłej egzystencji, chęć czerpania z podziału łupów politycznych oraz wolę poupychania w szpitalach i radach nadzorczych, tak zwanych „kumpli królika”. Dlatego my naprawdę potrzebujemy zmian. My naprawdę potrzebujemy tego metaforycznego Zbigniewa Bońka, który wraz ze swoją drużyną wprowadzi nas w XXI wiek. Potrzebujemy drużyny, która rozumie rzeczywistość i zdecydowanie wprowadzi powiew świeżego powietrza w zatęchłe mury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego – województwa wielkich możliwości. Województwa o doskonałym położeniu, a zarazem województwa niespełnionych marzeń i niewykorzystanego potencjału. Zmiana jest potrzebna, bo za chwilę zostaniemy parkiem etnograficznym Polski, takim skansenem naszego kraju. Chciałbym zakończyć swoją wypowiedź cytatem: „zmiana może być przerażająca, ale wiesz, co jest jeszcze straszniejsze? Pozwolić, żeby strach powstrzymał cię przed wzrostem, rozwojem i postępem”. Dlatego wraz z Klubem Bezpartyjni Samorządowcy, po uzgodnieniu wspólnego stanowiska z moimi Kolegami Radnymi: Waławem Maciuszonkiem i Sławomirem Kowalem, zdecydowaliśmy, że będziemy głosować przeciw udzieleniu wotum zaufania dla Zarządu Województwa i przeciw udzieleniu absolutorium dla Zarządu Województwa. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, otwieram debatę. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie? Proszę o zgłoszenia. Pan Waław Maciuszonek, Pan Jan Świrepo, czy jeszcze ktoś z radnych? Bardzo proszę Pani Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję Państwu za bardzo merytoryczne, kwieciste, sążniste wystąpienia. Chciałabym odpowiedzieć bardzo merytorycznie, bez sięgania po cytaty, które mogą tylko rozpalać emocje, a myślę, że to jest niepotrzebne, bo oczekujecie Państwo konkretnej odpowiedzi. Dużo słów padło na temat wizji naszego regionu – „Zielona kraina nowoczesnych technologii”. Tak, proszę Państwa, mamy wizję, to są właśnie ideały, których może ktoś nie rozumie, może kogoś przerastają, ale my właśnie zmierzamy do takiego celu. Taki cel dopiero teraz wyznaczyła sobie Unia Europejska – „Zielony Ład”. Jak widać nasze inwestycje i nasze marzenia, które wypracowaliśmy wspólnie w konsultacjach i debatach na temat strategicznego rozwoju naszego regionu, są bardzo nowoczesne. A Urząd Marszałkowski, który jest aparatem pomocniczym Zarządu Województwa, nie jest ani chlewem, ani zatęchłym urzędem, chcę zwrócić uwagę Panu Radnemu Mejsze, że właśnie zakończyliśmy w 2019 roku termomodernizację Urzędu. Urząd jest cały wyremontowany bardzo nowocześnie. Termomodernizacja została wykonana, dzięki temu, że Biuro Projektów Własnych, które Pan tak krytykuje, przygotowało bardzo dobry projekt, świetnie oceniony i ten projekt został z powodzeniem zrealizowany. Jest to projekt energooszczędny, dzięki temu możemy się wpisać w naszą wizję, pokazać właśnie na przykładzie Urzędu Marszałkowskiego, że jesteśmy nowoczesnym urzędem, a pracownikom Zarząd Województwa dziękuje za ich prace, bo sam Zarząd nie mógłby sprostać tak wielkim wyzwaniom, jakie sobie postawiliśmy. Nie moglibyśmy zrealizować tych kamieni milowych, potężnych inwestycji, które niestety są wykluczone z budżetu obecnego rządu polskiego. Możemy to zrealizować, dzięki temu, że mamy wysokospecjalistyczną, bardzo dobrą kadrę. Tej kadrze dziękujemy przede wszystkim, dobrze jej płacąc. Pan Mejsza zaprezentował przed chwilą dwubiegunowość można powiedzieć. Najpierw krytykuje Zarząd, że nie płaci kadrze i nie dziękuje, a potem nas oskarżył, że jesteśmy jedną z najdroższych administracji w Polsce. Właśnie dlatego, że dobrze płacimy naszym pracownikom, bo za dobrą pracę, za rzetelność, świetne projekty, które podejmują i realizują, płacimy, również przy wykorzystaniu Regionalnego Programu Operacyjnego. Chcę też podkreślić, że w mojej prezentacji, nie ukrywałam żadnych deficytów. My jesteśmy świadomi, że posiadamy te deficyty w regionie i słabe punkty. Dlatego napisaliśmy bardzo odważną, konkretną Strategię rozwoju, dlatego ją aktualizujemy i razem z Państwem debatujemy. Odbły się wielkie konsultacje zarówno w Zielonej Górze, jak i w Gorzowie Wlkp. Rozmawiamy z różnymi środowiskami. To jest wspólnie wypracowany dokument. Prezentując raport o stanie województwa nie powiedziałam, że ja zrealizowałam ten program, że to jest moja wizja. To jest nasza wspólna wizja. To jest nasz kompromis, bo staramy się zintegrować nasze województwo, budujemy tożsamość naszego młodego regionu, który ma dopiero 21 lat. Wspólnie wypracowujemy te fundamenty rozwoju. Stąd też muszę podkreślić, że realizacja tych zadań, które wymieniłam, jest możliwa dzięki funduszom europejskim.

To w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego zrealizowaliśmy za ostatnią perspektywę nasz plan na poziomie 136% efektywności. Pani Przewodnicząca krytykuje wdrażanie Regionalnego Programu i wskazała również konkretne dane, które wskazują niską certyfikację – 5 miejsce od końca. Ja chcę powiedzieć, że to nie jest wyścig szczurów. Pieniądże muszą być dobrze zainwestowane. W odpowiedzialności za te pieniądze publiczne staramy się jak najlepiej je zainwestować i rozliczyć. Gdyby nie sprawna obsługa departamentu funduszowego i Zarządu Województwa, który jest instytucją zarządzającą – Zielona Góra nie mogłaby być na 3 miejscu w kraju. Przecież to pracownicy Urzędu Marszałkowskiego rozliczają ZIT-y jako instytucja zarządzająca, to nasz wspólny sukces, zarówno trzecie miejsce Zielonej Góry, jak i bardzo dobra pozycja ZIT-u gorzowskiego, bo to Urząd Marszałkowski obsługuje pracę tych ZIT-ów. Chcę powiedzieć, że to również Urząd Marszałkowski aplikuje o pieniądze do programów operacyjnych krajowych. Niestety spotykamy się tutaj ze złym traktowaniem obecnej władzy. Pani Radna Gośniowska-Kola pytała się, czy potrafię wskazać inwestycje finansowane przez rząd? Mówimy dzisiaj dosyć szeroko, ale te dane, które Państwu przedstawiłam dotyczą 2019 roku. Są też tam inwestycje, o których mówił Radny, Szef Klubu Koalicji Obywatelskiej - Sebastian Ciemnoczołowski, bo na ten miliard z groszami, złożyły się też pieniądze z budżetu krajowego, chociażby z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – rozbudowa muzeum, ale zabiegaliśmy o więcej tych projektów. Zmienialiśmy specjalnie strategię w zakresie kultury i przygotowaliśmy projekty również na modernizację teatru, na rozbudowę filharmonii, na remonty również kościołów. Niestety nie wszystkie te projekty uzyskały wsparcie, tak jak to było poprzednio. Nie mielibyśmy dzisiaj tak znakomitej infrastruktury transportowej, gdyby nie wielkie inwestycje Rządu Platformy Obywatelskiej i PSL-u w drogę S3, w autostrady. Dzięki temu dzisiaj możemy się pochwalić jedną z najlepszych dostępności transportowych w Polsce. Pokazałam również te dane, to jest 4 miejsce w Polsce. Pokazałam te wskaźniki, które nas lokują w czołówce: chociażby 97% firm w naszym regionie ma dostęp do Internetu, inne regiony są daleko w tyle, ale również nie ukrywałam naszych deficytów: pokazałam migrację, słabość uczelni wyższych, dlatego powoływaliśmy wspólnie program ds. młodzieży. Konsekwentnie w każdym roku wspieramy te kierunki nowoutworzone, które przyciągają do regionu młodych ludzi: 41 osób na jedno miejsce na kierunku lekarskim. To jest za sprawą samorządu lubuskiego, ponieważ co roku 3 mln przeznaczony dofinansowania właśnie na medycynę, również na pielęgniarstwo. Też to podkreślałam. Wszystko robimy w celu realizacji naszego programu dla młodych. Pielęgniarstwo, w tym roku będzie pierwszy nabór na Akademii Gorzowskiej, dzięki wsparciu samorządu wojewódzkiego. Również dzięki naszemu wsparciu została uruchomiona dietetyka i rehabilitacja w Gorzowie Wielkopolskim. Można oczywiście bardzo szczegółowo omawiać wszystkie wskaźniki, one są na kilkuset stronach naszego raportu. Ja nie

przywiązuje wagi do rankingu, ponieważ sami na to często Państwo zwracaliście uwagę: tam, gdzie Lubuskie zdobywało tytuł budowniczego polskiego sportu, lidera samorządu, zdobyliśmy panteona samorządności w kraju. To wtedy Państwo krytykowaliście, że sobie kupujemy w tych rankingach tytuły. Dlatego ja do tego nie przywiązuję wagi. Ważny natomiast jest dla mnie poziom i jakość życia mieszkańców, a te wskaźniki bardzo się poprawiły. Region lubuski, majątek województwa lubuskiego, status samorządu nie jest poza granicami administracyjnymi naszego regionu. Siłą naszego regionu są nasze stolice, nasze metropolie: Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski. Gdyby Zielona Góra, stolica samorządowa naszego regionu była innowacyjna, również region lubuski byłby nie na 15 miejscu, ale co najmniej na 10 miejscu w Polsce. To samorząd województwa zbudował infrastrukturę niezbędną do innowacyjności. To my przeznaczaliśmy w trybie pozakonkursowym, jako projekty kluczowe dla naszych uczelni, olbrzymie pieniądze w historii województwa na budowę parków naukowo-technologicznych, gdzie dzisiaj, dzięki temu, że powstała ta infrastruktura, dzieje się transfer wiedzy do biznesu, dlatego musimy odrobić te straty. Zgoda jest taka, że innowacyjność jest niska. Prowadzimy w tej chwili inwentaryzację naszych zasobów w zakresie innowacyjności. Okazuje się, że wiele danych w Banku Millennium, czy też w innych rankingach, jest nieaktualnych. Wiele danych, również w tym raporcie, który Państwu przedstawiliśmy, statystyka notuje za 2018 rok. My w tej perspektywie skierowaliśmy bardzo duże środki finansowe właśnie na wzrost innowacyjności, na transfer wiedzy do biznesu. To zaprocentuje, ale na to trzeba poczekać, żeby one się w statystyce znalazły. Pracujemy w tej chwili nad powołaniem Centrum Badań Innowacji i Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego. Ten Fundusz Inicjatyw Samorządowych, Rada Samorządowa to jest również odpowiedź na Państwa zapotrzebowanie. Przecież to były również wnioski nowego Klubu Samorządowe Lubuskie, że potrzeba większej współpracy, lepszej komunikacji z samorządami. Zarząd spotkał się ze wszystkimi wójtami, burmistrzami, starostami i wszyscy podali rękę, wszyscy są za tym, żeby powstała taka Rada Samorządowa oraz Budżet Inicjatyw Samorządowych. My nie przyspieszamy, nie chcemy powołania tych instytucji, które będą platformą lepszej komunikacji, dobrej współpracy. Specjalnie odłożyliśmy termin jej powołania, żeby nie działać pod presją wotum zaufania dla Zarządu. Będziemy o tym rozmawiać po sesji, spokojnie w dobrym czasie. Tak, żeby nie było wrażenia, że robimy to pod jakąkolwiek presją. Jeżeli chodzi o służbę zdrowia to jestem przekonana, że argumenty krytyki absolutnie nie są trafione. We wszystkich rankingach nasze oceny są bardzo wysokie, ponieważ jeszcze dekadę temu nie było to naszą chlubą, był to nasz deficyt. I jest to przykład jak poprzez konsekwentną pracę, krok po kroku można te negatywne trendy zmienić, a z deficytu można zbudować potencjał i taka jest dzisiaj lubuska ochrona zdrowia, najmniej zadłużona. Dzięki temu samorząd wojewódzki nie spłaca długów naszych szpitali, ale inwestuje. Nieuzasadniona jest krytyka,

że przeznaczamy olbrzymie pieniądze na promocję. Proszę Państwa, samorząd wojewódzki nie finansuje tygodnika, co tydzień do każdego domu, nie finansujemy radia, nie mamy swojej telewizji, tak jak niektóre samorządy miejskie, chociażby Zielona Góra. Nasza promocja na jednej stronie „Regionu” w wydawnictwach gazet, które jeszcze jakoś istnieją i przetrwały, jest to naprawdę ułamek promilu w stosunku do nakładów, jakie niektóre miasta – przykład mi bardzo bliski – Zielona Góra, czyni. To porównanie absolutnie nie jest w niczym uzasadnione. Strefy, które u nas powstały ekonomiczne, gospodarcze. Pamiętam jak byliśmy krytykowani, że wydajemy za dużo pieniędzy na uzbrojenie tych stref. Okazuje się, że nie ma wolnych przestrzeni, że są wszystkie zagospodarowane. W Nowym Kisielinie, czy też na północy wszystkie uzyskały inwestorów, czyli lubuskie ma magnes, Lubuskie przyciąga, to nie są zmarnowane pieniądze. Te pieniądze, również w nowoczesne technologie, w budowę Parku Technologii Kosmicznych, gdzie wiele ośrodków mogło być naszym partnerem, niestety nie przystąpiły do partnerstwa. To również mógłby być projekt kluczowy, dla chociażby stolicy samorządowej naszego regionu, ale to samorząd wojewódzki podjął trudną rolę liderowania temu projektowi w partnerstwie z Uniwersytetem Zielonogórskim. I po to też jest nam potrzebne Biuro Projektów Własnych. Krytyka dotycząca stanu środowiska – musimy się zmierzyć, proszę Państwa, z problemami, które są w naszym regionie. Nie zamykamy tych problemów pod dywan i to też jest stan ochrony środowiska w Żarach, to są stare wysypiska śmieci, które pozostały w tyle. Musimy to zrobić razem. Dlatego powołaliśmy z inicjatywy Zarządu Województwa – Komisję ds. Klimatu. Przecież to jest właśnie przykład jak rozwiązywać takie problemy. Dlatego jesteśmy w stałym kontakcie z Ministerstwem Klimatu, z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska. To nie tylko jest powołanie komisji eksperckiej, również zleciliśmy ekspertyzę na ten temat. Spotykamy się z samorządem w Żarach, z inwestorami, nie możemy spowodować zamknięcia firmy, ale też prowadzimy badanie powietrza, co ma rzeczywiście taki wpływ na jakość powietrza. I proszę Państwa, okazuje się, że przede wszystkim niska emisja. I w odpowiedzi na tę niską emisję Zarząd Województwa natychmiast podjął działania i w ramach Regionalnego Programu skierował olbrzymie środki finansowe na wymianę „kopciuchów”. Jesteśmy w terenie, słuchamy mieszkańców, staramy się tak współpracować, żeby przede wszystkim odpowiadać na potrzeby naszych mieszkańców. Jestem gotowa Państwu udzielić odpowiedzi na wszystkie merytoryczne pytania, czy też zarzuty. Wiele tych odpowiedzi znajdziecie Państwo w raporcie, bo bardzo szczegółowo opisujemy również deficyty te, dla których chcemy skutecznie znaleźć rozwiązania. Do Państwa dyspozycji są również Członkowie Zarządu, których poproszę, żeby w szczegółach odnieśli się do pytań i słów krytyki, bo należy odpowiedzieć na wszystkie wątpliwości i wszystkie postawione dzisiaj pytania. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Waclaw Maciuszonek.

Radny Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, nie chciałbym powtarzać tego, co mówili moi przedmówcy, szczególnie Pan Radny Mejza. Chciałbym się podpisać dwoma rękoma pod tym, co przedstawiała Pani Przewodnicząca Haręźlak. Chciałbym ustosunkować się do niektórych kwestii, w których nie miałem zamiaru zabierać głosu, ale po prostu tego nie można słuchać. Ten raport, a szczególnie sposób przedstawienia przez Panią Marszałek to jest taka trochę manipulacja, bo z jednej strony nie wiem po co zaczynamy od roku 2008, bo trudno, żeby nie zauważyć, żeby nie wiedzieć, że 12 lat to na pewno PKB wzrośnie. Chciałbym tylko zadać takie pytanie, zarówno jeżeli chodzi o PKB, jak i o bezrobocie. Jaki jest udział w tym Zarządu Województwa, nie wiem: 0,0, ile zer trzeba by było szukać po przecinku, żeby określić jaki jest wpływ Zarządu, bo przecież PKB to wiadomo, kto to robi. Szczególnie tu mnie zabolalo coś, czego ja nie mogę po prostu słuchać. Pani Marszałek powiedziała, że słucha przedsiębiorców. Pani Marszałek, jakby Pani słuchała przedsiębiorców to nie organizowałyby Pani takich kongresów. Ja akurat na bieżąco się tym interesowałem. Nikt z tych największych organizacji, przedsiębiorców nie wiedział, że takie kongresy będą organizowane. Czy ktoś z nimi ustalał cokolwiek? Wręcz były to kongresy konkurencyjne do tego, co robią na co dzień społecznie największe organizacje pracodawców w regionie. Jeżeli jesteśmy na 7 miejscu, jeżeli chodzi o gospodarstwa ekologiczne, to nie jest coś czym się powinniśmy szycić. To jest efekt biedy naszych ziem ubogich, to nie są gospodarstwa produkcyjne. Im tylko i wyłącznie chodzi o dopłaty. Jeżeli Pani uważa, że to jest taki plus to rozumiem, że Pani nie wie, o czym Pani mówi. Nie chcę powtarzać się, jeśli chodzi o park technologiczny, ale dla mnie to, że gdzieś tam jakieś punkty dostaniemy, czy inne wskaźniki dlatego, że współpracujemy z PAN-em o niczym nie świadczy. Mnie interesują efekty. Mam nadzieję, że nas przez ten park technologiczny w kosmos nie wysadziecie. Jeżeli chodzi o szkolnictwo zawodowe, daliśmy duże środki, tylko dlatego większość absolwentów tych szkół średnich w ogóle nie pracuje w zawodzie. Są szkoły, gdzie z całych klas w ogóle nie pracuje nawet jedna osoba. Dlaczego wydaliśmy tak duże środki, nie mówię, że za duże, a z tego, co pamiętam, rozmawialiśmy na komisjach, nie całe 20% tylko widziało miejsca pracy, pozostali w ogóle nie mieli kontaktu z firmami. Jak my chcemy uczyć zawodu tych uczniów, kiedy oni nie mają kontaktu z firmami, gdzie tam są nowoczesne technologie, innowacje, gdzie tam mogą zobaczyć to, co będzie ich w przyszłości spotykać. Znam doskonale historię ADB. Na pewno nigdy bym nie powiedział, że to jest dziecko UZ-tu wręcz odwrotnie, bo nic się nie działo w UZ-ecie w tym czasie. Ci panowie utworzyli sobie firmę, pokazali, że można coś robić inaczej. To nie ma nic wspólnego z UZ-tem,

przynajmniej, jeśli chodzi o ADB. Chciałbym się odnieść do tego, co powiedziała Pani Marszałek, ale też ruszył Sebastian, o środki rządowe. Dlaczego tak się dzieje, że tak mało środków rządowych trafia do województwa? Wydaje mi się, takie odnoszę wrażenie, że Pani Marszałek nie chce dopuścić, by komukolwiek innemu niż Pani Marszałek dziękować za cokolwiek, co się tutaj dzieje. Jeżeli jesteśmy dosyć biednym województwem, jeszcze tak wyglądają środki rządowe, to naprawdę jest niedobrze. Już kiedyś mówiłem, że Marszałek nie musi być pierwszą osobą, która gra rolę anty PiS-u w tym województwie. Odnosząc się do tego, co powiedziała Pani Przewodnicząca i Łukasz Mejza, chciałbym wyraźnie tutaj jeszcze podkreślić temat traktowania radnych. To jest coś, co bardzo boli. Patrząc na mapkę widać, że niektóre projekty są przyznawane według klucza politycznego, tam, gdzie są osoby silnie powiązane partyjnie z Zarządem Województwa. W ogóle nie rozumiem, co chciał powiedzieć Radny Ciemnoczołowski odnośnie wyborów. Wybory pokazały jak wyborcy oceniają koalicję. Po co braliście osoby z zewnątrz, tutaj wspomnę Radnego Fedko? Wiedzieliście, że ten człowiek, nie ważne skąd będzie startował, przyniesie wam tysiące głosów. Podliczcie sobie głosy i zobaczcie do wam zostanie. I tych wszystkich pozostałych osób, których oczywiście dzisiaj żałujecie, że wzięliście na listę, ale które spowodowały, że wynik koalicji był taki, jaki jest. Skorygujcie to, jeżeli to tak Was boli. Już nie powiem o tym, że w tym moim rejonie wyborczym żarsko-krośnieńskim bez wielkich funduszy krajowych, bez lat funkcjonowania organizacji partyjnych, wygrało nasze ugrupowanie, bez przygotowania, skrzyknęliśmy się przed wyborami. Jaki jest odbiór społeczeństwa, jeżeli chodzi o partie polityczne? Chciałbym też podsumować, bo Zarząd Województwa powinien zarządzać województwem. Ja tego po prostu nie widzę. Wiele jednostek nie robi kompletnie nic, a mamy ich bardzo dużo. Nie stawia im się zadań, nie rozlicza się tych jednostek, tylko i wyłącznie dlatego, że tam są osoby powołane, nominowane przez partię. Ostatnio zaskoczony byłem, odnoszę się do tego, co mówiła Pani Marszałek, że ze wszystkimi powiatami będziemy teraz razem działać, ze wszystkimi radnymi. Gdybym nie miał tych doświadczeń, które mam, gdybym miał może 18 lat, to bym uwierzył Pani Marszałek. Zamiast merytorycznej dyskusji, widzę tylko i wyłącznie show, a jeśli chodzi o podejście do radnych to tylko fałsz i obłuda. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Jan Świrepo.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, raport o stanie województwa za rok 2019 pokazał dobre i złe strony w naszym województwie, naszej działalności, działalności Sejmiku i wszystkich radnych. Jednak dyskusja pokazała jedno,

że my jesteśmy mocno podzieleni. Podzieleni tak, że nie możemy znaleźć dla siebie wspólnego zdania. Po wysłuchaniu wystąpienia Pani Przewodniczącej, chcę powiedzieć, że nowy Klub Samorządowe Lubuskie rozpoczął swój byt polityczny w 2020 roku. Natomiast w 2019, o którym my dyskutujemy o stanie naszego województwa, to wy tworzyliście podstawę naszych aktywistów. Pani była i jest Przewodniczącą, 3 członków jest przewodniczącymi komisji. To wy stanowiliście prawo i mogliście stworzyć to, żeby województwo było dobre, żeby rozwijało się porządnie. To trzeba było czekać do roku 2020, żeby dziś tak krytykować, że się nic nie dzieje? Ja chcę powiedzieć, że nasze województwo jest małe, ale jest piękne i inni nam zazdroszczą. Mamy olbrzymi potencjał, jeżeli chodzi o drogownictwo. Mamy dobrze rozwinięte nawet i szkolnictwo średnie. Czy ktoś pamięta jak olbrzymie było zadłużenie naszych szpitali w województwie? Dzisiaj te szpitale przynoszą zysk. My dzisiaj nie możemy znaleźć wspólnego zdania. Jedni mówią, co tam Pani Marszałek, to rząd daje wszystkie pieniądze. Guzik prawda, my dajemy wszyscy i wszyscy jesteśmy zobowiązani, żeby te pieniądze wykorzystać. Ja normalnie załamane się, słuchając tych wypowiedzi. Dokąd my dążymy, do rozwalenia województwa? Przyznam otwarcie, byłem w Brukseli i usłyszałem: najlepiej wykorzystujemy, najlepiej sporządzamy nasze projekty, nie ma żadnych uwag. Jadąc po województwie widzimy, jakie olbrzymie są inwestycje. Czego się boję? Boję się jednego i wyrażam zaniepokojenie, że w walce tych dużych światów najgorzej mogą wyjść te gminy małe i średnie, bo to tak wygląda: tam się remontuje filharmonie, buduje się teatry. Wspomniał Pan Radny Mejza, że gmina Zwierzyn zacznie budować pierwszy metr kanalizacji. I boję się, że w tej walce wielkich, najgorzej ucierpią ci mali. Prosiłbym o opamiętanie się, przede wszystkim Klub Samorządowe Lubuskie, który w 2019 roku stanowił ciąg naszych aktywnych radnych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, chciałam wypowiedzieć się w dwóch tematach. Jeden dotyczy zapisów, które są zawarte w raporcie, a w drugim chcę odnieść się do spraw ogólnych i wystąpienia między innymi mojego Szanownego Przedmówcy – Pana Jana Świrepo. Otóż, Szanowni Państwo, to nie jest tak, że Klub Samorządowe Lubuskie powstał w 2020 roku i dostrzegł te nieprawidłowości, które wskazujemy. Ja we własnym imieniu chcę Państwu powiedzieć, ale też członków tego klubu, że wielokrotnie składaliśmy interpelacje, co jest do sprawdzenia. Uzyskiwaliśmy odpowiedzi, które nie były odpowiedziami na te pytania, które tam zadawaliśmy. Wielokrotnie interpelowaliśmy i zgłaszałyśmy potrzeby jednostek samorządu, będąc

zupełnie niepoważnie traktowani. Mało tego, ja z Klubu Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska odeszłam w styczniu 2019 roku, a dla dobra tego województwa i rozwiązywania problemów, miałam siłę i odwagę pójść na ten klub i przedstawić merytoryczne argumenty, przypomnę to między innymi regulamin stypendialny, dotyczący tzw. lubuskich talentów. Szanowni Państwo, po kilkunastu minutach wypowiedzi kończyło się spotkanie z klubem na zasadzie: musimy kończyć, zaczyna się sesja. Minął rok, rzeczywiście regulamin przeszedł kolejną korektę. Takich przykładów można wiele. Skoro już mówimy o tym, co się dzieje w województwie i o tej konieczności zaakceptowania różnic w ocenie, każdy z nas posługuje się danymi, do których sięgnął, ale oparte są te dane o wiarygodne źródła. Natomiast sam raport jako dokument, pomimo, że tu wielokrotnie był podkreślany, że jest tak bardzo obszerny, chcę powiedzieć, że nie zrobił żadnego wrażenia na radnych, w sensie jego objętości. To po prostu jest roczne podsumowanie prac Zarządu Województwa. Natomiast klimat jaki został stworzony dla radnych podczas zapoznawania się z nim i analizy tego raportu, Szanowni Państwo, przekracza jakiegokolwiek ramy cywilizacyjne, jakiegokolwiek ramy przyzwoitości czysto ludzkiej. Szanowni Państwo, to Przewodniczący Klubu Platformy Obywatelskiej, mam wrażenie przy akceptacji całego Zarządu, a i lidera partii, pozwala na prowokowanie hejtu, nazywanie członków klubu „kałużami lubuskimi”, tak dalece się zapędził, że nawet nie był w stanie zweryfikować, czy wszyscy radni byli na przysłowiowym konwencie, gdzie to wskazał, że „kałuż lubuskich” nie było. Szanowni Państwo, tak skomasowany hejt, tak otoczenie Zarządu Województwa podjęło walkę z tym nowopowstałym klubem. To nie tylko cykl artykułów, bo one będą miały ciąg dalszy. Jak Państwo wiecie przysługuje prawo do sprostowania i temu już został nadany właściwy bieg, ale proszę Państwa, to radni Platformy Obywatelskiej kibicowali przewodniczącemu klubu, zagrzewali do tego hejtu, gratulowali kondycji, to dyrektorzy departamentów włączali się w ten hejt. I rzeczywiście przyniósł on ogromny skutek. Szanowni Państwo, to właśnie ze strony Państwa, ja się bardzo dziwię, bo przecież znam część ludzi znakomicie z Platformy Obywatelskiej, że to wszystko działo się w sposób bardzo widoczny, niemożliwe, żeby to nie zostało zauważone przez szefa partii, przez zarząd partii. Szanowni Państwo, niezależnie od tego jaki kolor przywdziewał obrońca Zarządu, to nie można tego pozostawić tak sobie, kiedy na forach publicznych, ale też i w gronie osób sponiewierano mnie słowami, których z uwagi na szacunek do Państwa i tych, którzy słuchają, nie powtórzę, ale to są słowa, które nawet nie płyną w przysłowiowym rynsztoku ulicznym. Jeżeli taki poziom reprezentujemy, to proszę Państwa, Klub Samorządowe Lubuskie w to się nie wpisuje. To nie może być tak, że wywierana jest presja na ludzi, należących do struktur, którym ja przewodniczę w regionie. To struktury odniosą się do tego w sposób taki, jak przewiduje to statut partii, którą kieruję. Szanowni Państwo, jeżeli chcemy rozmowy to krzywdę zrobili Zarządowi Województwa wszyscy ci, którzy ten hejt prowokowali, którzy w nim uczestniczyli.

To ci ludzie tak naprawdę nie są za Zarządem. Ja myślę, że bardziej skierowani są na ewentualne skutki, gdyby ten Zarząd miał się zmienić. I proszę Państwa, jak w piosence, zapewne pierwsi zaśpiewają: „umarł król, niech żyje król”. Apeluję do wszystkich, którzy mają przełożenie, Szanowni Państwo, milczenie, kiedy dzieje się dookoła zło, jest przyzwoleniem na to zło i w nim uczestniczenie. Szanowni Państwo, to jest nieprawdopodobne, żeby z ust członków Platformy Obywatelskiej kierowane były słowa hejtu i gróźb, bo jak mi zwolennik zarządu partyjnego powiedział, niezależnie od szyldu, którym się kierował: że teraz dopiero zobaczysz jakie będą artykuły. To była próba zastraszania. Szanowni Państwo, to nie działa, wręcz przeciwnie: o słuszne sprawy, o uczciwość, o rzetelną pracę, o równy interes wszystkich samorządów i wszystkich mieszkańców, zawsze będę zabiegać. Na koniec zacytuję w tej części wypowiedzi słowa jednego z prominentnych działaczy Platformy Obywatelskiej, który mówił o sytuacji trudnej dla tejże partii, że jeżeli będziesz naszym członkiem, to będziemy cię bronić do ostatka, a jeżeli nie... i tu w regionie tak się dzieje. Ja wiem, że sytuacja może być ekscytująca, ta, która poprzedza dzisiejszą debatę. To w żaden sposób nie usprawiedliwia ludzi, którzy mają mandat, a z drugiej strony zmuszają do porzucenia mandatów innych. Nieakceptacja złego zachowania, nie uprawnia drugiego radnego żeby kogoś rozliczał z tego, czy ma oddać mandat, czy nie, bo myślę, że jeżeli dzisiaj słuchają tego Lubuszanie, to zastanawiają się, czy we właściwych rękach hejterów są mandaty, ale to ocena dla mieszkańców Lubuskiego. Jestem osobą, która ma za sobą duże doświadczenie zawodowe i nie tylko. Nigdy w życiu nie spotkałam się z taką słowną przemocą, z takim prowokowaniem hejtu. To jest niedopuszczalne i pięknie powiedział Radny Jan Świrepo: dokąd zmierzamy? Ja zadaję to samo pytanie – dokąd zmierzamy? Jak długo przemocą, siłą, zastraszaniem... Szanowni Państwo, to nie dotyczy samego raportu i tej atmosfery, którą stworzyliście Państwo podczas analizowania, ale nie rolą radnych jest odnoszenie tego, gdzie kto pracuje, bo my nie rozliczamy Państwa, więc nie próbujcie robić tego wy. To jest żalosne co się wydarzyło. Tak żalosne i smutne, że jest mi nawet żal Państwa, że zdobyliście się na taką agresję wymierzoną szczególnie w członków klubu, czyli we mnie. A teraz zadam pytanie, które dotyczy raportu, otóż proszę Państwa, każdy z nas ma obszar, który jest mniej lub bardziej bliski zainteresowaniom. Takim obszarem dla mnie zawsze była i będzie edukacja i turystyka. Szanowni Państwo, w raporcie czytamy, te słowa były już dziś cytowane przez Panią Przewodniczącą, ale one są tak interesujące, że jeszcze raz je przytoczę i zadam pytanie: „ważne miejsce w działaniach Zarządu na rzecz gospodarki regionalnej zajmuje turystyka. W 2019 rozpoczęto 3 etap realizacji założeń Programu Rozwoju Lubuskiej Turystyki do 2020 i tu zakładającego integrację lubuskiej oferty turystycznej z ofertą krajową, poprzez włączenie oferty lubuskiego w Krajowe Portale i Sieci Sprzedażowe oraz Promocyjne”. Co to ma znaczyć? Poprosiłabym o odpowiedź na to wszystkich Członków Zarządu, dlatego, że lubuska turystyka nie ma swego miejsca w jednym

wydziale. Jest rozrzucona praktycznie po wszystkich departamentach, a departamenty podlegają każdemu z Marszałków. W związku z tym cóż to znaczy? W jaki to sposób my włączyliśmy te oferty lubuskie i w jakie oferty, krajowe portale? Jak to skutkowało, proszę Państwa, w tych sieciach sprzedażowych, jaki był koszt tego włączenia? Efekty promocyjne była uprzejma Pani Marszałek przywołać, prezentując raport: wzrasta liczba turystów. Ogromnie się cieszę, jest to trend ogólnopolski z tego względu, że zmienił się nam styl w ostatnich latach częściej spędzamy weekendy poza domem i proszę Państwa, jakby sytuacja ogólna temu sprzyja. Tutaj poproszę o szczegółowe odpowiedzi, a Państwa Radnych o wielką refleksję nad tym, co się dzieje z Radnymi Województwa Lubuskiego. Musimy do siebie mieć szacunek. Musimy, Szanowni Państwo, zacytować wielokrotnie tutaj przywoływane słowa, że wolność słowa jest przywilejem każdego z nas, a wolność radnego w zadawaniu pytań powinna być jego obowiązkiem, a Zarząd Województwa ma obowiązek odpowiadać na te pytania. Natomiast jeszcze jeden szczegół, bo nie czytam z kartki, a mówię: niedopuszczalną rzeczą jest to, żeby radnych nowego klubu wplątać w jakąś intrygę, która miała nas podzielić ze środowiskiem lekarskim Uniwersytetu Zielonogórskiego, środowiskiem szpitala uniwersyteckiego, z uwagi na to, że interpelacja złożona, dotycząca budowy Centrum Zdrowia Matki i Dziecka była interpelacją merytoryczną, z kulturalnymi pytaniami, wywołała trzęsienie ziemi w postaci konferencji prasowej. Trzymając się szczegółów, proszę Państwa, te interpelacje jeszcze nie zostały umieszczone na stronie, a już była akonto tych interpelacji konferencja i artykuły prasowe. Przykro nam jest, że rozstrzygacie Państwo własne problemy kosztem innych osób. Wkręcacie w to Państwo ludzi, którzy być może zupełnie nieorientowani, zabrali takie czy inne zdanie, wymierzając tym samym w nas zupełnie nieuprawnione słowa. Nigdy nie podważaliśmy roli lekarzy, roli osób, które tutaj za bezpieczeństwo zdrowotne odpowiadają. Natomiast pytania dotyczące oddziaływania budowanego Centrum Zdrowia Matki i Dziecka na pediatrię w regionie, są jak najbardziej uzasadnione, bo o to pytają mieszkańcy, o to pytają lekarze. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Jerzy Wierchowicz.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dzień dobry Państwu. Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, odnosząc się do raportu Pani Marszałek Elżbiety Polak chcę powiedzieć jako Radny Klubu Koalicji Obywatelskiej, że w pełni się z nim utożsamiam. Nie uważam, żeby on był panegirkiem na cześć rządzących, ale jest to realna ocena stanu naszego województwa. Stanu, który uważam, że rodzi duże nadzieje na przyszłość, że będziemy się dalej

rozwijać, jak rozwijamy się pod kierownictwem Pani Marszałek i obecnego Zarządu. Utożsamiam się także w całej rozciągłości z tym, co powiedział Pan Przewodniczący Ciemnoczołowski. Rzeczywiście są osiągnięcia, są i pewnie niedostatki, które wynikają z obecnego stanu rzeczy, z zależności ogólniejszych, niż tylko zależne od Zarządu naszego województwa. Chciałbym zwrócić uwagę na istotny aspekt tego raportu, a mianowicie na finanse województwa. Proszę zważyć, że finanse województwa są niezauważone. Proszę zważyć, że wydatki, dochody, niemalże w każdej dziedzinie, się równoważą, są bliskie poziomowi 100%. To jest bardzo ważne w tak trudnej sytuacji, w jakiej jesteśmy jako kraj, jako świat, bo w obliczu pandemii Covid -19. Jako mieszkaniec naszego województwa czuję się bezpieczny, widząc ten stan finansów i sposób zarządzania nimi. I nie obawiam się o najbliższą przyszłość naszego województwa – twierdzą, że mamy dobrego gospodarza w osobie Pani Marszałek i mamy dobrych gospodarzy w osobach Członków całego Zarządu, a także w Sejmiku i to jest bardzo ważna kwestia, o czym do tej pory chyba nie było mówione. W kwestii inwestycji, proszę zważyć, że jako przedstawiciel regionu gorzowskiego jestem usatysfakcjonowany tym co Zarząd i Pani Marszałek robi dla mojego miasta i regionu, dla północnej części naszego województwa. W szczególności na najwyższą pochwałę i akceptację zasługują inwestycje służby zdrowia. Proszę zważyć, że w roku 2019 Zarząd Województwa zainwestował w gorzowski szpital, a także w szpital zielonogórski. W gorzowskim szpitalu powstał oddział wybudowany od początku, oddział radioterapii oraz obecnie zbudowany oddział chemioterapii i hematologii. Jak ważne są to oddziały dla leczenia mieszkańców północnej części naszego województwa, jestem przekonany sam, mając doświadczenia z przebyciem choroby nowotworowej. Powodzenie z leczeniem takiej choroby jest tym większe, im bardziej to leczenie odbywa się w miejscu zamieszkania pacjenta. I to dzisiaj się stało w moim mieście i za to należą się duże wyrazy, nie tyle wdzięczności, bo to był obowiązkiem Zarządu, ale uznania za tego rodzaju decyzję. Na terenie naszego miasta także są inwestycje istotne, choćby remont teatru gorzowskiego – remont przeszedł w sposób doskonały pod kierownictwem Dyrektora Tomaszewicza, któremu tą drogą przekazuję słowa uznania, Muzeum w Bogdańcu, choćby baza helikopterowa przy Szpitalu Wojewódzkim w Gorzowie. Są to wszystko działania na rzecz mojego regionu północnej części województwa, także na rzecz całego regionu. Dlatego też w tym dziale inwestycyjnym uważam, że należy się akceptacja działań naszego Zarządu. Szanowni Państwo, trzeba także podkreślić niski poziom bezrobocia, który się utrzymuje na poziomie poniżej 5%, jest to bardzo dobry wynik. Oczywiście w tym roku będzie to troszkę inaczej, ale to trzymanie w ryzach bezrobocia na terenie naszego województwa, jest także zasługą decyzji podjętej przez Sejmik, przez Panią Marszałek, przez cały Zarząd. O tym trzeba, Szanowni Państwo, pamiętać. Chciałbym także odnieść się do wypowiedzi opozycji, z którą jesteśmy podzieleni jak słusznie zauważył Pan Radny Świrepo. Pewnie

tutaj do pojednania nie dojdzie z istoty tego, że taka jest polityka, są adwersarze i są zwolennicy obecnej władzy, obecnego Zarządu, ale proszę zważyć, że te głosy nie są słuszne, nie są sprawiedliwe, są to głosy demagogiczne. Nie będę odnosił się do głosu Pana Radnego Mejzy, który powołując się na anonimy, przedstawia swoje stanowisko, bo powoływanie się na anonimy już dyskredytuje, czy dyskwalifikuje jego wystąpienie, ale odniosę się do wystąpienia Pani Przewodniczącej Haręźlak, która skrytykowała wszystko co czyni Zarząd naszego województwa, co czyni Pani Marszałek, a przypomnę, co zresztą słusznie przypomniał Pan Radny Świrepo, że przecież Pani Przewodnicząca jeszcze niedawno była członkiem koalicji rządzącej w naszym regionie. Jako Przewodnicząca miała olbrzymi wpływ na politykę naszego województwa, powinna mieć wpływ na sposób zarządzania naszym województwem, miała takie możliwości i dzisiaj krytyka z jej strony pod adresem całego Zarządu, jest krytyką samej siebie. Proszę zważyć, że ten klub samorządowy powstał w tym roku dopiero, a do tej pory Pani Przewodnicząca była przecież członkiem koalicji rządzącej. Także nie bardzo rozumiem tę krytykę, chociaż rozumiem, że jest kierowana tylko motywacją polityczną, która akurat w tym momencie nie powinna mieć miejsca z uwagi na to, że rozmawiamy o rozwoju naszego województwa, dorobku i rozmawiamy też o aktywach naszego województwa. I podkreślam, że z tego miejsca, z racji pełnienia swojej funkcji, miała olbrzymie możliwości wpływania na tę politykę i nie pamiętam postaw krytycznych ze strony Pani Przewodniczącej pod adresem Zarządu, czy pod adresem Pani Marszałek, kiedy w koalicji zasiadała. Dzisiaj, kiedy tworzy klub z istoty rzeczy opozycyjny, bo to wynika z głosów Pani Przewodniczącej i Pani Radnej Mrozek, zmieniła zupełnie zdanie i ta argumentacja nie jest przekonująca. I podkreślam wynika ona tylko pewnie z nawiązań politycznych, a nie z troski o nasze województwo. I tyle na temat raportu, który oczywiście, moim zdaniem, zawiera także elementy, które mogą po części niepokoić. Oczywiście, niski poziom dochodów mieszkańców naszego województwa jest czymś co zastanawia. Także poziom uczelni wyższych, nie wszystkich, w naszym województwie, w naszym regionie, pozostawia trochę do życzenia. Są inne sfery, gdzie Zarząd Województwa i Pani Marszałek, tak samo Sejmik – nie możemy się zwolnić od odpowiedzialności, ma dużo do zrobienia i w tym raporcie dostrzegam właśnie kierunki działania, które moim zdaniem przyniosą dalszy rozwój naszego województwa. Korzystając jeszcze z tego, że jestem przy głosie, otóż chciałbym, żeby Pani Przewodnicząca bardziej ostrożnie szafowała swoim uprawnieniem, jakim jest uprawnienie do zwoływania sesji nadzwyczajnej. Ostatnia sesja nadzwyczajna była zwołana zupełnie niepotrzebnie. Nie przyniosła ona żadnych rezultatów, żadnego stanowiska, była owocem tylko jakiejś rozgrywki politycznej. Jej zwołanie naraziło nas wszystkich, co już nie jest winą Pani Przewodniczącej, na kilkutygodniową kwarantannę. Tego można było uniknąć przy racjonalnym podejmowaniu decyzji odnośnie zwoływania sesji nadzwyczajnej. I druga uwaga, jako członek Prezydium naszego Sejmiku,

oczekuję zdecydowanie większej współpracy z całym Prezydium ze strony Pani Przewodniczącej i chciałem oświadczyć, że wszystkie decyzje podejmowane przez Panią Przewodniczącą, do tej pory, odbywały się bez jakiegokolwiek konsultacji, czy współdziałania z pozostałymi członkami Prezydium. To nie jest dobra sytuacja, jeżeli mówimy o współpracy, jeżeli mówimy o wspólnej odpowiedzialności całego Sejmiku za to, co się dzieje w naszym województwie. To jest mój apel do Pani Przewodniczącej na koniec mojego wystąpienia. Kończąc, Szanowni Państwo, oczywiście z całym przekonaniem będę głosował za tym, by przyjąć raport o stanie województwa i by udzielić Zarządowi absolutorium za jego dotychczasowe działania za rok 2019. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pani Anna Chinalska.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Szanowna Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Wysoka Rado, Szanowni Państwo, chciałabym się odnieść do głosów moich poprzedników i zacząć od tego, że rzeczywiście struktura budżetu na rok 2019 i wydatków na administrację publiczną jest dość wysoka i wynosi ona 16%, ale musimy pamiętać o tym, że pracuje w Urzędzie Marszałkowskim i w instytucjach sporo ludzi wykształconych i ci ludzie powinni dobrze zarabiać. Odczuwamy w samorządach gminnych i powiatowych, niestety, brak wykwalifikowanych pracowników w administracji i dlatego trzeba zapłacić godnie, bo ludzie ci często wydają ważne decyzje, odpowiedzialne, zresztą ciągle zmieniają się przepisy i to jest pracownik z naprawdę wysokimi umiejętnościami. Musimy pamiętać, że w Polsce od pewnego czasu jest tak zwany syndrom średniej płacy i dlatego powinniśmy zapłacić dobrze, bo po prostu pracownicy Urzędu Marszałkowskiego będą odchodzić. I druga sprawa, uważam, że Pani Marszałek i dyrektorzy potrafią podziękować swoim pracownikom. Sama jako radna brałam udział kilkukrotnie w sesji, kiedy to były wręczane pracownikom Urzędu Marszałkowskiego odznaczenia państwowe, kiedy były wręczane nagrody i podziękowania, np. za udział w jakiś olimpiadach sportowych samorządowców. Dlatego też nie mówmy o jakiejś niewdzięczności. Nigdy też nie słyszałam, żeby ktoś z dyrektorów, czy pracowników użył słowa: „chlew”, które raz niestety słyszałam. Druga sprawa dotyczy też tej współpracy. Jako radna, uważam, że jedną z takich umiejętności powinna być też umiejętność naszej współpracy i umiejętność takiego pokazania się też przed naszymi wyborcami ale nie tylko. Martwią mnie pewne relacje, jakie słyszymy. Takie „przeciąganie kołdry”, kto kogo zwolnił i kiedy. Jakieś rozgrywki, w które my zostajemy wplątani. I teraz odnosząc się jeszcze do słów o tej współpracy pomiędzy samorządowcami i do współpracy w linii pionowej: rząd – urząd marszałkowski – powiaty i gminy, uważam, że najwięcej zyskamy dzięki

tej współpracy. I po prostu i boli mnie to, że środki rządowe dla województwa lubuskiego są tak niskie. Przypomnę, że pochodzę w powiatu krośnieńskiego, gdzie my naprawdę czekamy na obwodnicę Krosna Odrzańskiego z wyłączeniem, obiecaną od lat, a jest jakoś cisza. Czekamy na most w Połęczku, czy też na uruchomienie funduszy, które zostały w 2002 roku zniesione, te fundusze kolejowe, m.in. na rozwój linii kolejowej Zielona Góra-Krosno-Gubin/Guben. Rozgrywa się teraz jakaś taka walka pomiędzy tymi silnymi, a my nie chcemy być obszarem zmarginalizowanym, jak to słusznie powiedział mój przedmówca Jan Świrepo. Nie chcemy zostać z boku, bo jakby nasze głosy są mniej ważne. Musimy też się rozwijać, nie możemy zostać w tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pani Elżbieta Anna Polak:

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję za ponowne udzielenie głosu. Proszę Państwa, ponieważ omawiamy raport o stanie województwa za 2019 rok, ale przy tej okazji też bardzo szeroko odnosimy się do wzajemnych relacji, oceniamy również siebie. Chciałabym zwrócić uwagę Państwu przy tej ocenie i jeszcze raz podsumować, że w 2019 roku Zarząd Województwa zrealizował wszystkie zadania, które zostały zaplanowane zgodnie ze Strategią rozwoju. Będę to omawiała szczegółowo przy okazji sprawozdania z budżetu, nie mniej jednak kluczowe zadania, takie jak: budowa Ośrodka Radioterapii, budowa Bazy Pogotowia Lotniczego, zostały zakończone w 2019 roku. Wiecha na Centrum Matki i Dziecka, rozpoczęcie budowy Hematologii i Oddziału Intensywnej Terapii w Gorzowie, zakończenie mostu w Skwierzynie, rozpoczęcie budowy mostu w Milsku, zakończenie modernizacji teatru w Gorzowie, rozpoczęcie modernizacji innych instytucji kultury, rozbudowa Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, w Bogdańcu i Santoku, nowe połączenia kolejowe Żagań-Warszawa, Zielona Góra-Wschowa, Zielona Góra-Leszno, program „Lubuskie Talenty” – kilkaset rozdanych stypendiów, również programy w zakresie: promocji, rehabilitacji, in vitro, walki z rakiem, inwestycje w młodych, to są inwestycje w kierunek lekarski, w pielęgniarstwo, w przyszłych lekarzy i pielęgniarki. Bardzo duże znaczenie dla mieszkańców też w 2019 roku miały budżety obywatelskie, dedykowane młodym, seniorom, obszarom wiejskim oraz dzienne i całonocne domy seniora. Te, które wymieniłam w prezentacji wskaźniki to są nasze zadania samorządu województwa, a niezależnie wiemy, że też były inwestycje rządowe, ale 14 domów dziennych i 23 kluby seniora w 2019 roku były sfinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego. Inwestycje w szpitalach: Ciburzu, Obrzycach, Torzymiu. I bardzo szeroka debata z mieszkańcami, to były pikniki europejskie z okazji wejścia Polski do Unii Europejskiej, pikniki zdrowia, „okrągłe stoły”

z okazji 30-lecia Wolnej Polski, rozmowy o zdrowiu, edukacji, seniorach, niepełnosprawnych, dialogi obywatelskie, które również w 2019 roku prowadziliśmy wspólnie z Komisją Europejską. Wysoka również ocena Komisji Europejskiej wdrażania naszych Regionalnych Programów Operacyjnych. Ponieważ dużo mówimy dzisiaj na temat upartyjnienia, kołesiosstwa, stołków, chciałam jednak podkreślić na zakończenie, że w naszym województwie rządzi koalicja polityczna, rządzi Koalicja Obywatelska i Nowoczesna, PSL i SLD. To Koalicja Obywatelska i Nowoczesna uzyskała w wyborach samorządowych na koniec 2018 roku – 115 294 głosy. Ja osobiście w tej puli uzyskałam poparcie – 22 tys. głosów – myślę, że jest to olbrzymi mandat zaufania społecznego. Niestety, dwie osoby, które kandydowały z naszej listy były z nami tylko rok, ale wtedy szyld polityczny, szyld partii politycznej nie przeszkadzał. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Mirosław Marcinkiewicz.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dzień dobry wszystkim. Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku, Szanowni Państwo, zauważmy jedną rzecz, mówimy, o raporcie o stanie województwa za rok 2019. Szczerze mówiąc, nie bardzo rozumiem, dlaczego ktoś sobie strzela w kolano. W tym czasie Pan Edward Fedko był przewodniczącym komisji, Pani Ola Mrozek – przewodnicząca komisji, Pani Beata Kulczycka – przewodnicząca komisji, Pani Wioleta Haręźlak, powiedzmy to wyraźnie przecież – przewodnicząca sejmiku, czyli nowy Klub Samorządowe Lubuskie Kubickiego pełnił ważną rolę w całym 2019 roku, współkształtował to wszystko, co się tutaj działo. Dziś słyszę: nie, nie przyjmujemy tego w żadnym wypadku. Powiem szczerze, że brak logiki to trochę mało powiedziane. Jeszcze takie krótkie uwagi. Usłyszałem tutaj od kolegi Łukasza, że lubuskie to skansen. Łukaszu, ciekawe kto jest tym dziwnym eksponatem w tym skansenie i wiesz, ja osobiście nie mam wątpliwości. Idźmy dalej, raport jest laurką, aha, a może po prostu prawdziwym zdjęciem, który pokazuje wzrost PKB – 9 miejsce w Polsce, przyrost ilości firm do 117 tys. Przecież to jest fakt. Bezrobocie poniżej 5%, 4,8%. Tu słyszałem o braku dostępności transportowej – 4 miejsce w Polsce. Tak, z transportem kolejowym jest dużo większy problem. To nie jest problem tylko województwa, bo polskie koleje to nie jest samorządowa tylko i wyłącznie rzecz. Myślę, że warto nad tym pracować i to trzeba poprawić, ale liczby nie kłamią – 4 miejsce jest. Dostęp do internetu? Czołowe miejsce w Polsce. Jeszcze może dodajmy tę służbę zdrowia – najmniej zadłużona w Polsce – po prostu takie są fakty. Dlaczego o tym mówię, bo swój pesel już mam i przypomniało mi się, bo o tym czytałem, widziałem, jak takie zdjęcie się robi, ale w bardzo zamierzchłych czasach, chciałoby się powiedzieć

komunistycznych, broń Boże do tego nigdy nie wracamy, niektóre osoby znikają po prostu ze zdjęcia i zdjęcie było zupełnie inne po latach. Mam wrażenie, że właśnie dzisiaj tak ta dyskusja wygląda. Fakty niewygodne wyrzucimy i będziemy krzyczeć głośno jacy to jesteśmy wspaniali – Samorządowe Lubuskie Kubickiego jest najmądrzejsze na świecie. Sięgnijmy po prawdziwe zdjęcie. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, jeszcze raz informuję: „Samorządowe Lubuskie”, na tym kończy się nazwa własna tego klubu. Mogłabym złośliwie powiedzieć, że Koalicja Obywatelska Waldemara Sługockiego, także proszę uważać na słowa. A tak naprawdę czuję się też wywołana do odpowiedzi – mówią, że jak uderzy się w stol, to nożyce się odezwą. Szanowni Państwo, my już przeszliśmy na taki etap, że za chwileczkę dojdziemy do wniosku i wyciągniemy też taką konkluzję, że o to za raport o stanie województwa odpowiedzialne jest Samorządowe Lubuskie. To już jest aberracja sięgająca rzeczywiście kosmosu. Chcę tylko przypomnieć wszystkim Państwu, że funkcja, którą pełnię jest funkcją, którą Państwo mi powierzyliście i tak samo możecie mnie pozbawić tej funkcji. Nie mam zapisane w moim CV, że z zawodu jestem przewodniczącą sejmiku i proszę sobie to zapamiętać. Jakby też wywołał mnie do odpowiedzi Pan Jerzy Wierchowicz na temat współpracy z wiceprzewodniczącymi. Panie Jerzy, tak naprawdę Pana obecność za tym stołem sprowadza się do tego, że pyta Pan mnie zawsze tylko o jedno: „jak myślisz, ile to dzisiaj potrwa?” i na tym kończy się nasza współpraca, więc jeżeli Panowie chcecie tej współpracy to też wykażcie się jakąś aktywnością. Prosiłabym, żeby cała ta dyskusja jednak zmierzała do tego, żebyśmy rozmawiali o tym raporcie. Jeżeli mnie by było dobrze w tych strukturach, w których byłam, to na pewno bym w nich została. Natomiast powstanie tego klubu jest właśnie wynikiem tego, że nasz wpływ na funkcjonowanie tego województwa i kreowanie polityki był żaden. Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Szanowni Państwo, pozwólcie, że odniosę się do kilku kwestii. Pani Marszałek, chcę Pani powiedzieć, że tak bardzo przywiązaliście się Państwo do Nowoczesnej, że w żaden sposób Koalicja Obywatelska, Platforma Obywatelska nie chce zrezygnować z szyldu Nowoczesnej. Jestem szefową tej partii, ja już złożyłam oficjalny wniosek... W związku z tym, proszę mnie tutaj nie atakować, emocje proszę sobie powstrzymać. Jak widać, ja jestem osobą, która daje radę w tym temacie. Wracając do rzeczy, nie można bazować na nazwie, która już nie jest aktualna, bo nie ma żadnej osoby, która w tym klubie reprezentuje Nowoczesną, nie ma osób rekomendowanych z Nowoczesnej. Szanowni Państwo, dla wyjaśnienia, różnie to wygląda, natomiast sytuacja ta, która jest w województwie lubuskim jest znana władzom krajowym partii

Nowoczesna. To w roli wyjaśnienia. Natomiast, co do nadzwyczajnej sesji i próby sprowadzenia dyskusji, która była konieczna i wynikająca z tego, że to tak naprawdę Zarząd Województwa gmatwał się w ocenie tego, co się zdarzyło w Lubuskich Bonach Wsparcia dla przedsiębiorców. Raz były rekomendacje cofnięcia, raz nie. W związku z tym, radni mają obowiązek zapoznać się, nie tylko z portali samorządu, z portali, które przygotowuje Zarząd Województwa, ale i bezpośrednio usłyszeć. Co do prac radnych, co do tego jak Pan Wiceprzewodniczący Marcinkiewicz wie, sesje nadzwyczajną zwołuje Przewodnicząca na wniosek ośmiu radnych i za każdym razem taki wniosek został podpisany. W związku z tym chciałabym, żeby to było jasne i czytelne. Obciążanie radnych, że nie mieli potrzeby zwołania sesji, wyjaśnienia wielu tematów, jasności co do tego na jakim etapie jest bardzo ważna dla przedsiębiorców sprawa, czyli ten, ciągle jeszcze trwający, nie do końca rozwiązany temat lubuskich bonów wsparcia. Państwo mówicie, że my jesteśmy poza koalicją. Państwo po prostu nas wypychacie z tej koalicji, nie akceptując różnicy zdań – absolutnie. Po prostu na siłę Państwo wypychacie, ale nie mieliście odwagi z punktu widzenia logistycznego, od dwóch miesięcy działa, ten klub jest powołany, tych kwestii uporządkować. W związku z tym, jak to wygląda w odbiorze, że przypuszczacie hejt na członków koalicji? Pani Marszałek mówi, że jesteśmy członkami koalicji i że oczywiście nikt tej koalicji, która rządzi, nie zmienił. Wewnątrz wydarzyło się takie zdarzenie, że umowa zawarta pomiędzy Platformą a Nowoczesną, nie została dotrzymana. Przeszedł z Nowoczesnej radny do Klubu Platformy Obywatelskiej, do nie tyle klubu, co do partii, zabierając to, co było w umowie. Ale to jest najmniej istotne, Państwo się w tym wszystkim kałapuścacie. Z jednej strony nas atakujecie, z drugiej strony mówicie, że jesteśmy razem. Tak to nie powinno działać. My rozmawiamy rzeczywiście o raporcie za 2019 r. i proszę nie imputować, że nie byliśmy krytyczni w stosunku do tego albo nie jednogłośnie w stosunku do tego, co było zapisane. Mówię za siebie w tym momencie. Budżetu na 2019 r., w 2019 roku ja nie przyjąłam, już w 2019, na 2020 r. zgoda, ale to też jest sygnał, że niestety nie dzieje się – nie głosowałam „za” – tak, jak powinno działać. Szanowni Państwo, ile można próbować przekonywać Państwa, że nie tędy droga, nie siłowe rozwiązanie? Nie, przykre kierowane słowa. Oczekiwałam czegoś – jeszcze raz powtórzę – że to Pani Marszałek, czy Zarząd Województwa, czy lider partii powiedzą: „Stop. Nie tędy droga. Będziemy rozmawiać, będziemy argumentami przekonywać strony”. Ale nie wolno wam, w otoczeniu Zarządu, przypuszczać hejtu, grozić. Groźby są karalne tak naprawdę, niezależnie od tego, boli fizyczne uderzenie, boli też uderzenie słowne, nieuzasadnione. W związku z tym, groźby podlegać powinny karze i to trzeba zweryfikować. Natomiast Państwo się płaczecie tak, jak przy tych lubuskich bonach. Jesteście razem, a nie jesteście razem. Raz nas do opozycji wysyłacie, raz nas bierzecie jako członków tej koalicji. No może warto w końcu, wreszcie się zdecydować na jakieś działanie. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Marek Cieślak.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Cieślak: Dzień dobry Państwu. Ja z wielką uwagą przysłuchuję się dyskusji i mam nieodparte wrażenie, że dyskusja nad raportem sprowadziła się do uzasadnienia powstania nowego klubu i odejścia radnych z koalicji rządzącej. To proszę Państwa jest szczególnie widoczne, jeśli weźmiemy pod uwagę, że w dyskusji nie bierze prawie udziału prawdziwa polityczna opozycja, czyli Klub Prawa i Sprawiedliwości. Wstrzemięźliwie przysłuchuje się tutaj takiej wymianie ciosów. Nieprawdą jest, że nikt z nas nie dawał się nigdy przekonać. Drodzy Państwo się nie dawali nigdy przekonać. Ja przypominam sobie wiele dyskusji, wiele argumentów kierowanych pod adresem szczególnie Pani Mrozek, które jej bynajmniej nie przekonały, a wręcz utwierdziły w utrzymaniu zdania, które wygłaszała. Chciałbym powiedzieć, że nikt nie ma tak mało racji, żeby jej nie miał wcale – jest takie porzekadło. Ja głęboko wierzę, że to wszystko, co Państwo mówicie, znajdzie swoje odbicie w działaniach Zarządu, a także w naszym podejściu – czyli przynajmniej moim, członków Koalicji Obywatelskiej. To bardzo ciekawa dyskusja, aczkolwiek nie dotyczy sensu stricto raportu, to po prostu pokazuje prawdziwą sytuację Sejmiku. Tak podzielony jest Sejmik, jak prawie podzielona jest Polska. I wszystko, co możemy zrobić, to szanować się bardziej nawzajem, nie obrzucać się inwektywami. I to, co tutaj Pani Mrozek zaznaczyła, że ona powstrzymuje emocje, to ja jej przypomnę sesję, na której zabrała mi mikrofon, z równym spokojem. Życzyłbym sobie, żebyśmy po prostu z tej dyskusji wyciągnęli to, co jest najlepsze. Pogódźmy się z tym, że mamy różne zdania i po prostu wybierzmy to, co jest prawdziwe. Oddzielmy prawdę od plew. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Waław Maciuszonek.

Radny Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek: Chciałbym się odnieść do tego, co powiedział Pan Radny Świrepo, którego bardzo szanuję i którego słowa trochę boją, bo z tego wszystkiego, co się dzieje w ostatnim czasie, z wszystkich rozmów, z wszystkich kontraktów, ja nigdzie nie spotkałem się z czymś takim, co bym mógł powiedzieć, że nasze działania czy czyjekolwiek działania mają na celu szkodzenie województwu, czy rozwalenie tego województwa. Wszystkie te działania – przynajmniej tak, jak uważam – mają jeden cel: żeby w tym województwie było lepiej. Ja nie chcę, żeby kolega Marek Cieślak, czy inni, traktowali, że jesteśmy opozycją. My nie jesteśmy opozycją, tylko nas nikt nie chciał dopuścić do głosu i nikt z nami nie chciał na ten temat rozmawiać.

Tu jest problem. I takie zdanie jedno, jakby wynikające z tych wszystkich spotkań i z tego, co się tutaj dzieje. Oczywiście, Marek ma rację, że rozmawiamy przy okazji raportu o stanie województwa, to jest w końcu najważniejsza rzecz – budżet, absolutorium i raport o stanie województwa. I cała ta dyskusja jakby skłania mnie do jednego, że ci, którzy decydują w tym województwie, którzy mają cokolwiek do powiedzenia, nic z tego nie rozumieją. Nic nie zrozumieli co się dzieje, co ja już nie pierwszy raz mówię, że żyjemy w całkowicie innych światach, że oderwali się od rzeczywistości kompletnie. I wydaje mi się, że ta koalicja rządząca wyczerpała się już dawno, dawno temu. Jeżeli miałem jakiegokolwiek wątpliwości jeszcze jak głosować, ja już nie mam żadnych wątpliwości. Wy niczego się nie nauczyliście, nic z tego nie rozumiecie, o co w tym wszystkim tutaj chodzi. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Sebastian Ciemnoczołowski.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Dziękuję Pani Przewodnicząca. Ja mam jedną sprawę formalną, nawiązując do wypowiedzi mojego kolegi Marka Cieślaka, ale ponieważ padły już pewne słowa, które nie są związane z przedmiotem dzisiejszej debaty, a słuchają nas Lubuszanie i myślę, że wymaga to jednak reakcji i odpowiedzi. Ja też nie chciałbym tutaj Pani Przewodniczącej przypominać Statutu, natomiast jest taka możliwość na mocy §25 ust. 4, że jeżeli mówca odbiega od przedmiotu obrad lub znacznie wydłuża swoje wystąpienie – w tym przypadku nie ma mowy o wydłużaniu, bo tutaj nie mamy ograniczeń – Przewodniczący może przywołać radnego sformułowaniem „Proszę mówić do rzeczy”. Po dwukrotnym takim przywołaniu można ten głos odebrać. Szczególnie dotyczy to Pani Aleksandry Mrozek, która zresztą w swoich bardzo długich wypowiedziach prawie ani razu nie mówiła o raporcie. Natomiast powiedziała o sprawach politycznych i tutaj chociaż już dwa razy to powiedziałem, proszę mi pozwolić sprostować, bo rzeczywiście wpłynął wniosek do mnie, na moje ręce od Pani Aleksandry Mrozek o zmianę nazwy, ale po pierwsze: Pani Aleksandra Mrozek nie ma takiego uprawnienia, żeby taką nazwę zmieniać lub wnioskować. Nie wiem czy jest jakaś decyzja Zarządu Nowoczesnej w tej sprawie, ja o takiej nie słyszałem. Poza tym są te regulacje ogólnokrajowe i taka koalicja funkcjonuje na poziomie krajowym, nie ma jakichś wyjątków. Po drugie przypomnę raz jeszcze: my startowaliśmy w 2018 roku, z taką nazwą startowało na liście wiele osób z Nowoczesnej, nie była to lista Pani Aleksandry Mrozek, było to szersze środowisko. I to środowisko dzisiaj dalej ma swoje odzwierciedlenie w postaci tej nazwy dlatego, że Lubuszanie głosowali na taką listę, między innymi dlatego, że była tam Nowoczesna. To, że Pani Przewodnicząca jako szefowa Partii Nowoczesnej jest w Klubie Bezpartyjnym, to już jest jej wybór, pozostawiam to bez komentarza.

Natomiast nie mogę się zgodzić z tym, że ktoś nawołuje do jakiegokolwiek hejtu tylko dlatego, że sprawy nazywa po imieniu, bo przecież sprawą oczywistą jest to, że gdyby Pani Aleksandra Mrozek nie startowała z tej listy, dzisiaj by nie mogła zabierać głosu, bo radną by nie była. Dotyczy to także innych osób, które z naszej listy znalazły się w Sejmiku. Ale ponieważ ta debata rzeczywiście – i tu zgadzam się z Markiem Cieślakiem – powinna opierać się o argumenty i o fakty, i wydaje mi się, że Zarząd ustami Pani Przewodniczącej takie argumenty przedstawiał konkretne, bez emocji i bez osobistych wycieczek, nawiązując także do Państwa apelu o współpracę i o to, że chcielibyście mieć wpływ na to, co w województwie się dzieje, to w imieniu naszego klubu jesteśmy gotowi z Państwem usiąść do stołu, porozmawiać o priorytetach na ten rok i na następny w tej kadencji, zastanowić się czy jest jakaś przestrzeń do współpracy. A takim pozytywnym dowodem na to, że Państwo chcecie z nami rozmawiać i współpracować tak, jak mówicie, byłoby głosowanie za przyjęciem tego raportu, do czego namawiam i o co apeluję. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję. Proszę Państwa, myślę, że chyba będę już ostatnią osobą w tej debacie. Ja chciałabym bardzo serdecznie Państwu podziękować za wszystkie głosy, również te trudne słowa krytyki, które z pewnością będą wzięte pod uwagę przez Zarząd Województwa, jak również naszą kadrę. Rozmawialiśmy bardzo szczegółowo również o raporcie w Wiejcach. Poświęciliśmy dużo czasu dla Państwa. Byliśmy do Państwa dyspozycji w komplecie, cały Zarząd Województwa. Mówię o tym, żeby przypomnieć, również odpowiedzieć na zarzuty, że nie chcemy rozmawiać, nie chcemy słuchać. Również obsługiwaliśmy komisje. Dlatego na wszystkich komisjach ten raport został przyjęty pozytywnie. Mam więc taką nadzieję, że również dzisiaj. Dziękuję Państwu za rozmowę i za debatę nad tym bardzo ważnym dokumentem dla naszego regionu.

Projekt uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

Opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa (pozytywna) stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję. Wyczerpaliśmy na tym liście zgłoszeń, zatem przechodzimy do dalszej części. Zgodnie z ustawą o samorządzie województwa w debacie nad raportem o stanie województwa mieszkańcy województwa mogą zabierać głos poprzez pisemne zgłoszenia, poparte podpisami mieszkańców – i tutaj chodzi o co najmniej 500 podpisów. Zgłoszenie składa się najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiony raport. Informuję, że nie wpłynęły zgłoszenia o zabranie głosu przez mieszkańców województwa lubuskiego. W związku z tym, kończę debatę nad raportem o stanie województwa.

Zgodnie z art. 34a ust. 9 ustawy o samorządzie województwa, po zakończeniu debaty nad raportem o stanie województwa Sejmik Województwa przeprowadza głosowanie nad udzieleniem Zarządowi Województwa wotum zaufania. Projekt uchwały Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa, został sporządzony zgodnie z § 48 ust. 4 pkt 2 Statutu Województwa Lubuskiego przez Komisję Gospodarki i Rozwoju Województwa, po zapoznaniu się z opiniami w sprawie raportu wszystkich komisji. Projekt uchwały jest umieszczony na serwerze dla Państwa Radnych. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Ja natomiast w tym miejscu przypomnę Państwu zapis mówiący o głosowaniu nad tym ważnym dokumentem. Otóż art. 34a w pkt. 9 ustawy: „Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie województwa, Sejmik Województwa przeprowadza głosowanie nad udzieleniem Zarządowi Województwa wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu Zarządowi Województwa wotum zaufania, Sejmik Województwa podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu Sejmiku Województwa. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu Zarządowi Województwa wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu Zarządowi Województwa wotum zaufania”. Szanowni Państwo, ponieważ nie wnosicie Państwo uwag do projektu uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa – druk nr 294/20, ten druk poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Mamy brak głosu ze strony Pana Tadeusza Jędrzejczaka. Pan Tadeusz Jędrzejczak dzwoni do mnie – Pan Tadeusz Jędrzejczak jest „za”. Pani Helena Hatka jest „przeciw” – proszę o zaznaczenie. Szanowni Państwo, przedstawiam wyniki naszego głosowania.

15 radnych za, 11 przeciw, 4 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że w związku z brakiem bezwzględnej większości głosów, nie została podjęta uchwała o udzieleniu wotum zaufania, co jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu Zarządowi Województwa wotum zaufania. Szanowni Państwo, ogłaszam 10 minut przerwy.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 22 do protokołu.

Uchwała Nr XX/287/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nieudzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa stanowi załącznik nr 23 do protokołu.

przerwa

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, wznawiam obrady. Bardzo proszę, żebyście Państwo już się zalogowali. Szanowni Państwo, ja tylko w kwestii jeszcze porządkowej przypomnę o konsekwencji naszego ostatniego głosowania. Otóż art. 34a, pkt 10 ustawy brzmi następująco: „Nieudzielenie przez Sejmik Województwa wotum zaufania Zarządowi Województwa jest równoznaczne ze złożeniem wniosku o odwołanie Zarządu”. Pkt 11: „Sejmik Województwa rozpoznaje sprawę odwołania Zarządu Województwa z przyczyny określonej w ust. 10 na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie 14 dni od podjęcia uchwały w sprawie nieudzielenia Zarządowi Województwa wotum zaufania”. Przechodzimy do dalszej części dzisiejszych obrad.

Punkt 6.

Sprawozdanie roczne z wykonania planów finansowych za 2019 r. w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Województwa Lubuskiego:

- a) instytucji kultury,**
- b) jednostek ochrony zdrowia,**
- c) Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp.**

Informacja o przebiegu wykonania planu finansowego instytucji kultury za 2019 rok stanowi załącznik nr 24 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecna jest w trybie zdalnym Pani Tatiana Janiak – Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury Społecznej.

O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 25 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2019 rok jednostek ochrony zdrowia – Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Województwo Lubuskie stanowi załącznik nr 27 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Na sesji obecny jest w trybie zdalnym Pan Tomasz Wróblewski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Panią Annę Chinalską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Opinia Komisji Zdrowia jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 29 do protokołu.

Korekta sprawozdania z wykonania planu finansowego za 2019 rok jednostek ochrony zdrowia – Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Województwo Lubuskie stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych (pozytywna) stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Opinia Komisji Budżetu i Finansów (pozytywna) stanowi załącznik nr 32 do protokołu.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2019 rok Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, na sesji obecny jest w trybie zdalnym Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy mają Państwo pytania dotyczące przedstawionych sprawozdań? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku pytań i uwag uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdania do wiadomości.

Punkt 7.

Rozpatrzenie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok wraz z informacją o stanie mienia Województwa Lubuskiego i podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok:

- a) przedstawienie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok,
- b) przedstawienie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok,
- c) przedstawienie informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego,
- d) debata nad sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok oraz sprawozdaniem finansowym Województwa Lubuskiego za 2019 rok,
- e) podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok – druk nr 295/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Proszę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok Panią Elżbietę Annę Polak – Marszałka Województwa Lubuskiego.

Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok stanowi załącznik nr 36 do protokołu.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Proszę Państwa, będzie łatwej, ponieważ bardzo dużo informacji na temat zadań, które zostały zrealizowane w 2019 r. już omówiliśmy, także naprawdę wersja skrótowa. Nie będę już dokładnie omawiać zadań inwestycyjnych, bo nawet wielokrotnie powtarzałam, te które udało się w budżecie na 2019 zapisać. Przypomnę dochody prawie 500 mln, zrealizowane zostały w wysokości 99,9%, 489 mln. Dochody w PIT 40,3 mln, w PIT ponadplanowym widać wyraźnie wysoką koniunkturę w 2019. Przypomnę, że w 2016 r. mieliśmy jeszcze wykonanie 29 mln, a już na koniec 2019 r. 40 mln. I to świadczy o rozwoju naszego regionu. To nie są jakieś laurki, to są cyfry. To są fakty, które wyraźnie pokazują w jaki sposób realizujemy

finanse. Wzrost o 10 mln w PIT-ach. W CIT-ach natomiast wykonanie wynosiło w 2016 r. 87 mln, a na koniec 2019 r. 98,4 mln. Wydatki zostały zrealizowane w wysokości 525 mln. Widać tę różnicę i ta różnica to jest właśnie deficyt w naszym budżecie w 2019, który udało nam się zmniejszyć z uwagi na przesunięcia niektórych ważnych inwestycji. Tu mamy tabelę dotyczącą wydatków inwestycyjnych, wydatków majątkowych w kwocie prawie 200 mln zł. To świadczy o tym, że budżet był proinwestycyjny. Zresztą inwestycje Państwu przedstawiłam, jakie zostały rozliczone, zamknięte w ubiegłym roku. To wyraźnie widać. Zakładaliśmy wiele zadań inwestycyjnych na początku 2019 r. i dlatego zakładaliśmy wysoki deficyt, ponad 51 mln. Niektóre inwestycje zostały przesunięte. Wpłynęły nam wyższe dochody w PIT, o 10 mln, dlatego wykonanie deficytu jest mniejsze na poziomie 36 mln. Oszczędzaliśmy też na rezerwie zarówno ogólnej, jak i rezerwie celowej. Zakładaliśmy 7 mln rezerwy celowej, wykonanie jest 3 mln. I podobnie z rezerwą ogólną. Też mniej niż połowa wykonania, a wiemy, że rezerwa jest praktycznie do dyspozycji Zarządu, świadczy też o naszej roztropności. Fundusze unijne. Proszę Państwa, większość inwestycji, które w 2019 r. zamknęliśmy, rozliczyliśmy, mogło być realizowanych dzięki funduszom europejskim. Staramy się tam lokować nasz budżet województwa, gdzie już pozyskaliśmy pieniądze. Podpisaliśmy w ubiegłym roku prawie 1000 umów, 960 umów i alokacja, poziom wdrażania naszego programu, to jest prawie 80%. Biorąc pod uwagę to, że ta perspektywa jest przedłużona o rok, w tej chwili mówi się, że co najmniej o rok, w związku z globalną pandemią, to jesteśmy spokojni, co do rozliczenia całej tej perspektywy. Tak krótko departamentami. Biuro Sejmiku, utrzymanie Sejmiku, obsługa sesji, nie tylko radnych ale również dziecięcego sejmiku, młodzieżowej rady wojewódzkiej, seniorów, wydaliśmy 1 mln zł. Utrzymujemy ten sam poziom. Departament Administracyjno-Gospodarczy. Zaoszczędziliśmy prawie 800 tys. zł w urzędzie. Wydatki wynosiły 38,5 mln. Tutaj wymiana sprzętu i wprowadzenie elektronicznego systemu w urzędzie, czyli wymiana oprogramowania, konfiguracja sprzętu, zakup komputerów. Działamy w nowym systemie właśnie nowoczesnych technologii, sprawdza się EZD z wykorzystaniem podpisu elektronicznego. Zwłaszcza w czasie kwarantanny mogliśmy to już na 100% przetestować, pracując zdalnie. W urzędzie nie było żadnych przestojów. Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego, którą obsługuje Zarząd Województwa – 200 tys. zł. I Departament Organizacyjno-Prawny, wynagrodzenia – jesteśmy naprawdę w stosunku do naszych pracowników jak najbardziej w porządku, ponieważ widzimy wykonanie, które wynosiło w 2016 r. 24 mln, a na koniec 2019 r. jest już to kwota 29 mln zł. Widać wzrost wynagrodzeń, to są podwyżki, na podstawie procedury awansu wewnętrznego. Zarząd Województwa, przypomnę, przez 12 lat nie miał żadnej podwyżki, a Marszałek Województwa ma obniżone wynagrodzenie o 1000 zł. Departament Geodezji 4,2 mln zł. Aktualizacja bazy danych obiektów topograficznych. Również Biuro Projektów Własnych realizowało w ubiegłym roku

termomodernizację, o czym już mówiłam, czyli budynek urzędu jest ocieplony, całkowicie wyremontowany, wszystkie piętra łącznie z dachem, gdzie mamy solary i możemy oszczędzać na energii. Również Park Technologii Kosmicznych, projekt został przygotowany. W tym roku, po nieudanym przetargu wiosną, udało się już rozstrzygnąć ten przetarg, przystępujemy do budowy. Biuro Projektów Własnych realizuje również e-Urząd, e-Zdrowie w partnerstwie z wieloma gminami oraz instytucjami naszych jednostek ochrony zdrowia. Departament Rozwoju Regionalnego, wykonanie 1,4 mln. Przystąpiliśmy do aktualizacji Strategii Rozwoju. W ubiegłym roku powstał jedyny taki w Polsce terenowy ośrodek Polskiej Akademii Nauk – Centrum Badań Kosmicznych, który był podstawą przystąpienia i realizacji tej ważnej inwestycji, którą często niestety wiele osób krytykuje w regionie. A jest to olbrzymi nasz wspólny sukces, wybudowanie Parku Technologii Kosmicznych i Lotnictwa. Inżynieria lotnicza już się rozpoczęła na Uniwersytecie Zielonogórskim, jest bardzo duży nabór, jak również nasze szkoły średnie też wprowadzają kierunki, które są podstawą, przygotowaniem do tej specjalności. Infrastruktura i Komunikacja. Największa część naszego budżetu. Od wielu lat najwięcej przeznaczamy na budowę i modernizację dróg. Wykonanie 85,4 mln zł. Już 50 mln co roku dopłacamy do przewozów regionalnych, do przeglądów tych przewozów prawie 3 mln, do biletów ulgowych – połączenia autobusowe 25 mln, i połączenia lotnicze 7,2 mln. To były nowe połączenia, o których już mówiłam. Zakup i wymiana nowoczesnego taboru kolejowego. Zakupiliśmy z budżetu w ubiegłym roku 2 nowe spalinowe zespoły trakcyjne. Zarząd Dróg Wojewódzkich realizował inwestycje na drogach za 160,4 mln. To jest kilkadziesiąt umów na drogach, nie tylko te kluczowe inwestycje, które warto przypomnieć, one się dzieją w Państwa otoczeniu. Ośno Lubuskie - Rzepin całkowita wartość projektu 12 mln. Torzym - Sulęcín droga za 10,2 mln, Lipki Wielkie w ubiegłym roku wydaliśmy 2,8 mln zł, cała inwestycja o wartości 6,3 mln. Rozbudowa drogi nr 160 Drezdenko - Międzychód. Miałam w sobotę gości, odwiedziła mnie siostra, która właśnie była w Drezdenku, w Puszczy Noteckiej. Są z Krakowa, zwrócili uwagę jak bardzo różni się wielkopolska od lubuskiego. I to właśnie dzięki tej inwestycji. Z drogi wielkopolskiej nagle wjeżdża się w lubuskie i inny świat, inna droga. Właśnie wczoraj mi o tym mówili. To jest inwestycja za 9,3 mln. W ubiegłym roku wydaliśmy 1,8 mln. To widać i nasi goście to doceniają. Kolejna inwestycja Sycowice 7,9 mln. W ubiegłym roku cała inwestycja o wartości 13,3 mln. Droga nr 315 Przyborów, przy granicy województwa, w ubiegłym roku wydaliśmy 7,8 mln, całkowita wartość ponad 12 mln. To nie są wszystkie inwestycje, nie jestem w stanie tych kilkadziesiąt dzisiaj omówić. Jesteśmy gotowi odpowiedzieć na Państwa pytania. W zdrowiu możemy inwestować. Samorząd wojewódzki nie jest odpowiedzialny za finansowanie ochrony zdrowia, ponieważ zgodnie z Konstytucją to jest zadanie rządu polskiego, zapewnić bezpłatny, równy dostęp do świadczeń zdrowotnych dla każdego obywatela w Polsce. Samorząd wspiera bardzo hojnie naszą lubuską ochronę

zdrowia, ponieważ wiemy, że to jest najważniejsze dla mieszkańców – bezpieczeństwo zdrowotne. 54 mln przeznaczyliśmy na: budowę oddziału hematologii w Gorzowie 8 mln, na przebudowę w Torzymiu oddziału pod geriatricę w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu seniorów 1,3 mln. Na onkologię, Pan Radny Mejza widzę, że się wyłączył, szkoda, bo dowiedziałby się, że nie potrzeba było angażować dodatkowych środków, ponieważ przeznaczyliśmy w ubiegłym roku z budżetu 3,7 mln na modernizację onkologii, a w tym roku Zarząd Województwa przygotował specjalny projekt dla onkologii do Krajowego Programu Odbudowy Polski na kilkadziesiąt mln, nie tylko na centrum onkologii w Zielonej Górze ale również w Gorzowie, Nowej Soli i w Torzymiu, na wymianę sprzętu wysokospecjalistycznego, na poprawę infrastruktury, która cyklicznie cały czas jest poprawiana. Utworzenie Centrum Zdrowia Matki i Dziecka, nasz wkład wynosił w ubiegłym roku 11,5 mln zł. Gro środków pochodzi z Regionalnego Programu Operacyjnego. Tę inwestycję realizujemy naszym wielkim wysiłkiem. Zakup sprzętu wysokospecjalistycznego z naszego budżetu dla szpitala uniwersyteckiego, to była aż kwota 4,4 mln. W Ciborzu na oddział psychogeriatrici przeznaczyliśmy 600 tys. zł, też wykonaliśmy i rozliczyliśmy to zadanie. Na całodobowy oddział psychiatryczny w Obrzycach przeznaczyliśmy 2,3 mln. Dzięki temu w Obrzycach powstało Centrum Psychiatrii, Centrum Zdrowia Psychicznego, które pozyskało bardzo dobry kontrakt i po raz pierwszy od wielu lat Obrzyce mają dodatni wynik finansowy na poziomie ponad 2 mln za ubiegły rok. Sfinalizowaliśmy, zgodnie z naszą Strategią Rozwoju Województwa, budowę bazy Pogotowia Lotniczego w Gorzowie Wlkp. Złożyliśmy się z miastem Gorzów Wlkp. i zapłaciliśmy, z naszej strony samorządu 2,7 mln zł. Finansowaliśmy też stypendia w ubiegłym roku dla lekarzy. To jest nasze działanie w ramach programu dla młodych, żeby wstrzymać migrację młodych kwotą 1,2 mln. Na program in vitro przeznaczyliśmy, tak jak mówiłam w raporcie, prawie 200 tys. zł i profilaktyka raka 970 tys. zł. Na promocję zdrowia, organizacje pikników zdrowia, gdzie lubuskie szpitale prezentują swoją ofertę dla wszystkich mieszkańców. Te pikniki cieszą się bardzo dużym powodzeniem w całym województwie. Infrastruktura Społeczna, plan też bardzo wysoki 105,4 mln zł. w ubiegłym roku został wykonany w 100%. Przeznaczyliśmy te środki finansowe na pomoc dla samorządu w Słubicach 1,4 mln zł na halę sportową. Na pomoc dla samorządu w Gorzowie 500 tys. zł, również na bazę sportową. Na termomodernizację, czyli na te nowoczesne, zielony ład, obiekty energooszczędne w Drzonkowie 970 tys. zł wkład do jednego projektu i do drugiego 700 tys. zł. Gro środków udało się pozyskać w ramach Regionalnego Programu. Lubuskie Talenty – Program Stypendialny w naszym województwie kosztował 2 mln zł. Pomoc materialna dla studentów z naszego budżetu 1,2 mln zł i utworzenie już w szkole średniej specjalności pod inżynierię lotniczą w Lotniku, i pod klasy medyczne 43 tys. zł. W kulturze, w zakresie dziedzictwa kulturowego zakończyliśmy remont teatru w Gorzowie za 1,9 mln zł.

Rozpoczęliśmy realizację dużego projektu rozbudowy i modernizacji Filharmonii Zielonogórskiej za 1,3 mln zł. Muzeum Ziemi Lubuskiej, wkład do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 3,7 mln zł. We wrześniu obiekt będzie gotowy, oddany do użytku. Kompleksowy remont również w innych, mniejszych obiektach kultury, takich jak w Bogdańcu przekazaliśmy 796 tys. zł. Na program Bezpieczny Strażak, również w odpowiedzi na interpelacje i wnioski radnych naszego województwa, 300 tys. zł. Działania na rzecz seniorów, małe granty dla seniorów 578 tys. zł. Na projekty w obszarze polityki społecznej bardzo dużo projektów realizował Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Efekt synergii to 720 tys. zł. Azymut samodzielności 730 tys. zł. Otwórz się na pomoc 1,2 mln zł. Inwestycje dla osób z autyzmem 700 tys. zł. W Departamencie Przedsiębiorczości i Strategii Marki wykonanie wynosiło 5,6 mln zł za 2019 r. Są to koszty organizacji Święta Województwa 600 tys. zł, Festiwalu PolAndRock 250 tys. zł, gdzie mamy swoją strefę i promujemy region lubuski. Szkolenia dla przedsiębiorców, wkład do projektu 56 tys. zł i Lubuska Akademia Rozwoju też wspieranie przedsiębiorczości i popieranie dobrej komunikacji ze społeczeństwem 54 tys. zł. Nasz Budżet Obywatelski za ubiegły rok ponad 10 mln zł.: środki skierowane na granty dla obywateli, dla seniorów 530 tys. zł, dla młodych 920 tys. zł, dla obszarów wiejskich 1 mln zł, organizacji pozarządowych 5,6 mln zł, na rzecz osób niepełnosprawnych 736 tys. zł, również na przeciwdziałanie patologii społecznej, uzależnienia 110 tys. zł. Mieliśmy też specjalny program dedykowany dla gmin 2,3 mln zł – „Rekreacja nad lubuską wodą”, w obszarze turystyki regionalnej 145 tys. zł. I jeszcze konkursy, które w ramach tego naszego 10 mln obywatelskiego budżetu były realizowane: na promocję w obszarze kultury 200 tys. zł, na promocję województwa poprzez sport 200 tys. zł. To są te środki, proszę Państwa, w Departamencie Strategii Marki, także nie było realizacji autopromocji. Absolutnie się z tym nie zgadzam. Jeśli macie Państwo jakieś wydawnictwa czy konkretne przykłady, to proszę przedstawić. W ochronie zdrowia 6,5 tys. zł, w obszarze integracji europejskiej, to są pikniki europejskie, których odbyliśmy ponad 10, to jest wielki wysiłek i mordercza praca. Odbyć tyle spotkań w ciągu jednego roku: 10 pikników europejskich, 10 pikników zdrowia, to są soboty, niedziele, debaty przy okrągłym stole w obszarze edukacji, kultury, to właśnie z tego budżetu promocji. Ja też Państwa zawsze zapraszam do udziału, radni województwa są mile widziani i niektórzy z Państwa bardzo chętnie nas wspierają i uczestniczą w debatach, są nawet gospodarzami gdy jesteśmy w terenie. Współpraca zagraniczna to jest obsługa Europejskiej Wspólnoty Terytorialnej INTERREG oraz realizacja Forum Regionów Partnerskich „Rowerem po regionie”. W ubiegłym roku obsługiwaliśmy również z Zarządem Związku Województw, dzieląc się kosztami, nie musieliśmy ponosić w 100% kosztów, mieliśmy w Zielonej Górze Forum Polska - Chorwacja. Duże wydarzenie o znaczeniu międzynarodowym. Z Departamentu Rolnictwa wykonanie wynosi 9,7 mln zł. To są środki na szkody wyrządzone przez zwierzęta, na dotacje

związane z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji rolniczej 2,9 mln zł oraz na promocję gospodarczą regionu poprzez Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego 710 tys. zł. W Departamencie Środowiska wykonaliśmy sprawozdanie z programu ochrony powietrza dla miasta Zielona Góra i Gorzów Wlkp. 25 tys. zł, wykonaliśmy program ochrony powietrza dla strefy miasta Zielona Góra 67 tys. zł oraz Raport z wykonania programu ochrony środowiska za lata 2016-2018. W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich plan został też wykonany, prawie w 100%, kwota 5,3 mln zł. Na Lubuską Odnowę Wsi 987 tys. zł i na program „Leader” 5,9 mln zł. Proszę Państwa, podsumowując jesteśmy przykładem województwa, które realizuje konsekwentnie plan, a wszystkie zadania inwestycyjne, które są w Strategii Rozwoju Województwa i naszej Wieloletniej Prognozie Finansowej, zostały wykonane tak jak Państwu przedstawiłam, chociaż te najważniejsze kamienie milowe po stornie wydatków na poziomie 97%. Zadania, które zostały przesunięte na ten rok i zmniejszyły deficyt na wydatki majątkowe, są związane przede wszystkim ze współfinansowaniem z Regionalnego Programu Operacyjnego e-Urząd, e-Zdrowie i Park Technologii Kosmicznych, które w bieżącym 2020 r. są już w pełni realizowane i niezagrożone. Bardzo dziękuję za cierpliwe wysłuchanie.

Prezentowana informacja nt. wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 r. stanowi załącznik nr 37 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, o odczytanie uchwały Nr 224/2020 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Zarząd Województwa Lubuskiego sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok, proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytał uchwałę. Uchwała stanowi załącznik nr 38 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Sejmiku Województwa Lubuskiego. Proszę o pierwszą opinię Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych, proszę o zabranie głosu Panią Annę Chinalską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych zapoznała się na posiedzeniu w dniu 29 czerwca ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu województwa lubuskiego za 2019 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu województwa lubuskiego za 2019 rok, i w wyniku głosowania: przy 2 głosach „za”, 1 głosie „wstrzymującym się”, braku głosów „przeciw”, pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 39 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Panią Aleksandrę Mrozek.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Sejmiku Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2020 roku zapoznała się ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu województwa lubuskiego za 2019 wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu województwa lubuskiego za 2019 i w wyniku głosowania: przy 2 głosach „za”, 3 głosach „wstrzymujących się” i braku głosów „przeciw”, zaopiniowała pozytywnie w/w sprawozdanie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 40 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa proszę Przewodniczącego Pana Edwarda Fedko.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Edward Jan Fedko: Komisja Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Lubuskiego wyraziła pozytywną opinię przy 4 głosach „za” i 2 głosach „wstrzymujących się”.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 41 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Pana Zbigniewa Kołodzieja.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska w dniu 25 czerwca zapoznała się z dokumentami i większością głosów: 4 „za”, 2 „wstrzymujących się”, przyjęła projekt uchwały. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 42 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2020 roku zapoznała się ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu za 2019 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu województw lubuskiego na 2019 rok i w wyniku głosowania: przy 5 głosach „za”, 4 głosach „wstrzymujących” i braku głosów „przeciw”, pozytywnie zaopiniowała w/w sprawozdanie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 43 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: W dniu 26 czerwca zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem rocznym oraz opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej. Komisja przyjęła pozytywną opinię do tego sprawozdania: 4 głosy „za”, 2 „wstrzymujące się”, 1 głos „przeciw”.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 44 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, przechodzimy do przedstawienia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok. O przedstawienie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego proszę Panią Alicję Woźniak – Skarbnika Województwa Lubuskiego.

Skarbnik Województwa Lubuskiego Alicja Woźniak: Dzień dobry Państwu. Szanowna Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku, sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego składa się z bilansu z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2019 roku, łącznego bilansu jednostek budżetowych i samorządowego zakładu budżetowego sporządzonego na 31 grudnia 2019 roku, a także łącznego rachunku zysków i strat oraz łącznego zestawienia zmian funduszu jednostki, a także informacji dodatkowej, na którą składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia. Sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego jest ewidencyjnym księgowym odzwierciedleniem wykonania budżetu województwa za 2019 rok. Zgodnie z przepisami sprawozdanie podlega badaniu przez biegłego rewidenta. W 2019 roku badanie przeprowadziło Biuro Audytorskie Prowizja Sp. z o.o. z Krakowa. Biegły rewident w swoim pisemnym sprawozdaniu z badania stwierdził, iż zbadany bilans wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego został sporządzony zgodnie w wymaganymi zastosowania zasadami rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz, że jest zgodny z zobowiązującymi przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki, a także że łączny bilans obejmujący dane wynikające z jednostek budżetowych i samorządowego zakładu budżetowego, a także łączny rachunek zysków i strat, a także łączne zestawienie zmian funduszu oraz informacja dodatkowa, zostały sporządzone prawidłowo oraz, że wykazują rzetelne dane. Ponadto biegły nadmienił, iż sprawozdanie przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej województwa, zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych i jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa oraz statutem podmiotu badanego. W związku z powyższym uprzejmie proszę Wysoki Sejmik o przyjęcie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok. Dziękuję bardzo.

Sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego za 2019 rok stanowi załącznik nr 45 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję Pani Skarbnik. O odczytanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego

sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytał sprawozdanie.

Sprawozdanie stanowi załącznik nr 46 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 47 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego proszę Pana Romana Bąka – Dyrektora Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego.

Dyrektor Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Roman Bąk: Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Panie i Panowie Radni, wartość mienia Województwa Lubuskiego na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 4 150 315 000 zł. W gestii naszych jednostek znajdował się majątek w wysokości 393 085 000 zł. Wartość dróg wojewódzkich o długości 1508 km wynosiła 3 286 047 000 zł. Jeśli idzie o nieruchomości wolne tak zwane, które są przedmiotem dzierżawy i najmu o powierzchni 428 ha, to ich wartość wynosiła 15 326 000 zł. Oprócz tego Województwo Lubuskie jeszcze jest właścicielem wałów przeciwpowodziowych o powierzchni 112 ha o ogólnej wartości 7 349 000 zł. Oprócz nieruchomości również Województwo Lubuskie dysponuje akcjami i udziałami w spółkach. I tak wartość akcji na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 6 953 000 zł, natomiast wartość udziałów w spółkach wynosiła 116 645 500 zł. Jeśli idzie o zmiany co do wartości mienia w stosunku do roku 2018, to wartość mienia wzrosła o 134 935 000 zł i generalnie to największa wartość to jest w inwestycjach drogowych 111 mln, szpital w Międzyrzeczu 3,6 mln, Urząd Marszałkowski 5 mln. I to w skrócie byłoby tyle, jeśli idzie o sprawozdanie.

Informacja o stanie mienia Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 48 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Panią Annę Chinalską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Sejmiku Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 29 czerwca zapoznała się z informacją o stanie mienia Województwa Lubuskiego wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku i w wyniku głosowania, przy 2 głosach „za”, 1 głosie „wstrzymującym się” i braku głosów „przeciw”, pozytywnie zaopiniowała ww. informację. Dziękuję bardzo.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 49 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Sejmiku Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2020 zapoznała się z informacją o stanie mienia Województwa Lubuskiego wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 i wyniku głosowania, przy 4 głosach „za”, 1 głosie „wstrzymującym się” i braku głosów „przeciw”, pozytywnie zaopiniowała ww. informację. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 50 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: O przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa proszę Przewodniczącego Pana Edwarda Fedko.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Edward Jan Fedko: Komisja Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Sejmiku Województwa Lubuskiego

na posiedzeniu w dniu 25 czerwca pozytywnie zaopiniowała informację o stanie mienia Województwa Lubuskiego i 6 głosami „za” tą opinię przyjęła.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 51 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Proszę teraz o opinię Komisję Rolnictwa i Ochrony Środowiska, Pana Przewodniczącego Zbigniewa Kołodzieja.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska w dniu 25 czerwca zapoznała się z opinią na temat mienia Województwa Lubuskiego i przyjęła to sprawozdanie jednogłośnie. 6 głosów „za”. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 52 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa zapoznała się z tym tematem 26 czerwca i w głosowaniu, 7 głosów „za”, 1 głos „wstrzymujący”, brak głosów „przeciw”, pozytywnie zaopiniowała ww. informację.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 53 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję i proszę jeszcze o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Pana Przewodniczącego Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja Budżetu i Finansów zapoznała się ze sprawozdaniem o stanie mienia i jednogłośnie udzieliła opinii pozytywnej.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 54 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe dotyczące: sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa

Lubuskiego za 2019 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok, informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego, sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok? Proszę o zgłoszenia.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:

Dziękuję bardzo Pani Przewodnicząca. Zanim poproszę o przygotowanie prezentacji i pomoc w jej prezentacji, którą przygotowałam, pozwolę sobie zwrócić się do Państwa jeszcze w kwestii, która wydaje się kluczową. A mianowicie to, że dzisiejsze omawianie realizacji budżetu, wykonania za 2019 rok, jest oczywistą sprawą, że powinno być spójne z raportem, nad którym dzisiaj wszyscy debatowaliśmy. Pozwolę sobie Państwu tylko przedstawić jakie jest nasze stanowisko Klubu i uzasadnić przygotowaną prezentacją. Zaznaczyć należy, że Radni Klubu Prawa i Sprawiedliwości, mając na uwadze opinię biegłego rewidenta, który stwierdził, że badanie nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej sytuacji finansowej województwa lubuskiego, ani też nie zapewnia efektywności, skuteczności prowadzenia spraw województwa, w trosce o rzetelną analizę wykonania tego planu i przedstawionego raportu będę chciała uzasadnić, że ten budżet, mimo tych opinii, które zostały wyrażone przez poszczególne komisje, nie jest pozytywnie zaopiniowany przez Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości. Oczywiście Zarząd Województwa Lubuskiego jest zobowiązany do tego, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości. Ale pragnę zwrócić uwagę, że sprawozdanie roczne z wykonania budżetu za rok 2019, sprawozdanie biegłego rewidenta, uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej, a także analizowany raport jest przez nas oceniany zdecydowanie negatywnie. I bardzo proszę o pomoc w prezentacji. Proszę Państwa, ponieważ już wielokrotnie miałam zaszczyt reprezentować Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości i często zwracałam uwagę na to, że dochody województwa, a także wydatki, powinny być brane pod uwagę na zasadzie pewnej ciągłości i historii, zwracam Państwu uwagę po raz kolejny, że to o czym mówimy, a mianowicie o dochodach województwa lubuskiego, na przedstawionej prezentacji wyglądają w sposób niezadowolający. To, o czym dzisiaj mówiła Pani Marszałek, a zresztą pragnę zauważyć, że obecne wystąpienie dotyczące wykonania budżetu zdecydowanie było inne jeżeli chodzi

o aktywność, niż poprzednie co do raportu. Nie jest to moja złośliwość, ale rzeczywiście Pani Marszałek jest bardzo aktywna w swoich tezach. Niemniej jednak one nie mają oparcia w rzeczywistości. Na podstawie tego właśnie wykresu zwracam Państwu uwagę, że nasze dochody były we wcześniejszych okresach wyższe niż obecnie. I to, że one są na pewnym stabilnym poziomie nie oznacza, że nasze województwo się rozwija. I oczywiście następna prezentacja dotyczy wydatków województwa lubuskiego w milionach zł. I tu także starałam się wykazać tendencję, która jest zauważalna. Oczywiście tutaj w roku 2019 wykonanie jest niższe niż plan, ale nieznaczne różnice, a dla wcześniejszego okresu jednak znaczne, są też dla Państwa, mam nadzieję, czytelne. Przepraszam, że mamy kłopot jednak jeżeli chodzi o tą spójność przekazu, wobec tego proszę mi to wybaczyć. I teraz chcę zwrócić Państwu uwagę na pewną znaczącą sprawę, a mianowicie, już wielokrotnie padały takie porównania, gdzie znajdujemy się jako województwo lubuskie jeżeli chodzi o nasze sąsiedztwo i z wielu powodów często odwołujemy się do takiego porównania: do województwa opolskiego. Także przysłuchując się ostatniej sesji, wtedy kiedy dyskutowaliśmy nad Bonami Wsparcia dla Przedsiębiorców wielokrotnie słyszałam, że powinniśmy się porównywać do innych województw, a mianowicie z tego powodu, że jesteśmy lepsi, wdrażamy lepiej Bony Wsparcia, niektóre województwa w ogóle sobie z tym nie radziły. Mam zupełnie odmienne zdanie. Na podstawie pewnych oczywistych faktów, a mianowicie, korzystałam tak jak w wielu poprzednich prezentacjach z informacji, które zaczerpnęłam z Głównego Urzędu Statystycznego. Chciałabym Państwu wskazać na pewne niewątpliwe podobieństwa, a także na różnice i oczywistą taką też przesłankę, że trudno się porównywać do województwa, które byłoby dla nas adekwatnie identyczne. Niemniej jednak opolskie wydaje się być takim najlepszym przykładem żeby do tego się odnieść. Wobec tego bardzo proszę zwrócić uwagę na pewne charakterystyczne cechy. Mianowicie pozwoliłam sobie na wyodrębnienie pewnych takich wspólnych cech i to oczywiście jest powierzchnia – jesteśmy na 13 lokacie, województwo opolskie na 16, są tu nieznaczne różnice, a niemniej jednak ta powierzchnia jest zbliżona do naszego województwa. Podobnie się przedstawia sprawa jeżeli chodzi o liczbę ludności: my mamy nieco ponad milion, województwo opolskie nieco mniej. Uprzejmie proszę zauważyć, że jesteśmy na 15 lokacie, z kolei województwo opolskie na 16. Jeżeli chodzi o dochody to są właśnie te, które pozwalam sobie wskazać jako dochody, które są ogółem na jednego mieszkańca. Tutaj mamy 422 zł, z kolei opolskie ma wyższą kwotę, tj. 526 zł. Jeżeli chodzi o wydatki my mamy 446, opolskie 504. Bardzo proszę zwrócić uwagę na to jaką kwotę mamy, jeżeli chodzi o nakłady na działalność badawczo-rozwojową. I zwracam uwagę Państwa jak to się ma, że my w lubuskim, mając oczywiście niższe tutaj dochody, ale wydatki mamy wyższe niż dochody. To znaczy, że wydajemy więcej niż zarabiamy na 1 mieszkańca. Inaczej jest w województwie opolskim: tutaj dochody są wyższe, natomiast

wydatki niższe. To znaczy, że tam, pozwolę sobie jednak stwierdzić jednoznacznie, pieniądze są w większym poszanowaniu. Powiem jeszcze o nakładach na działalność badawczo-rozwojową. Proszę Państwa, jesteśmy od wielu lat w „ogonie”. I to, co dzisiaj było mówione, Państwo analizowaliście wielokrotnie, padały te zarzuty. To są konkretne liczby. To nie są argumenty, które są wysane z palca. My po prostu do tej pory absolutnie PR-owo mówiliśmy o tym, że będziemy województwem innowacyjnym, tymczasem liczby wskazują w jaki sposób te nakłady były przekazywane. I to jak wiele takich przykładów jest, przekłamań, które dzisiaj słyszeliśmy podczas prezentacji Pani Marszałek, podczas takiego PR-owego zwracania uwagi na to, jacy wspaniali jesteśmy. Ale to nie jest prawdą i nie ma odzwierciedlenia w faktach i w liczbach. Jeżeli chodzi o finanse publiczne to tutaj także zwracam uwagę na to jakie kwoty były. Posiłkuję się tutaj liczbami z 2018 roku. Oczywiście nie mam danych z województwa opolskiego jeszcze za 2019 rok, bo pewnie dane się ukażą w jakimś niedługim czasie, ale jest tutaj już zauważalna różnica jeżeli chodzi o finanse publiczne. Rozumiem także, że macie Państwo na uwadze te podobieństwa, które nas łączą z województwem opolskim. Jeżeli chodzi o wydatki to tutaj również mamy taką sytuację, że kwoty wydatkowane u nas oczywiście rosną – tutaj będę uzupełniała w najbliższym czasie jak to jest, jeżeli chodzi o opolskie. I coś, co jest rzeczą tutaj istotną bardzo z mojego punktu widzenia, a mianowicie czerpiemy nasze pieniądze, nasz budżet jest oparty przecież o podatki. Tak dużo mówicie Państwo o tym, jak współpracujecie z przedsiębiorcami. Wobec tego proszę zauważyć, że dochody u nas od osób prawnych i fizycznych, czyli PIT i CIT w 2018 roku stanowiły 33,5%. Z kolei w opolskim ta struktura wygląda inaczej i tutaj jest 26%. I tutaj często Pani Marszałek posługuje się taką tezą, że szanujemy pieniądze publiczne. Tu jest odzwierciedlenie tego szacunku. Mianowicie, jeżeli chodzi o wydatki na administrację publiczną, proszę zwrócić uwagę na to jaka to jest proporcja, jeżeli chodzi o dochody od przedsiębiorców. To nasze nakłady na administrację są niemal 19%, natomiast w województwie opolskim, porównywalnym jeżeli chodzi o liczbę mieszkańców, wielkość powierzchni, niecałe 10%. I to jest właśnie oznaka tego, jak my szanujemy finanse publiczne. Przecież mamy taki sam potencjał ludnościowy, mamy wiele takich przykładów, które potrafimy wskazać, że nie potrzebujemy aż takich nakładów na finanse publiczne. To jest tendencja stała. Odkąd jestem w Sejmiku Województwa w poprzednich prezentacjach wykazywałam Państwu jaki jest wkład. I teraz proszę tylko przekazać taką informację w swoich środowiskach, do przedsiębiorców, jak lekko wydawane są pieniądze, które pochodzą z ich ciężkiej pracy. Państwo bardzo często mówicie o tym, że przecież szanujemy te pieniądze, a to wcale tak nie jest, że dbamy o przedsiębiorców. Nie. Naszym strategicznym celem, realizowanym niemalże w doskonały sposób, jest PR. Dzisiaj mówione było dość często o tym, że jesteśmy przewidywalni, mamy strategię. Strategia, która jest prowadzona od 2012 roku. Proszę

Państwa, pozwolę sobie na taki cytat. A mianowicie mówimy wiele o tym, że mamy strategię i cytat pochodzi z 2012 roku: „W roku 2020 województwo w pełni korzysta ze swojego położenia w Europie” – dzięki Bogu tak – „walorów środowiska i dostępności komunikacyjnej. Rozwinęły się konkurencyjne, innowacyjne sektory gospodarki i turystyka...” Proszę Państwa, o innowacyjności, o nakładach już mówiliśmy. A o turystyce? Nakłady w 2019 roku, plan zakładał nie bagatela 419 tys. Wykonanie natomiast skupiło się na 366 tys. Proszę Państwa, to jest tragiczna liczba. Proszę Państwa, mówimy często o tym – mam nadzieję, że jesteśmy już na tej planszy gdzie jest cel strategiczny, czyli promocja działań Zarządu – to jest nasza niewątpliwa strategia opanowana w 100%, jeżeli nie lepiej. Pani Marszałek mówiła dzisiaj o tym, że nie przeznaczamy pieniędzy na zbędne promocje. Proszę Państwa, w budżecie, tym który dzisiaj oceniamy, jest taki rozdział: rezerwy ogólne i celowe, podałam też dla ułatwienia stronę. 500 tys. zł przeznaczono na przeprowadzanie kampanii pn. „REGION” promującej działania Zarządu Województwa Lubuskiego w mediach drukowanych o zasięgu lokalnym i regionalnym. Mam nadzieję, że Państwo jeszcze pamiętacie kwotę, która została przeznaczona na turystykę. Na coś, co jest naszym celem strategicznym. I kolejna promocja jednostek samorządu terytorialnego 403 tys. przeznaczona na również kampanię promocyjną: najważniejsze wydarzenia województwa lubuskiego w mediach drukowanych, oczywiście w kampanii w tygodniku Newsweek i Gazecie Wyborczej. Dziękując za uwagę pragnę jeszcze powiedzieć, że wczytując się w te szczegóły dotyczące wykonania budżetu jest tam wiele takich „perełek”. Być może niektórym osobom one umknęły, ale pozwolę sobie powiedzieć, a propos szanowania publicznych pieniędzy, jak to się dzieje, że wydajemy 60 tys. na kolację z przeznaczeniem na, zacytuję z budżetu: „z przeznaczeniem m. in. na uroczystą kolację dla uczestników VIII Forum Regionów Polski i Chorwacji, zaproszonych gości, wynajem kabin do tłumaczeń symultanicznych, materiały promocyjne oraz wizyta na polu golfowym w Przytoku”. Proszę Państwa, wspominaliście także, Pani Marszałek się tym tak już od dłuższego czasu chlubi, że mamy Centrum Produktu Regionalnego. Proszę Państwa, dzisiaj było też wspomniane, jaka kwota została wydatkowana na promocję tych produktów. Wobec tego proszę zwrócić uwagę także na to, że wynagrodzenia oraz pochodne od wynagrodzeń dla osób, które pracują w Lubuskim Centrum Produktu Regionalnego wynosiły 606 tys., wydatki bieżące 378 tys. Jest tutaj opis całej strategii, oczywiście udział we wszystkim rodzaju targach, wyjazdach, działalności edukacyjnej. Tylko pytanie jak to się przekłada dla osób, które produkują tę żywność? W jaki sposób one z tego korzystają? Ja mam wrażenie, że cały Zarząd i te wydatki, o których mówiłam świadczą o tym, że to Państwu jest tak bardzo dobrze. Zdecydowanie ten budżet, tak samo jak też cały raport o stanie województwa, Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości negatywnie opiniuje, nie zgadza się z tak prowadzoną strategią i z takim PR-em. Dziękuję bardzo.

Prezentowana informacja nt. budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 r. stanowi załącznik nr 55 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Mamy zgłoszenie w imieniu klubu. Pani Anna Chinalska.

Członek Klubu Radnych Polskie Stronnictwo Ludowe Anna Chinalska: Szanowna Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Wysoka Rado, Szanowni Państwo, co roku dokonujemy oceny wykonania budżetu za poprzedni rok. Tak więc dziś oceniamy prawidłowość wykonania działań finansowych Zarządu Województwa Lubuskiego za 2019 rok. Członkowie Klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego zapoznali się z uchwałą Zarządu Województwa w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu, informacją o stanie mienia, opinią Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego, sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta oraz opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej. W wyniku analizy sprawozdania rocznego z wykonania budżetu pod kątem celowości wydatków, gospodarności i prawidłowości realizacji uchwał związanych z budżetem stwierdzamy, że budżet ten został zrealizowany prawidłowo. Plan dochodów zrealizowano w wysokości około 489 mln, co stanowi ponad 99%. Wydatki to ok 525 mln, co stanowi 95% planu według przyjętej uchwały budżetowej na 2019 rok. Deficyt budżetowy wyniósł około 35 mln 962 tys. Została zachowana równowaga dochodów i wydatków zgodnie z ustawą o finansach publicznych. Dochody, jak słyszeliśmy ze sprawozdania, to głównie udział w podatkach PIT i CIT. Wydatki na transport i łączność były najwyższe i stanowiły 44% budżetu. Ma to ogromne znaczenie w walce z wykluczeniem komunikacyjnym w różnych częściach naszego województwa. Inwestycje w tym dziale są bardzo pożądane, patrząc na wygodę i bezpieczeństwo podróżnych, choć tu ciągle odczuwamy niedosyt z uwagi na zły stan techniczny niektórych dróg wojewódzkich. Przydałoby się też kolejową mapę lubuskiego rozszerzyć o kolejne, nowe trasy. Na drugim miejscu były wydatki na administrację publiczną, wyniosły 16%, ochrona zdrowia to 10%, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego to 8%. Klub Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego pozytywnie ocenia nakłady na profilaktykę zdrowotną i ochronę zdrowia w 2019 roku. To bardzo cieszy, że nasze szpitale ciągle się rozbudowują, rozwijają i poprawiają świadczenia swoich usług zdrowotnych dla Lubuszan. Takie inwestycje jak ośrodek radioterapii, czy baza pogotowia lotniczego, pracownia leku cytostatycznego w Gorzowie, czy też nowa stacja dializ, a teraz też budowa Centrum Zdrowia Matki i Dziecka w Zielonej Górze to są oczywiście bardzo duże kroki milowe i bardzo duży postęp. Poprzez środki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich następuje aktywizacja tych miejsc, często zmarginalizowanych. W różnej formie

tworzone są nowe miejsca pracy, nowe grupy producenckie, następuje też odnowa i rozwój wsi w zakresie infrastruktury technicznej. Budżety Inicjatyw Obywatelskich dla seniorów i dla młodzieży sprawdziły się w praktyce i były kontynuowane w roku 2019, co nas bardzo cieszy. Zdajemy sobie sprawę, że realizacja niektórych założeń zawartych w budżecie na 2019 rok była zadaniem niezwykle trudnym i wymagała dokonania zmian, które nie odbyły się często bez naszej ostrej dyskusji. Rok 2019 był dalszym rokiem rozwoju województwa lubuskiego, rokiem nasyconym obywatelskością. Klub Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego będzie głosował za udzieleniem absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Miroślaw Marcinkiewicz. Rozumiem, że Pan Marek Cieślak wycofuje się z zabrania głosu, czy tak?

Dyrektor Biura Sejmiku Teresa Sekuła: Tak.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Miroślaw Marcinkiewicz w imieniu klubu.

Członek Klubu Radnych Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska Miroślaw Marcinkiewicz: Szanowni Państwo, przyznam się szczerze, że z bardzo dużym zainteresowaniem zacząłem słuchać Radnej Pani Gośniowskiej-Koli. Czekałem na to, że to będzie takie bardzo merytoryczne, no bo fajne liczby się pojawiły, tylko powiem szczerze, że w którymś momencie z takiego dmuchanego balona właściwie niewiele zostało. Szanowni Państwo, my dzisiaj w tym punkcie – wyraźnie to podkreślam – oceniamy sprawozdanie roczne z wykonania budżetu. Sprawozdanie roczne. Już wysłuchaliśmy w poprzednim punkcie, gdy było udzielane, a właściwie nieudzielone wotum zaufania, rozmawialiśmy o stanie województwa. Teraz rozmawiamy o cyfrach. I teraz tak, kolejny raz usłyszałem, że za dużo kosztuje nasza administracja. Nie umiem zweryfikować tych liczb, usłyszałem, że 18,8%, a gdzieś tam w Opolu 9% z kawałkiem. To pytanie znowu: w naszym województwie, może kolejny raz to powiedzmy, obsługa funduszy europejskich, która to pochłania dużą kwotę i angażuje sporo dobrze pracujących urzędników, odbywa się w Urzędzie Marszałkowskim. W innych województwach są to wydzielone struktury. No więc nie wprowadzajmy może w błąd wszystkich uczestniczących w tej sesji, szczególnie widzów, mieszkańców naszego województwa, bo jest to wprowadzanie po prostu w błąd. To przede wszystkim. Po drugie: szczerze mówiąc to fajnie jest krytykować, ale czekam co Państwo proponujecie?

No skoro ta strategia, którą wspólnie przyjmowaliśmy i z uporem, z większymi, mniejszymi sukcesami – twierdę, że większymi – realizujemy po prostu, co w niej zmienić? W tej chwili jest przygotowywana nowa strategia przecież. Powiem szczerze, że tak szalu nie ma ze strony opozycji. Worków pomysłów ciekawych, które warto by było uwzględnić po to, żeby nam się lepiej w tym województwie żyło, nie zauważyłem. Kolejna jeszcze tylko krótka uwaga. Padło tutaj Pani Radna Małgorzata Gośniowska-Kola dbałość o finanse. Hmm, no w ustach PiS-u to mi się od razu alarmowy dzwonek włącza w takim momencie, bo wszyscy wiemy o dwóch miliardach przeznaczonych na telewizję, a nie np. na onkologię, na którą tak bardzo by było potrzeba te środki wydać, czy też te ogromne środki wydawane na siebie: na nagrody, na zatrudnianie ludzi w spółkach. I właśnie podsumowaniem, które mnie się bardzo nie podobało było Pani stwierdzenie, jeżeli chodzi o Zarząd, że Państwu jest dobrze. Mam wrażenie, że te wasze „dobrze” jest lepsze. Tylko nie wiem czy to chodzi o to, żebyśmy w ten sposób traktowali finanse publiczne, żebyśmy w ten sposób traktowali poważne bardzo rzeczy? I na koniec, żeby było jasne: dochody roku ubiegłego zostały wykonane w 100%. To znaczy, że ten plan został dobrze skonstruowany. Wydatki zaś zostały wykonane w 97%, co oznacza, że zadłużyliśmy się nie o 51 mln, tylko o 35, czyli po prostu trochę mniej wydaliśmy. A czasem lepiej nie wydać, niż wydać byle jak. Jesteśmy za przyjęciem tego sprawozdania, tym bardziej, że jest ono jednoznacznie opisane jako prawidłowe i tak zaopiniowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową oraz niezależnego biegłego rewidenta. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, otwieram debatę. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku obrad? Proszę o zgłoszenia. Bardzo proszę, Pani Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Chcę sprostować niektóre informacje, które tutaj zostały przedstawione, dotyczące promocji województwa. Pani Przewodnicząca Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości podała dwukrotnie wydatki: 500 tys. i później była jeszcze druga kwota. Nie ma takiej możliwości. W budżecie mogliśmy tylko i wyłącznie raz sfinansować wydawnictwo REGION-u i nie kosztowało ono tyle, co podawała Pani Radna. Wydatek za ubiegły rok wyniósł 375 tys., a nie 500 tys. plus tam jeszcze jakieś dodatkowe kwoty. Natomiast Forum Polska – Chorwacja w całości nasz budżet kosztowało 49 tys., co pokazywałam też na slajdach. Też zwróciłam na to uwagę, że w wydatkach partycypował Zarząd Związku Województw, nie było innych większych wydatków na ten cel. Natomiast nie wiem jakie jest źródło, bo Pani nie podała źródła danych dotyczących dochodów i wydatków naszego budżetu. Dlatego proszę bardzo, żebyśmy wrócili do prezentacji, bardzo

proszę informatyka, ponieważ ja przedstawiałam jak się kształtowały... Ale na chwilę, żeby sprostować te informacje, bo nie chciałabym żeby publicznie pozostało takie wrażenie, jak źle realizujemy zarówno dochody, jak i wydatki. Ponieważ zawsze są pytania na ten temat i Pani w swojej prezentacji co roku też pokazuje te dane, dlatego wracam do tabeli dochodów naszego budżetu, nie tylko w PIT-cie. Mamy w tej chwili akurat tabelę w PIT-ach. Wyraźnie z tej tabeli wynika... Jeżeli chodzi o nasze udziały w PIT-ach i CIT-ach, proszę popatrzeć na wykonanie w CIT-ach, jest co roku wyższe. W 2016 mamy 17 mln, w 2018 było wysokie, w 2019 prawie 100 mln oraz w PIT-ach wyraźnie widać podatek dochodowy od osób fizycznych. W 2016 roku to było 29 mln z groszami, na koniec 2019 roku, który omawiamy, to jest ponad 40 mln. To są tylko udziały w PIT-ach i CIT-ach, one co roku rosną. To są nasze dane, z naszych budżetów. Natomiast proszę Państwa ogółem nasze dochody za 2018 rok, już nie będę pokazywać dłuższej historii, bo tu nie mam takiego slajdu, ale też Państwu podam te dane, bo za 2018 rok nasze dochody ogółem wynosiły 429 mln zł, za 2019 rok to było już o ponad 40 mln więcej, bo 475 mln. Natomiast wydatki, wykonanie... Natomiast wykonanie naszych dochodów jest wyższe niż zakładaliśmy, bo zakładaliśmy za 2019 475 mln, a wykonaliśmy 489 mln. Wiem, że tak trudno o tym mówić gdy nie ma slajdu, ale to też Państwu prześlemy. Wyraźnie w tych analizach, które są z naszej księgowości widać, że nie są to takie dane, nie wiem jakie miała Pani źródło, o czym Pani mówiła, ponieważ zawsze tą analizę budżetu przy sprawozdaniu budżetowym przygotowujemy w ten sposób, żeby mieć to porównanie, bo Państwo pytacie często, czy te dochody spadają, czy wydatki. Więc takie porównanie i taką analizę zawsze mamy przygotowaną. Również wydatki majątkowe, które w naszym tegorocznym budżecie wyniosły ponad planowaną wartość – wydatki majątkowe to jest 200 mln, co stanowi 38% w strukturze wydatków. Wydatki na transport i łączność 45,4%. To świadczy o tym, że rzetelnie podchodzimy do realizacji Strategii Rozwoju Województwa, gdzie głównym priorytetem właśnie jest dostępność transportowa i dostępność teleinformatyczna. Dbamy o zdrowie, dlatego w tej strukturze wydatków ponad 10% to były nasze wydatki na zdrowie. Mówiąc o tym, że szastamy pieniędzmi publicznymi myślę, że miała Pani na myśli budżet państwa polskiego, a nie budżet samorządu, ponieważ w naszym planie finansowym deficyt znacznie zmniejszyliśmy, jest on o ponad 10 mln zł niższy niż planowaliśmy, zamknął się kwotą 35 mln. My deficyt obniżyliśmy. Tak zmniejszyliśmy właśnie deficyt, proszę zobaczyć. Natomiast to w budżecie państwa polskiego, gdzie rządzi Prawo i Sprawiedliwość, mamy w tej chwili najwyższy deficyt w historii Polski, który jest szacowany na 110 mld zł. I są to dane publiczne Business Insider, powszechne. Mogę Państwu przesłać. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Bardzo dziękuję Pani Przewodnicząca. Szanowna Pani Marszałek, ja korzystam z danych, które są na serwerze dla Radnych, czyli chodzi o dane budżetowe. To są ogólnodostępne na podstawie uchwały, którą nam Państwo przesyłacie, jako dla Radnych. Może Zarząd posiada także inne dokumenty finansowe, tego nie wiem. Ja korzystałam z tego, co jest nam udostępnione. Jeżeli chodzi o budżet państwa to myślę, że te dane są dla wszystkich znane i nie ma potrzeby, żeby Pani nam opowiadała o tym. Każdy z nas śledzi te dane i się troszczy o to, co się dzieje w naszym państwie. Dzisiaj omawiamy budżet Województwa Lubuskiego. Jeżeli chodzi także o to, z jaką łatwością Pani sobie przypisuje różnego rodzaju zasługi, od tego dzisiaj zaczęłam to moje wystąpienie, to ta łatwość jest zdumiewająca. Wróć do tego, o tych nakładach na dostępność transportową. Pan Radny Marcinkiewicz wspominał, że nie mamy pomysłów. Proszę Państwa, my od wielu lat składamy nasze interpelacje, wnioski do budżetu, także zrobimy to tym razem. I już dzisiaj tylko chcę zapytać jak to jest, że Pani Marszałek się chlubi tak wysokim miejscem, jeżeli chodzi o dostępność i ścieżki rowerowe? Przecież to nie województwo buduje te ścieżki, tylko powiaty, gminy. A Państwo od wielu lat nie potraficie zrealizować, pamiętam jak powstawały zespoły, dotyczące aplikacji mobilnej to przy udziale Lasów Państwowych, innych instytucji, a Pani dzisiaj w swoich prezentacjach mówiła o tym, jak wysokie miejsce tej dostępności ze względu na ścieżki rowerowe posiadamy. To nie jest, Pani Marszałek, zasługą prac Zarządu. Jeżeli chodzi o sprawy związane z deficytem, z długiem, Proszę Państwa dzisiaj padła tutaj informacja konkretna, a mianowicie nasz dług wynosi 43,68% wykonania dochodów. I ta liczba mówi o wszystkim: w jakim miejscu jest województwo, jak te środki, które tak ciężko oczywiście przychodzą do naszego województwa Państwo wydankujecie i jakie są tego efekty. Padło tutaj wiele takich sformułowań, do których myślę, że nie należy się odnosić. Przedstawiłam Państwu prezentację opartą na rzetelnych danych. Tak jak na wstępie zaznaczyłam to jest budżet z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok, a także dane z GUS-u, dostępne dla wszystkich. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Nie ma więcej zgłoszeń. Uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdanie wraz z informacją o stanie mienia do wiadomości. Szanowni Państwo, przechodzimy do podjęcia uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok – druk nr 295/20. Projekt uchwały jest

dostępny na serwerze dla Państwa Radnych. Poddaję pod głosowanie projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok – druk nr 295/20. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

No i mamy problem z dwójką Radnych. Czy Pan Marek Surmacz jest obecny na sesji? Czy Pan Marek Surmacz jest? Nie mamy informacji. I Pan Tadeusz Jędrzejczak. Pan Tadeusz Jędrzejczak? Pan Marek Surmacz zagłosował. Mamy tylko problem z Panem Tadeuszem Jędrzejczakiem. Czy Pan Tadeusz Jędrzejczak jest? Proszę zaczekać, spróbujemy się połączyć.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”. Padła mi cała ta strona. Nie mogę strony otworzyć.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 56 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Tadeusz Jędrzejczak jest „za”. Dziękuję bardzo.

15 radnych za, 11 przeciw, 4 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 57 do protokołu.

Uchwała Nr XX/288/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2019 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok stanowi załącznik nr 58 do protokołu.

Punkt 8.

Rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok:

- a) wniosek Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok,
- b) uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego o udzielenie Zarządowi

Województwa Lubuskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu Województwa za rok 2019,

c) dyskusja,

d) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok – druk nr 296/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Wniosek Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok. O przedstawienie wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok wraz z załącznikiem, opinią Komisji Rewizyjnej, proszę Panią Helenę Hatkę – Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej.

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej Helena Hatka: Dziękuję Pani Przewodnicząca. Komisja Rewizyjna w dniu 29 czerwca 2020 roku rozpatrzyła sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok, opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok, rozpatrzyła również sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego, sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego oraz rozpatrzyła informację o stanie mienia Województwa Lubuskiego według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku. I co istotne, zapoznała się z wszystkimi opiniami stałych komisji Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie zaopiniowania sprawozdania rocznego z wykonania budżetu. I na podstawie tych materiałów – 6 obecnych członków komisji – głosami 4 radnych, którzy głosowali „za” i 2 radnych, którzy „wstrzymali się” od głosu, Komisja Rewizyjna wydała pozytywną opinię o wykonaniu budżetu Województwa Lubuskiego za rok 2019. Po wydaniu takowej opinii i zapoznaniu się z dokumentami, o których wcześniej wspominałam i sprawozdaniem finansowym Województwa Lubuskiego za rok 2019, na który składa się: bilans wykonania budżetu Województwa Lubuskiego, bilans jednostki budżetowej samorządowego zakładu budżetowego, rachunek zysków i strat jednostki sporządzony na dzień 31 grudnia 2019 roku, również zestawienie zmian funduszu jednostki sporządzone na dzień 31 grudnia 2019 roku, a ponadto, co istotne, stanowisko niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego i też po zapoznaniu się z informacją o stanie mienia, głosami przy obecności 6 radnych i głosami 4 członków Komisji Rewizyjnej, którzy głosowali „za” i przy 2 osobach „wstrzymujących się”, Komisja

Rewizyjna wnosi o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za rok 2019. Dziękuję.

Wniosek Komisji Rewizyjnej w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok wraz z opinią w sprawie wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok stanowi załącznik nr 59 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: O odczytanie uchwały Nr 403/2020 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 1 lipca 2020 w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego o udzielenie Zarządowi Województwa Lubuskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu Województwa za 2019 rok, proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytał uchwałę. Uchwała stanowi załącznik nr 60 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, otwieram dyskusję. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku obrad? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę zgłoszeń.

Radca Prawny Elżbieta Praceł: Dyskusja musi być.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Musi być? Szanowni Państwo, bardzo proszę o zgłoszenia. Tutaj Pani Mecenasa mówi, że dyskusja musi być. Bardzo proszę, Pan Sebastian Ciemnoczołowski.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Dziękuję bardzo. Ja tak w kwestii formalnej: jest punkt dyskusja, rozumiem, że dyskutujemy. Powiedziałem jedno zdanie i myślę, że się dyskusja w tej chwili odbywa i odbyła. Ale myślę, że nawet jakby nikt nie zabrał zdania, to nie można nikogo zmusić do dyskusji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę, Pan Łukasz Mejza.

Radny Województwa Lubuskiego Łukasz Mejza: Ja też tylko chciałem zabrać głos, aby dać zadość przepisom, które mówią o tym, że dyskusja musi się odbywać. Ale skoro już jestem przy głosie i muszę o coś zapytać to zapytam: co się stanie z kwiatami, które są przygotowane dla Pani Marszałek, jeżeli to absolutorium nie zostanie udzielone?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Łukasz Mejza musi mieć bardzo szeroki obiektyw, a kobiecie kwiaty wręcza się z każdej okazji i bez okazji. Pani Elżbieta Anna Polak, bardzo proszę.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Proszę Państwa, myślę, że bardzo dużo powiedzieliśmy już na temat wykonania budżetu za 2019 rok. Ja też w podsumowaniu tamtej dyskusji przypominałam o wszystkich inwestycjach kluczowych, o tym również odpowiadając na pytania dotyczące sprawozdania finansowego. A kwiaty, jeżeli są przygotowane, to myślę, że miło będzie jeżeli otrzymamy te kwiaty. Może znajdziemy jakiegoś solenizanta, albo może ktoś ma urodziny dzisiaj, więc na pewno się przydadzą, proszę się nie martwić.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, czy Państwo otrzymaliście projekt uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok? Ten projekt uchwały mieliście Państwo na serwerach, to jest druk nr 296/20.

Szanowni Państwo, poddaję pod głosowanie projekt uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok – druk nr 296/20. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Mamy problem z Tadeuszem Jędrzejczakiem, ale miał dzwonić. Proszę jeszcze o chwilę cierpliwości, dzwoni Pan Radny.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 61 do protokołu.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem za absolutorium dla Zarządu Województwa Lubuskiego.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Tadeusz Jędrzejczak „za” absolutorium dla Zarządu. Bardzo proszę zaznaczyć. Dziękuję Panie Tadeuszu.

15 radnych za, 11 przeciw, 4 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że Sejmik Województwa Lubuskiego odrzucił w głosowaniu uchwałę o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego. Jest to równoznaczne z przyjęciem uchwały o nieudzieleniu absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego. Przypomnę art. 34 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa: uchwała Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie nieudzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego jest równoznaczna ze złożeniem wniosku o odwołanie Zarządu Województwa Lubuskiego. I art. 34 ust. 2: Sejmik województwa rozpoznaje sprawę odwołania zarządu województwa z przyczyn określonych w ust. 1 na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie 14 dni od podjęcia uchwały o nieudzieleniu zarządowi województwa absolutorium.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 62 do protokołu.

Uchwała Nr XX/289/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nieudzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2019 rok stanowi załącznik nr 63 do protokołu.

Punkt 9.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia i podmiotów leczniczych za okres 01.01.2020 – 31.03.2020.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia i podmiotów leczniczych za okres 01.01.2020 – 31.03.2020 stanowi załącznik nr 64 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecny jest w trybie zdalnym Pan Tomasz Wróblewski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia. Członkowie: Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych oraz Komisji Budżetu i Finansów zapoznali się z informacjami i przyjęli je do wiadomości. Czy mają Państwo pytania dotyczące przedstawionych informacji? Wobec braku pytań i uwag uznaję, że Sejmik przyjął informacje do wiadomości.

Punkt 10.

Sprawozdanie za 2019 rok z wykonania Uchwały Nr XXXVII/270/2005 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia wkładów, a także obejmowania, nabywania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Województwo Lubuskie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecny jest Pan Wojciech Filipczak – Dyrektor Biura Audytu, Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Sprawozdanie za 2019 rok z wykonania Uchwały Nr XXXVII/270/2005 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia wkładów, a także obejmowania, nabywania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Województwo Lubuskie stanowi załącznik nr 65 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 66 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy mają Państwo pytania dotyczące przedstawionego sprawozdania? Jeżeli tak to proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Wobec braku pytań i uwag uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Punkt 11.

Podjęcie uchwały w sprawie przyznawania stypendiów naukowych, twórczych i artystycznych Marszałka Województwa Lubuskiego dla uczniów z terenu województwa lubuskiego – druk nr 299/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji jest obecna w trybie zdalnym Pani Tatiana Janiak – Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury Społecznej. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 67 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 68 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag i pytań przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie przyznawania stypendiów naukowych, twórczych i artystycznych Marszałka Województwa Lubuskiego dla uczniów z terenu województwa lubuskiego – druk nr 299/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Tadeusz Jędrzejczak dzwoni do mnie. Dziękuję, Panie Radny. Pan Tadeusz Jędrzejczak jest „za”.

25 radnych za, 1 przeciw, 2 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 69 do protokołu.

Uchwała Nr XX/290/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie przyznawania stypendiów naukowych, twórczych i artystycznych Marszałka Województwa Lubuskiego dla uczniów z terenu województwa lubuskiego stanowi załącznik nr 70 do protokołu.

Punkt 12 – wycofany.

Punkt 13.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów dla uczniów szczególnie uzdolnionych klas VII i VIII szkół podstawowych oraz klas I-III liceów ogólnokształcących w województwie lubuskim w latach szkolnych 2020/2021 oraz 2021/2022 – druk nr 313/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecna jest w trybie zdalnym Pani Tatiana Janiak – Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury Społecznej.

O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 71 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 72 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów dla uczniów szczególnie uzdolnionych klas VII i VIII szkół podstawowych oraz klas I-III liceów ogólnokształcących w województwie lubuskim w latach szkolnych 2020/2021 oraz 2021/2022 – druk nr 313/20, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Łączenie z Panem Tadeuszem Jędrzejczakiem, Pan Tadeusz jest „za”. Dziękuję bardzo, Panie Radny. 28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 73 do protokołu.

Uchwała Nr XX/291/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów dla uczniów szczególnie uzdolnionych klas VII i VIII szkół podstawowych oraz klas I-III liceów ogólnokształcących w województwie lubuskim w latach szkolnych 2020/2021 oraz 2021/2022 stanowi załącznik nr 74 do protokołu.

Punkt 13a.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań własnych gmin i powiatów z zakresu kultury fizycznej i turystyki – nawadnianie boisk piłkarskich – druk nr 326/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecny jest w trybie zdalnym Pan Arkadiusz Dąbrowski – Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 75 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 76 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Mamy pytanie, proszę bardzo Pani Helena Hatka.

Radna Województwa Lubuskiego Helena Hatka: Mam krótkie pytanie: czym kierowaliśmy się, wybierając te gminy, które mają otrzymać dofinansowanie i czy inne gminy, które nie są umiejscowione na tej liście, będą też mogły od nas otrzymać wsparcie?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę Pan Dyrektor Arkadiusz Dąbrowski odpowiada.

Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Arkadiusz Dąbrowski: Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowna Pani Marszałek, Wysoki Sejmiku, Pani Radna, jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej karta – kryteria ocen w zasadzie ocenialiśmy rzetelność przygotowania kosztorysu, kalkulacji kosztów, ale także sprawdzaliśmy zakładane efekty realizacji zadania – ilościowe, czyli m.in. przewidywana liczba odbiorców, liczba wydarzeń, czyli ile tych zespołów w danym klubie jest: juniorzy, seniorzy, młodziki. Ocenialiśmy wkład własny, czyli im wyższy tym więcej punktów i dodatkowo punktowaliśmy także innowacyjność przy zastosowaniu tych systemów nawadniających. I to w ten sposób punktowaliśmy i można było maksymalnie zdobyć 100 punktów. Natomiast dzisiaj jest to projekt uchwały dla 10 podmiotów, jeżeli Sejmik także dzisiaj przesunie środki to będzie także dodatkowa lista gmin z tych wniosków, które zostały już złożone w tym naborze.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Witamy Pana Tadeusza Jędrzejczaka. Znowu jesteśmy na wizji, mam nadzieję, że też na fonii. Witamy Panie Tadeuszu ponownie. Szanowni Państwo, czy mamy jeszcze pytania? Nie widzę. Zatem przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań własnych gmin i powiatów z zakresu kultury fizycznej i turystyki – nawadnianie boisk piłkarskich – druk nr 326/20, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Tadeusz dzwoni, jest „za”. Dziękuję bardzo Panie Radny.

26 radnych za, 0 przeciw, 2 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 77 do protokołu.

Uchwała Nr XX/292/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań własnych gmin i powiatów z zakresu kultury fizycznej i turystyki – nawadnianie boisk piłkarskich stanowi załącznik nr 78 do protokołu.

Punkt 14.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 312/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecna jest w trybie zdalnym Pani Renata Mach – Zastępca Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 79 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja wyraziła pozytywną opinię. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 80 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 81 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Przechodzimy zatem do głosowania. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 312/20, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Tadeusz Jędrzejczak dzwoni, jest „za”. Proszę odnotować. Dziękuję Panie Tadeuszu.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 82 do protokołu.

Uchwała Nr XX/293/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy stanowi załącznik nr 83 do protokołu.

Punkt 15.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 314/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecna jest w trybie zdalnym Pani Renata Mach – Zastępca Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze. O przedstawienie opinii proszę szefową Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 84 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych wyraziła pozytywną opinię. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 85 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 86 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 314/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”, Pani Przewodnicząca.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Słyszemy się bardzo dobrze. Widzimy, słyszemy.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 87 do protokołu.

Uchwała Nr XX/294/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy stanowi załącznik nr 88 do protokołu.

Punkt 16.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 315/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecna jest w trybie zdalnym Pani Renata Mach – Zastępca Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 89 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych wyraziła także pozytywną opinię. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 90 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 91 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 315/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Tak, było słyhać, Pan Tadeusz Jędrzejczak „za”.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 92 do protokołu.

Uchwała Nr XX/295/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy stanowi załącznik nr 93 do protokołu.

Punkt 17.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Strzelce Krajeńskie prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 301/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecny jest w trybie zdalnym Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącą Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 94 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 95 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie powierzenia Gminie Strzelce Krajeńskie prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 301/20, poddamę pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Ja jestem „za”.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Radna Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola telefonicznie zagłosowała „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękujemy, Panie Tadeuszu.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 96 do protokołu.

Uchwała Nr XX/296/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie powierzenia Gminie Strzelce Krajeńskie prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych stanowi załącznik nr 97 do protokołu.

Punkt 18.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Bojadła prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 302/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecny jest Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 98 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 99 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie powierzenia Gminie Bojadła prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 302/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Ja jestem „za”.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: „za”.

Radna Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola telefonicznie zagłosowała „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak:

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 100 do protokołu.

Uchwała Nr XX/297/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie powierzenia Gminie Bojadła prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych stanowi załącznik nr 101 do protokołu.

Punkt 19.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Sława prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 323/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Cały czas obecny z nami jest Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 102 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 103 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy są wystąpienia klubowe? Bardzo proszę Pan Dyrektor Sławomir Kotylak.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, chciałbym wnieść autopoprawkę dotyczącą procedowanej uchwały. Autopoprawka dotyczy podstawy prawnej. W przygotowanym materiale jest Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 470, powinno być Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 470 z późn. zm.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dobrze, dziękuję bardzo. Ponieważ nie ma pytań i nie ma wystąpień klubowych, projekt uchwały w sprawie powierzenia Gminie Sława prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 323/20, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Radna Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola telefonicznie zagłosowała „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Jędrzejczak „za”.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 104 do protokołu.

Uchwała Nr XX/298/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie powierzenia Gminie Sława prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych stanowi załącznik nr 105 do protokołu.

Punkt 20.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Sława prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 324/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sali jest obecny Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji. Od razu oddam Panu głos, ponieważ tu też jest autopoprawka. Szanowni Państwo, zaczekamy jeszcze chwilę, bo nie mamy łączności z Panem Dyrektorem, a mamy tutaj zapisane, że jest autopoprawka. Dobrze, Szanowni Państwo, jest z nami Pan Sławomir Kotylak. Bardzo proszę, żeby Pan wskazał tę autopoprawkę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 106 do protokołu.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: Poprawka do projektu uchwały, powinno być: Dziennik Ustaw z 2020 roku, pozycja 470 z późniejszymi zmianami”, a zapisane jest w projekcie: „Dziennik Ustaw z 2020 roku, pozycja 470.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy Państwo Radni słyszeli? Dobrze, cieszę się. Bardzo dziękuję Panie Dyrektorze. Bardzo proszę o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 107 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie powierzenia Gminie Sława prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 324/20, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Tadeusz Jędrzejczak „za”.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 108 do protokołu.

Uchwała Nr XX/299/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie powierzenia Gminie Sława prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych stanowi załącznik nr 109 do protokołu.

Punkt 21.

Podjęcie uchwały w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej odcinka drogi wojewódzkiej nr 293, od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 333 (nr roboczy) w m. Nowe Miasteczko do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 292 w m. Bytom Odrzański – druk nr 325/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Sławomir Kotylak cały czas jest tutaj z nami. Ja poproszę o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 110 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji Gospodarki jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 111 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej odcinka drogi wojewódzkiej nr 293, od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 333 (nr roboczy) w m. Nowe Miasteczko do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 292 w m. Bytom Odrzański – druk nr 325/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Jędrzejczak „za”.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Dziękuję Panu Dyrektorowi.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 112 do protokołu.

Uchwała Nr XX/300/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej odcinka drogi wojewódzkiej nr 293, od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 333 (nr roboczy) w m. Nowe Miasteczko do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 292 w m. Bytom Odrzański stanowi załącznik nr 113 do protokołu.

Punkt 22.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2020 rok – druk nr 316/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest z nami Pani Alicja Woźniak – Skarbnik Województwa Lubuskiego. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 114 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 115 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Czy ktoś z Państwa ma pytania, uwagi do projektu uchwały? Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2020 rok – druk nr 316/20, wersja 3, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak:

23 radnych za, 0 przeciw, 6 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 116 do protokołu.

Uchwała Nr XX/301/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2020 rok stanowi załącznik nr 117 do protokołu.

Punkt 23.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2020-2033 – druk nr 317/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest z nami obecna Pani Alicja Woźniak – Skarbnik Województwa Lubuskiego. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 118 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 119 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2020-2033 – druk nr 317/20, wersja 3, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo, Pan Tadeusz Jędrzejczak „za”. Proszę o wyniki.

23 radnych za, 0 przeciw, 4 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 120 do protokołu.

Uchwała Nr XX/302/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2020-2033 stanowi załącznik nr 121 do protokołu.

Punkt 24.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie wiejskiej Łańcut – druk nr 318/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sali obecny jest w trybie zdalnym Pan Stanisław Domaszewicz – p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 122 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 123 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Przechodzimy zatem do głosowania. Projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie wiejskiej Łañcut – druk nr 318/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Tadeusz Jędrzejczak „za”. Proszę o wyniki.

28 radnych za, 0 przeciw, 1 radny wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 124 do protokołu.

Uchwała Nr XX/303/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie wiejskiej Łañcut stanowi załącznik nr 125 do protokołu.

Punkt 24a.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Miastu Zielona Góra pomocy finansowej – druk nr 327/20.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: W trybie zdalnym jest z nami Pani Tatiana Janiak – Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury Społecznej. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 126 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 127 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania, uwagi? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie udzielenia Miastu Zielona Góra pomocy finansowej – druk nr 327/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję Panie Radny.

28 radnych za, 0 przeciw, 1 radny wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 128 do protokołu.

Uchwała Nr XX/304/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie udzielenia Miastu Zielona Góra pomocy finansowej stanowi załącznik nr 129 do protokołu.

Punkt 25.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Małgorzacie Bukowicz „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 303/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 130 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma

uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Małgorzacie Bukowicz „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 303/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję.

25 radnych za, 0 przeciw, 1 radny wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 131 do protokołu.

Uchwała Nr XX/305/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Małgorzacie Bukowicz „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 132 do protokołu.

Punkt 26.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Teresie Chromińskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 304/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 133 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Czy są pytania i uwagi? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Teresie Chromińskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 304/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję Panie Tadeuszu.

27 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 134 do protokołu.

Uchwała Nr XX/306/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Teresie Chromińskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 135 do protokołu.

Punkt 27.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Marcie Gawędzie-Szymaniak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 305/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 136 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Marcie Gawędzie-Szymaniak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 305/20, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 137 do protokołu.

Uchwała Nr XX/307/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Marcie Gawędzie-Szymaniak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 138 do protokołu.

Punkt 28.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Władysławowi Kłepce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 306/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 139 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa ma uwagi, pytania? Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Władysławowi Klępce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 306/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak:

27 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 140 do protokołu.

Uchwała Nr XX/308/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Władysławowi Klępce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 141 do protokołu.

Punkt 29.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Izabeli Korniluk „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 307/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 142 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Izabeli Korniluk „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 307/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 143 do protokołu.

Uchwała Nr XX/309/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Izabeli Korniluk „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 144 do protokołu.

Punkt 30.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Zbigniewowi Kozłowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 308/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 145 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Zbigniewowi Kozłowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 308/20, poddamy pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak:

28 radnych za, 0 przeciw, 1 radny wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 146 do protokołu.

Uchwała Nr XX/310/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Zbigniewowi Kozłowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 147 do protokołu.

Punkt 31.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Małgorzacie Jadwidze Pytlak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 309/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 148 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Małgorzacie Jadwidze Pytlak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 309/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję.

27 radnych za, 1 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 149 do protokołu.

Uchwała Nr XX/311/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Małgorzacie Jadwidze Pytlak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 150 do protokołu.

Punkt 32.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Alfredowi Siateckiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 310/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 151 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Przechodzimy zatem do głosowania. Projekt uchwały w sprawie nadania Alfredowi Siateckiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 310/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak:

26 radnych za, 1 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 152 do protokołu.

Uchwała Nr XX/312/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Alfredowi Siateckiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 153 do protokołu.

Punkt 33.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Kindze Helenie Zamelskiej-Monczak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 311/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 154 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Czy są uwagi, pytania do tego projektu? Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Kindze Helenie Zamelskiej-Monczak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 311/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dobrze, dziękuję.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 155 do protokołu.

Uchwała Nr XX/313/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Kindze Helenie Zamelskiej-Monczak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 156 do protokołu.

Punkt 33a.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania komisji stałych, Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Skarg, Wniosków i Petycji – druk nr 328/20.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 157 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: W związku z powstaniem Klubu Samorządowe Lubuskie w Sejmiku Województwa Lubuskiego, koniecznym jest dokonanie zmiany w składzie osobowym Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego. Na spotkaniu 21 sierpnia z Przewodniczącymi Klubów, Radny Zbigniew Jan Kołodziej poinformował o rezygnacji z członkostwa w Komisji Rewizyjnej. Na miejsce Radnego powołuje się Radną Aleksandrę Mrozek. Ponadto Radna Aleksandra Mrozek zrezygnowała z członkostwa w Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, a na wakujące miejsce powołuje się Radną Beatę Katarzynę Kulczycką. Zmiany w składzie Komisji Rewizyjnej i Komisji Skarg, Wniosków i Petycji odzwierciedlają załączniki do uchwały. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Wobec braku uwag, projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania komisji stałych, Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Skarg, Wniosków i Petycji – druk nr 328/20, poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak:

20 radnych za, 0 przeciw, 8 radnych wstrzymało się od głosowania

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 158 do protokołu.

Uchwała Nr XX/314/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 sierpnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie powołania komisji stałych, Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Skarg, Wniosków i Petycji stanowi załącznik nr 159 do protokołu.

Punkt 34.

Przyjęcie protokołów z XVII i XVIII sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, przypominam, że protokoły z XVII i XVIII sesji Sejmiku są dostępne do wglądu na serwerze. Od czasu udostępnienia Państwu do wiadomości protokołów, nie zostały zgłoszone przez Państwa uwagi. Przyjęcie protokołu z XVII sesji Sejmiku, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem protokołu, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję.

25 radnych za, 0 przeciw, 1 radny wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że protokół z XVII sesji Sejmiku został przyjęty.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 160 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Przyjęcie protokołu z XVIII sesji Sejmiku, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem protokołu. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego, Radny Tadeusz Jędrzejczak: Jestem „za”.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak:

26 radnych za, 0 przeciw, 1 radny wstrzymał się od głosowania.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 161 do protokołu.

Punkt 35.

Sprawy różne.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy w tym punkcie ktoś z Państwa chce zabrać głos? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Szanowni Państwo, kolejna zwyczajna sesja Sejmiku odbędzie się w trybie zdalnym, 7 września o godz. 11:00. Natomiast przypominam Państwu, że 27 sierpnia o godz. 10:00 odbędzie się także w trybie zdalnym nadzwyczajna sesja Sejmiku.

Punkt 36.

Zamknięcie obrad XX sesji Sejmiku.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, zamykam obrady XX zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018–2023. Dziękuję Radnym, Dyrektorowi Biura Wojewody Lubuskiego, Parlamentarzystom i zaproszonym gościom za udział w jej obradach. Dziękuję Państwu. Do zobaczenia.

Protokół sporządzili:

Kinga Mosiurczak

Małgorzata Pieczyńska

Natalia Szymborska-Lukasiewicz

Ewa Węgiekiewicz-Bieniarz

Obrady prowadziła:

Przewodnicząca Sejmiku

Wioleta Haręźlak